דבר

הסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום רביעי, י"ט בניסן תשמ"ח, 6 באפריל 1988 ● גליון 19389

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- מוות חסר תכלית / אריה ארד
- ג'קסון, היהודים וישראל / שלמה שפיד
- פועלים ומגבות, צמיגים ופועלות / טדי פרויס
- אחד מכל חמישה – יוצא צפון אפריקה / חיים ממן
- דבר־שאתי

כסאות מתקפלים

– מעץ בוק מלא

לכנסים, ועידות, לחדרי אוכל ולחדרי מגורים

להשיג בחנויות הרהיטים ואצל היבואן:

אלינקו alinco

רח' הרצל 121, ת"א, טל' 511945, 511941, 03-836767

שולץ בא מירדן וסוריה בלי ,כן' ובלי ,לא'

חוסיין ואסד לא מסרו לשר החוץ האמריקאי תשובה חד־משמעית ליוזמתו ● היום סיבוב נוסף עם שמיר ופרס ואחר־כך פגישה עם מובארק ● אסד תובע: משלחת ערבית עם נציגי אש"ף

החדירה: סיכול וחיסול

אחד משני המחבלים שחוסלו ליד כפר יובל

חוסיין: מאזין לדיווח

שולץ בפגישה עם חוסיין בבית־עמאן, אתמול (צילום: אי.פי)

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

המלך חוסיין והנשיא אסד לא נתנו אתמול לג'ורג' שולץ תשובה חד־משמעית האם הם מאמצים או דוחים את תוכנית השלום האמריקאית. בתום השיחה שקיים מזכיר המדינה עם המלך חוסיין בבית עמאן מסר שר החוץ הירדני טאהר אל־מצרי „שלא התקבלה במהלך השיחה שום החלטה".

דוברו של שולץ, צ'ארלס רדמן, אמר שהמלך חוסיין לא הגיב בצורה רשמית על תוכנית שולץ, אלא האזין לדיווח של מזכיר המדינה על תוכן השיחות שהוא ניהל בישראל. המלך שאל שאלות על העמדות שהביעו ראש הממשלה שמיר ושר החוץ פרס ביחס ליוזמת שולץ. דובר ירדני מוסמך אמר שהמלך חוסיין חזר באוזני ג'ורג' שולץ על „העמדות הירדניות הקבועות ביחס להשגת הסדר שלום כולל באזור באמצעות כינוס ועידה בין־לאומית". ג'ורג' שולץ חילק אמש שבחים למלך חוסיין והגדירו „שותף קונסטרוקטיבי" ליוזמתו. מזכיר המדינה אמור להיוועד היום פעם נוספת עם המלך חוסיין לאחר ביקורו בקאהיר. אמש נפגש שולץ עם שמיר ופרס והיום הוא יטוס למצרים, לשיחות עם מובארק.

(המשך בעמוד 2)

דריכות בשני עברי גבול הצפון: צה"ל צופה עלייה בפיגועים – המחבלים מחכים לתגובה

המחבלים שהתכוונו לחדור סמוך למושב יובל ניהלו עם כוח צה"ל קרב במשך 4 שעות וחוסלו רק עם אור ראשון ● אש נפתחה לעבר חוליה מצפון לבינת ג'ביל – אנשיה הצליחו להימלט

מאת שלמה חיים ווילי אלינגר, סופרי „דבר"

בצה"ל מעריכים כי המחבלים הפלשתינים מתכוונים בתקופה הקרובה להגביר את פעילותם המסתננת והחדירה דרך גבול הצפון, על רקע הפעילות המדינית המואצת באיזור והאירועים בשטחים ולרגל יום העצמאות המתקרב. נסיונן של שתי חוליות המחבלים לחדור אתמול לשטח ישראל ולאזור הבטחון מוכיח כי, אכן, זו מדיניות ארגוני החבלה הפלשתיניים והשיעיים בלבנון. על רקע כל זאת, ניכרת ביממה האחרונה דריכות ומתיחות משני צדי גבול הצפון ומצפון לאיזור הבטחון, שם חוששים המחבלים מתגובות נגד של צה"ל.

שני נסיונות החדירה נכשלו לאחר שבשניהם מנעו חיילי צה"ל את חדירתם של המחבלים. במקרה הראשון, נתקל כוח של צה"ל בחוליית מחבלים על גדר הגבול סמוך למושב כפר יובל. ההיתקלות אירעה סמוך לחצות. למקום הוזעקו כוחות צה"ל שזיהו את המחבלים והחלו לנהל עימם קרב אש מורט עצבים שנמשך כארבע שעות ובמהלכו נפגעו המחבלים. משך כל שעות הקרב נזרקו רימונים ונורו פצצות אר.פי.ג'י. לצד אש מנשק קל. במהלך הקרב נקראו המחבלים להיכנע, אך הם השיבו בירי מנשק קל לעבר הרמקולים שבאמצעותם קראו להם חיילי צה"ל.

עם אור ראשון, הסתערו חיילי „גבעתי" על שני המחבלים הפצועים וחיסלו אותם. לכוחות צה"ל היו ארבעה פצועים, שניים מהם נפצעו קל מנתזים של רימונים ושניים נפצעו בצורה בינונית מנתזים שפגעו בראשו של אחד החיילים ופגיעת

(המשך בעמוד 2)

[illegible] ליד כפר יובל נלכד ונחקר

מאת של אליגר, המערכת הצבאית של „דבר"

אמש במשך התקופה של המחבל אשר נתפס בהיתקלות עם כוח „גבעתי" סמוך לכפר יובל, אתמול בהתקלות.

בהיתקלות, שבמהלכה נהרגו שני מחבלים, נתפס זה מחבל שלישי הנלקח לחקירה. אף שזהותו נמסכת, לפרט מעיד כבר שזו אתמול הוקרים כי זהותו ליך אליה. השתייך בשלוחה על־ידי ארגונו של ג'ורג' חבש והיתה בדרכה לפיגוע מיקוח באחד מישובי הצפון.

מצבו של גולדפרב – קריטי אבל יציב: מניע את ידיו אך לא מדבר

כליותיו של תורם הלב הושתלו בשני חולים בבי"ח רמב"ם

יעקב גולדפרב

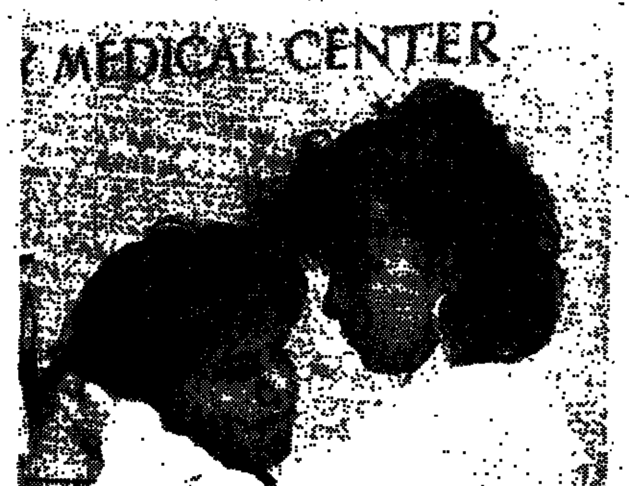

הבנות – אילנית ומאיה – נרגשות (צילומים: יצחק הררי)

מאת דפנה הרניש, יורם ליר ומרואלה ראובני, סופרי „דבר"

יעקב גולדפרב, בן 44, שבגופו הושתל לפנות לב מושתל בשעה 1 אחר חצות אתמול, בהדסה שבמצפה בבית החולים „הדסה עין כרם" בירושלים, חזר להכרה מלאה בעבור 12 שעות ומצבו מוגדר כיציב. שרה הנייזאת שרגשה ארבלי אלמוליבר עומדות היום לבקר אצל יעקב גולדפרב ולשמוע מהרוצה על מצבו של מושתל הלב השני בארץ.

מבית החולים „הדסה" נמסר, כי בימים הקרובים יתברר אם השתל נקלט ואלה הם הימים הקריטיים. כן נמסר, כי ניתוח ההשתלה השני ערך פחות זמן מאשר הראשון והיה שיתוף פעולה מצלח עם בית החולים רמב"ם שסיפק את לב התורם. הנהלת „הדסה" עומדת להוציא דיווח יומי על מצבו של מושתל הלב. יתכן, כי בימים הקרובים תכנס הנהלת „הדסה" מסיבת עתונאים ותמסור פרטים על

(המשך בעמוד 2)

חוטפי המטוס מאיימים להרוג 3 ממשפחת המלוכה בכוויית

ניקוסיה (רויטר, א.פ. ועי"צ). חוטפים דוברי־ערבית, המקורבים בכל הנראה למפלגה השיעית בכוויית ולמפלגת ה„חיזבאללה" בלבנון, אומרים, כי בני משפחת המלוכה הכוויתית הנמצאים על המטוס באיראן „נמצאים בסכנת מיידית", אם ממשלת כוויית לא תיענה לדרישותיהם לשחרר 17 עצירים הכלואים בכוויית. מכוויית נמסר, כי השלושה הם שני אחים, פאדיל ואנואר האלד אל־סאבח ואחותם איבטיסאם. השלושה הם קרובים רחוקים של שליט כוויית

האמיר שייך ג'אבר אל־סאבח. ממשלת כוויית, שהתכנסה לישיבת חירום לדון בחטיפה, הודיעה כי תשגר משלחת מיוחדת לאיראן, כדי לסייע לשלטונות האיראנים לשחרר את 110 הנוסעים, הכלואים במטוס החונה בעיר משהד שבצפון מזרח איראן.

אזרח ירדני, ששוחרר קודם לכן על ידי החוטפים בגלל מצב בריאותו, מסר כי ששה או שבעה חוטפים, חמושים באקדחים וברימונים, השתלטו על מטוס הבואינג 747 של חברת התעופה הכוויתית שלוש שעות לאחר שהמריא מבאנגקוק בטיסה לכוויית. לדברי האיראנים, המטוס חדר לתחום האווירי האיראני דרך ים עומן, ונחת במשהד לאחר שהטייס דיווח כי הדלק במכליו אזל.

האזרח ששוחרר סיפר, כי החוטפים אמרו לנוסעים, שהם חוטפים את המטוס, משום שממשלת כוויית שוללת מהם את זכויותיהם. יצויין, כי ב־1983 פעלה בכוויית מחתרת שיעית, שביצעה כמה פיגועים בהשראת איראן. 17 מאנשיה נעצרו.

רופאי קופ"ח מחריפים עיצומים: יבצעו רק ניתוחים של „חיים ומוות"

שרת הבריאות ומזכ"ל ההסתדרות, ב„בילינסון", אתמול (צילום: ישראל סמיונסקי)

מאת דפנה הרניש, סופרת „דבר"

רופאי בתי החולים של קופת חולים הוליטו אתמול להחריף את מאבקם בהשוואה על השהיית ההסכם להפעלת משמרת שנייה לקיצור תורים לניתוחים. ביום א' הקרוב יחזור מכוויי תורי הניתוח המתמשכת ההיק בכל שבעה בתי החולים הכלליים של הקופה ויבוצעו ניתוחים להצלת חיים בלבד. ביום ב' וג' ישוחרר המרפאות מבוררות ויבוצעו ניתוחים דחופים בלבד, כולל ניתוחי סרטן. כבר במשך השבוע בוטלו בבתי החולים של קופת חולים כמה מאות ניתוחים מתוכננים בגלל עיצומי הרופאים.

היום ייפגשו שוב קיסר ונסים לדיון במשבר.

מזכירות הטיבה רופאי בתי החולים של קופת חולים החליטה עוד להחרים את טקס הנחת אבן הפינה לבית החולים לילדים במרכז הרפואי „בילינסון", שייערך ביום ג' בשבוע הבא. לטקס צפוי גם

(המשך בעמוד 2)

תקריות בודדות בשטחים

עתוני מזרח ירושלים: שולץ ייכשל

מאת דני רובינשטיין ודני צדקוני, סופרי „דבר", וכתבי עיתים

תקריות בודדות בלבד היו אתמול בגדה המערבית. ברוב הערים הגדולות ביקשו המוחים למתוח את החנויות ל־3 שעות בבוקר, בהתאם להנחיות בריזי מפקדת ההתקוממות, אולם צה"ל מנע זאת. בין התקריות הבולטות: בשכם התקיימה תהלוכת נשים וצה"ל פיזר אותן בגז מדמיע. רבות מהמפגינות ברחו לבניין העירייה והחיילים רדפו אחריהן. מעיריית שכם נמסר אמש כי שמונה נשים נפצעו, רובן מגז

מדמיע שנורה החדר גם לבית העירייה.

בכפר אל־יאמון הרסו אתמול כוחות הבטחון שלושה בתים שבהם התגוררו צעירים החשודים, כי ארגנו את ההפגנות בכפר. הם חשודים גם בהטלת בקבוקי תבערה, בתקיפה אלימה של תושבים הנחשבים משתפי פעולה ובשריפת בית של אחד מהם. על הכפר הוטל סגר. ליד טול־כרם נפגע אוטובוס ישראלי מאבנים ונוסעת נפצעה קל. במחנה אל־דהיישה נפצעה צעירה מירי בעת פיזור מפגינים שניסו לחסום את הכביש הראשי. אחר ליום אתמול

היתה הפגנה אלימה שפוזרה בכוח בעיירה שכאם ואתמול היו תקריות אחדות בג'נין כהן נפצעו 4 בני משפחה אחת שהעברו למעצר כגם. במחנה בלאטה ליד שכם ובכמה כפרים נמשך גם אתמול העוצר הסגר.

ביקורת חריפה על השר שולץ נמתחה אתמול על־ידי כל עתוני מזרח ירושלים ובמיוחד על הסכמתו ל־3 הלאוים של שמעון פרס: לא למדינה פלשתינית, לא לאש"ף ולא לגבולות 67. כל העתונים צופים כשלון מוחלט של יוזמת שולץ.

ארה"ב ביטלה תערוכת הישגים ישראלית – „בשל המצב בשטחים"

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

ארה"ב ביטלה תערוכת בנושא יצירתה המדעית והתרבותית של ישראל, בשל האירועים בשטחים.

משלחת ישראלית שעמדה להשתתף השנה במדינת מסצ'וסטס, ארה"ב, בתערוכת הישגים בנושא 'מדינת ישראל ויצירתה המדעית והתרבותית', קיבלה בימים אלה הודעה מהמארגנים בארה"ב של

רקע המצב בשטחים, התערוכה נדחית בכמה שנה ותיועד לקראת חודש ספטמבר.

התערוכה, שאורגנה על ידי מכון היצוא הישראלי בשיתוף עם הארגונים הכלליים בבוסטון, היתה אמורה להתקיים ברשת בתי־כלבו גדולה בארה"ב, לרגל חגיגות ה־40 למדינה. במשלחות ניכללו כ־20 נציגים של מוזיאונים, מוסדות מדע ומחקר וכמו מכון וייצמן ברחובות.

בין הכלי המשלחת נמנה גם עיזאת אבו־רביע, מדריך בכיר במרכז הלימודי האזורי ע"ש ג'ו אלון ליד קיבוץ להב, שאמור היה להרצות ולהסביר במסגרת זו על המסורות הבדואיות.

מנהל המרכז, עוזי הלמיש, מסר כי במסגרת התערוכה עמד המרכז להציג פריטים בידואים, שנרכשו במיוחד לשם כך בשוק הבידואי בבאר שבע.

עיקרן תחילה

- תוך 10 ימים – יודיעו הליבראלים לליכוד על מתכונת האיחוד / עמ' 2
- איפה צלם „סי.בי.אס" – שאלו חיילי „גבעתי" שסיכלו החדירות / עמ' 2
- יש לב – הודיע פרופ' בורמן בארוחת הצהריים / עמ' 3
- אנגלמאייר הצרפתי רוצה להקים כאן מרכזי גמילה מסמים / עמ' 6
- ירידה במספר התיירים המגיעים בדרך הים / עמ' 6

מזג האויר

(ע)– תחזית מזג האויר ליום ד' – מעונן חלקית עד בהיר. הטמפרטורות יעלו.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 11־23, רמת־הגולן: 12־24, צפת: 11־21, חיפה: 13־23, טבריה: 12־27, נצרת: 11־25, עפולה: 10־25, שומרון: 12־25, תל־אביב: 13־24, לוד: 10־25, יריחו: 16־29, עזה: 13־23, באר־שבע: 10־27, אילת: 18־31.

מכבי בגמר מול טרייסר מילאנו – מחר

מאת משה בנק, סופר „דבר"

קבוצת מכבי ת"א תתמודד מחר בערב (8.30) עם טרייסר מילאנו במשחק גמר גביע אירופה לאלופות, כך התברר אמש בעקבות ההתמודדות הזהים של אלופת ישראל האיטלקיה על אלופת יוגוסלאוויה יוזון – 82:87.

במשחק הראשון ניצלו המכבים עד תום את ניסיונם העדיף, כדי לגבור על שתקיה הצעירים של פרטיזן בלגראד. קדרין מאגי (34 נקודות), דילי סימס ומוטי ארואסטי היו גיבורי הנצחון. המכבים גם נהנו מעידוד ישראלים בן הבלל של 1500 ישראלים ובעיקר של 5000 אוהדי אריס סאלוניקי, שהעדיפו את מכבי בגבר על־פני פרטיזן.

אולם, שמחת היוונים נמשכה זמן קצר. שתקיה ה„קשישים" של טרייסר מילאנו לא נבהלו מהתלהבות היוונית הצליחו לזכות בנצחון. בשנה שעברה נפגשו מכבי וטרייסר בגמר ואז היתה ידם של האיטלקים על העליונה. במכבי מקוים שהתסריט לא יחזור על עצמו.

מוות במערה

המערה בבתריים קרשה וקברה אתמול חי את הצעיר בן ה־26 שהתגורר בה שנים אחדות ונודע בכינויו „רוקי" מרציאנו (צילום: באדיבות ידיעות אחרונות) ראה ידיעה בעמוד 2

שולץ – היום ב„מוקד"

מאת דניאל בן־סימון, סופר „דבר"

שר החוץ ג'ורג' שולץ יהיה הערב אורח תוכנית „מוקד" בטלוויזיה.

זו תהיה הופעתו השנייה של שולץ בטלוויזיה הישראלית בתוך שלושה ימים. אתמול, הופיעו שומרי ראשו באולפני הטלוויזיה הישראלית כדי לעמוד על סידורי האבטחה במקום. את הראיון עם שולץ ינהל ירום רונן.

שטר חדש בערך של 20 ש"ח – בשבוע הבא

יישא דיוקנו של משה שרת

מאת אמנון אבנר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

בנק ישראל ינפיק בשבוע הבא שטר חדש בערך של 20 שקלים.

שטר בערך כזה קיים כיום בארצות רבות והוא נועד להקל על הציבור בביצוע עסקות במזומנים. על השטר החדש יופיע דיוקנו של ראש הממשלה לשעבר משה שרת ובכך תושלם הנצחת כל ראשי הממשלה שאינם בחיים על גבי שטרות כסף. בנוסף לשטר החדש מתכוון בנק ישראל להנפיק בקרוב למחזור מטבע בן שקל אחד שיישא את דיוקן הרמב"ם.

מטבע זה מונפק בהמשך למדיניות הבנק להנפיק למחזור מטבעות המנציחים אישים שדיוקניהם הופיעו על שטרות שהוצאו מן המחזור. המטבע יונפק במיליון יחידות וישמש בעיקר לצורכי אספנות.

רוזן מ„ארקיע" יחליף כנראה את גאון ב„קר־אופ"

מאת מרדיה אבנימלך

המועמד בעל הסיכויים הרבים ביותר להחליף את מנכ"ל „קר־אופ" בני גאון, הוא יוסף רוזן, מנכ"ל „ארקיע".

מזכירות ה„קר־אופ" תתכנס בראשית השבוע הבא לבחור במנכ"ל החדש לרשת. יוסף רוזן היה בעבר איש משרד החקלאות ואח"כ מנכ"ל שיווק באגרסקו. עם בואו ל„ארקיע" הבריא את החברה.

כזכור, סיכם מזכ"ל ההסתדרות עם בני גאון כי גאון יכהן כיו"ר מועצת המנהלים של „קר־אופ".

מכון לבון

מכיוון העיתון

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

שולץ בא מירדן וסוריה

(סוף מעמוד 1)

כמו כן נועד אמש מזכיר המדינה האמריקאי עם הנשיא אסד בדמשק. מקורות סוריים מסרו כי השיחה נסבה „על המצב באזור". קודם לכן אמר שר החוץ הסורי פארוק אל־שרע שלא חל כל שינוי בעמדת סוריה כלפי יוזמת שולץ וכי הנשיא אסד סבור שיוזמה זו תוכל להתקבל על דעתו רק אם תוביל לכינוס ועידה בין־לאומית בעלת סמכויות שבה יוחלט על נסיגת ישראל מכל השטחים ועל הקמת מדינה פלשתינית. הן אמצעי התקשורת הסוריים והן אמצעי התקשורת הירדניים התיחסו אתמול בספקנות לסיכויי הצלחת יוזמת שולץ בעיתוי הנוכחי, ומתחו ביקורת על הגיבוי שנותן לדבריהם הממשל האמריקאי לעמדותיו הנוקשות של ראש ממשלת ישראל.

הנשיא מובארק, האמור להיוועד היום עם ג'ורג' שולץ בקאהיר, האשים אתמול את ראש הממשלה שמיר כי בגלל עמדותיו המדיניות מתעכב קידום תהליך השלום. בשיחה עם כתבים מצרים במהלך סיור בבניין האופרה החדש שהקימה חברה יפנית בקאהיר אמר מובארק: „ארה"ב עושה מאמצים מקסימליים כדי לקדם את תוכנית שולץ. לערבים יש רצון לאמץ את התוכנית או לפתחה. הבעיה היא שמיר. אינני מבין את עמדתו. האם הוא מסכים לתהליך השלום או מתנגד לו?". משנשאל מובארק האם אש"ף איננו מהווה מיכשול לקידום התהליך הוא אמר: „קודם ששמיר יתן הסכמתו לכינוס ועידה בין־לאומית. כאשר זו תתכנס והפלשתינים לא יבואו כדי להשתתף בה, אז ניתן יהיה לאמר שהערבים הכשילו את יוזמת שולץ".

העתון הקאהירי „אל־אח'באר" קרא בינתיים למנהיגי ההתקוממות בשטחים להפגש עם ג'ורג' שולץ כדי לאפשר ליוזמה המדינית האמריקאית להתממש.

ג'ורג' שולץ יצא אמש מדמשק לישראל לאחר שיחתו הממושכת עם הנשיא אסד. בתום השיחה נמסר שאסד הבהיר לשולץ את תנאיו להשגת הסדר כולל וצודק באיזור כדלהלן:

● כינוס ועידה בין־לאומית „פעילה" ובעלת סמכויות מלאות.

● נסיגה ישראלית מלאה מכל הארצות הערביות הכבושות.

● מימוש הזכויות הלאומיות המלאות של הפלשתינים לרבות זכותם להקמת מדינה פלשתינית עצמאית.

● השתתפות הצד הערבי בוועידה בין־לאומית במשלחת ערבית משותפת שתכלול גם נציגים מטעם אש"ף. בהקשר זה נמסר שאסד הבהיר לשולץ כי למדינות ערב יש כיום הבנה משותפת לגבי מרכיבי הסדר השלום, ולכן ניתן להרכיב משלחת ערבית מאוחדת למשא־ומתן המדיני.

דריכות בגבול הצפון

(סוף מעמוד 1)

כדור ברגלו של חייל אחר. כל הפצועים הועברו לטיפול רפואי ראשוני בתחנת מד"א בקריית שמונה ומשם הועברו לבתי החולים בצפת ורמב"ם בחיפה.

ברשותם של המחבלים שהיו לבושים בבגדים אזרחיים ונעלו נעלי ספורט לבנות, היה ציוד רב ומגוון שהעיד על כוונתם לבצע פיגוע־מיקוח בשטח ישראל, ככל הנראה, בקריית שמונה או בכפר יובל. בין השאר, נתגלו ליד גופות המחבלים רובי „קלצ'ניקוב", מקלע כבד, טטול אר.פי.ג'י וכמה פצצות וכן כמות גדולה של רימונים, זאת, לאחר שבחלק מהם השתמשו כבר תוך כדי הקרב. בצה"ל מעריכים כי חוליית המחבלים הזו היתה מארגונו של ג'ורג' חבש.

נסיון החדירה השני של חוליית מחבלים לאזור הבטחון סוכל אתמול בלילה על־ידי כוח צה"ל, על גבול אזור הבטחון, בגזרה המרכזית מצפון לעינת־ג'ביל שבדרום לבנון. סמוך לחצות הבחין כוח צה"ל שנע על גבול אזור הבטחון בדמויות חשודות. הכוח פתח באש לעבר הדמויות שנמלטו לאזור שמצפון לאזור הבטחון. במקום נתגלו פיקאי דם, שני רובי „קלצ'ניקוב" וטטול אר.פי.ג'י. נראה כי אנשי חוליית המחבלים שניסו לחדור לאזור הבטחון, נפגעו, אך הצליחו להימלט.

שר הבטחון, הרמטכ"ל ואלוף פיקוד הצפון, יחד עם קצינים בכירים אחרים, סיירו אתמול שעות ארוכות באזור התקרית עם המחבלים ליד כפר יובל, ושר רבין והרמטכ"ל שמעו סקירות מפורטות מפי הקצינים בשטח על מהלך הקרב. השר רבין התעכב בשיחה ממושכת עם חיילי „גבעתי" על התקרית וביקש לדעת גם על השינוי שחל אצלם עם המעבר מעזה לגבול הצפון. כמעט כל החיילים העידו כי הם חשים בנח במצב יותר במשימת הבטחון השוטף בגבול הצפון.

השר רבין אמר לעתונאים, כי אינו סבור שלארגוני הטרור יש יכולת תיאום כה מדוייקת כדי לתאם את פעילויותיהם בשטחים ובגבול הצפון גם יחד. עם זאת, אמר רבין כי בעקבות האירועים בשטחים, הגבירו המחבלים את מאמציהם ובוודאי יוסיפו לנסות ולפגוע

בישראל בכל שיוכלו גם בעתיד ועלינו מוטלת החובה לסכל זאת. רבין ציין כי למרות שהמחבלים תפו את כל אזור הבטחון, עדיין יש חשיבות לאזור זה וקיומו מקשה על נסיונות המחבלים לחדור לשטח ישראל.

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, אמר כי מדובר בנסיון נוסף בשרשרת נסיונות אינטנסיבית בתקופה האחרונה של חוליות מחבלים לחדור לשטח ישראל על־מנת לפגוע בישובים. הוא שיבח את יכולתם של החיילים ואת היערכות הישובים.

אתמול פורסמה בביירות הודעה לפיה אש"ף נטל על עצמו את האחריות לביצוע שני נסיונות הפיגוע. ההודעה הכללית משאירה פתח לאפשרות שמדובר דווקא

בארגון אחר ואולם מקורות בדרום לבנון אמרו כי ככל הנראה, מדובר באנשי „פתח". אש"ף הודה אתמול כי כמה מאנשיו נפגעו בנסיונות החדירה והפיגוע בדרום לבנון ועל גבול ישראל. בתוך־כך, נטל גם ארגון ג'ורג' חבש את האחריות לשני נסיונות הפיגוע.

אריאלה ראובני, סופרת „דבר", מוסרת כי בבית־החולים רמב"ם בחיפה אושפזו אתמול שניים מבין ארבעת חיילי צה"ל שנפצעו בהיתקלות עם חוליית המחבלים ליד גבול הבטחון בצפון. אחד הפצועים, גשש בדואי שנפצע ברגלו אושפז במחלקה האורתופדית ומצבו הוגדר כבינוני עד קל. פצוע אחר שנפצע בריסים בראשו הועבר למחלקה הנוירוכירורגית הוא פצוע קל, שרוי בהכרה מלאה ולא ייזקק לניתוח.

מצבו של

(סוף מעמוד 1)

מחלק ניתוח ההשתלה ומצבו של החולה.

יעקב גולדפרב נמצא בחדר ההתאוששות ובתנאים סטריליים, כדי למנוע כל סכנת זיהום. בני משפחתו, שנמצאים כל הזמן בבית החולים, רואים אותו דרך חלון זכוכית. לאחר שהכתובת קבה עליו מסמן והוכלה במכשיר עיניים למשפחתו שהוא רואה אותם. אתמול הוא לא היה מסוגל עדיין לדבר, אך כבר עשה נסיונות להזיז את ידיו.

תלויות תורים הלב

השתלות חולים ברמב"ים

בבית החולים רמב"ים בחיפה נשתלו אתמול שתי כליותיו של תורם הלב בגופם של שני גברים בני ארבעים מחיפה ומנהריה. את שני המנותחים, שמצבם קרוב לארבע שעות כל אחד, ביצע ד"ר יגאל קב, ראש המרכז להשתלות בבית החולים רמב"ים.

שני הגברים הסובלים ממחלת כליות ונזקקים לטיפול בדיאליזה נבחרו להשתלת הכליות על סמך בדיקת דם לסיווג רקמות שנערכה שלשום במעבדה המרכזית לסיווג רקמות בתל־השומר. לסופרת

„דבר" נודע כי לקראת ניתוח השתלת הלב ב„הדסה" ירושלים נשלחו עוד שלשום בבוקר מרמב"ם דגימות של התורם לסיווג רקמות ותוצאותיהן קבעו את בחירת שני המועמדים להשתלת הכליות.

אשתו של מושתל הכליות מחיפה, שביקשה להישאר בעילום שם עד שבעלה יתאושש מהניתוח, הסכימה לגלות כי בעלה המתין תקופה ארוכה לתורם וכי הידיעה על הסיכוי לבצע ניתוח השתלה בגופו גרמה לו התרגשות רבה. האישה נשארה ללון בבית החולים כדי להיות לצד בעלה כאשר יתעורר מההרדמה. היא סיפרה כי לילדים בבית דואגים קרובי משפחה.

לשני מנותחי הכליות שעברו אתמול אחרי הניתוח למחלקה הנפרולוגית ברמב"ם ניתנה אתמול תרופה המיקלומספורין נגד דחיית איברים. השתלות כליה נחשב כיום לניתוח לא מסובך ובארץ מבוצעים מדי שנה עשרות ניתוחי השתלה. בדרך כלל שוהים מנותחי הכליה בביה"ח ימים אחדים בלבד אחרי הניתוח ואח"כ הם נמצאים במעקב רפואי.

„מקום בצמרת"

„מקום בצמרת" – מצעד הפזמונים הישראליים – רשת ג' – קול ישראל – 5.4.88

1. לא עוברת בשביל אף אחד – סי היימן
2. עטוף ברחמים – ריטה
3. הלך לים התיכון – יהודה פוליקר
4. בן אדם – ירדנה ארזי
5. עבודה בעיניים – תבטלנים
6. תותו עד תאהבה – מרינה גלרון ויוסי בנאי
7. אילו יכולתי – ריקי גל
8. נ.ב. – גלי עטרי
9. כעת היה – עליאה עזיקרי
10. מקיץ אל החלום – גלי עטרי
11. ותחת שמי ים התיכון
12. חוזנה – דני סנדרסון
13. נפאל – גלי עטרי
14. האוצר – חווה אלברשטיין
15. הנסיכה הרוח – ריטה
16. ארץ חדשה – שלמה ארצי
17. מכשיר אני שרה לבד – להקת הנדיל
18. לפני הסערה – אסתר שמיר
19. עדיין כאן – שושנה דמארי
20. מגדלים בשמיים – אילנה אביטל
21. מכאן ועד מתי – מירי אלוני
22. מתגעגעת אליך – ורדינה
23. כדי לחיות – שלום חנוך
24. החלום של כל אשה – נער שוליים
25. עד שתגיע – אהובה דץ
26. את שהלכה אחרי – כמו צועני
27. אני חיה לי מיום ליום – ריטה
28. כמו משוגע – רמי
29. את אינך – אורי פיינמן
30. סוף הלילה ריגוש – שלמה ברסי

מועמדים (על סף 30 הגדולים)

31. רק בן שש – משה בקר
32. החום הגדול – שגית לב־ארי
33. גדי – בני אלבז
34. תשע תשע דרום – זוהר ויטגברג
35. מוסיקה – איתן מסורי
36. גבר מאוהב – יזהר נכרי
37. שיר הגעגוע – משה פרי
38. אבא תבטיח – דור התזמשך
39. את הסלכה – טובה ברסטר
40. שמור על עצמך – להקת פיקוד דרום
„בסוב באמהיבש" – הפינה לשיפוטכם
41. אשה אחרת – יאיר כהן
42. אהבה חורנת – יהודה פוליקר
43. שתי ברבות על חוט – שרון ליפשיץ
44. ותהיה אופטימי – שי טרייסל
45. לריקוד – אהבה טבעת
46. שיר הנעוגים – אלי אוחרי
47. מרצי וגלי – אסתי כץ
48. ממקום אחד – חביבי

לכבוד:
„מקום בצמרת" קול ישראל
ת.ד. 1082, י-ם, מיקוד 91010
זה הדירוג שלי: (ציין את מספר השיר)

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐
7 ☐ 8 ☐ 9 ☐ 10 ☐ 11 ☐ 12 ☐

שם:
כתובת:
תאריך:

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי בתיים

הודעה לפי סעיף 149 (1)

לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 ניתנת בזה הודעה, כי הוגשו לועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים בקשות למתן הקלות בניה על:

1. חלקה מס' 254 בגוש 7138 הנמצאת ברח' שפירא 46. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיפוד מגורים ב'. מבקשים להתיר הקלה מתכנית 328 לענין הנסיגה ממעקה הגג הפונה לצד הדרומי של הבנין באופן שהבניה תהיה בקו 0 במקום 1.20 מ'.
2. חלקה מס' 184 בגוש 7138 הנמצאת ברח' ענגון 32. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיפוד מגורים ב'. מבקשים להתיר הקלה מתכנית 328 לענין הנסיגה ממעקה הגג הפונה לצד הקדמי באופן שהבניה תהיה בקו 0.90 מ' במקום 1.20 מ'.
3. חלקה מס' 87 בגוש 7134 הנמצאת ברח' כצנלסון 46. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיפוד מגורים א'. מבקשים להתיר הקלה מתכנית 340 לענין הנסיגה ממעקה הגג הפונה לחצר הפנימית באופן שהבניה תהיה 0 במקום 1.28 מ' וכן הקלה לענין תכסית הדירים.

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשות הנ"ל, יגיש התנגדותו לועדה המקומית לתכנון ולבניה, תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

אהוד קמחי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בתיים

דבר
DAVAR
מאוחד עם „למרחב"

העורכת · חנה זמר
משנה לעורך · דוד פדהצור
מזכיר מערכת · מרדכי ברקאי
מנהל כללי · אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
מדפיס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 04־642111־2־3, מ. 33104

שרון בחצר „החורבה" ברובע היהודי:
מי היה סובל שבבירתו ירגמו מכוניות באבנים?

מאת סופר „דבר" בירושלים

שר המסחר והתעשיה, אריאל שרון, תקף אתמול את מדיניות הממשלה בשטחים.

שרון השתתף בוועדת ירושלים של תנועת החרות אשר התכנסה בחצר בית הכנסת „החורבה" ברובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים.

שרון אמר כי ישראל לא צריכה לומר „כן" על כל דבר שמוצע לה. לדבריו „כל מטיפי המוסר למיניהם לא היו סובלים מצב שקיים פה, מי היה סובל שבבירתו ירגמו באבנים כלי רכב".

לדעתו, בארה"ב היה המצב מסתיים תוך יום והבריטניה אף בפחות זמן. „רק כאן זה נמשך חודשים". לדעת שרון, צריך קודם להשיג רגיעה בשטחים לפני שפונים להשגת הסדר מדיני לשלום.

על ירושלים, אמר שרון, כי לא כולה בידינו, בייחוד לנוכח מה שקורה על הר הבית. הוא קרא להרחיב את ההתיישבות בה, כולל ברובע המוסלמי. „מצבנו בירושלים, לצערי, מסמל במידה רבה את מצבנו גם בחלקי ארץ־ישראל האחרים".

שרון ציין כי ארה"ב אינה מבטיחה ריבונות של ישראל על כל ירושלים ולכן אין לקבל את יוזמת שולץ.

„לה קוטידיין דה פארי":
„ישראל משתמשת בגז מדמיע מסוכן במיוחד"

מאת גדעון קיץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריז (מיוחד ל„דבר"). – עליטי הירחון שהיבריה משלחת מטעם גוף בשם „מועצת הכנסיות במזרח התיכון" והמצוטטים בעתון „לה קוטידיין דה פארי" משתמש צה"ל בשטחים בגז מדמיע מסוכן יותר מאלה שבהם משתמשים בדרך כלל.

הגז מדגם „סי.אס". אוטובנזילידן־מלונים" מסוכן במיוחד לנשים הרות ובמקרים רבים הביא למות עוברים ברחם אמם, קובע הדו"ח.

היקל מתקרב לתואר „רב־אומן"

מאת אהרון אימרס

האומן הבין־לאומי ממערב גרמניה יורג היקל התקרב בצעד גדול אל התואר „רב־אומן", לאחר שניצח בסיבוב העשירי את הישראלי אליהו שורידר במסטיבל השחמט הנערך בביכורי העיתים.

היקל הוביל עם שמונה נקודות משחק עודף והוא זקוק לנקודה וחצי בשני המשחקים שנותרו לו בכדי לקבל את התואר הנכסף. במקום השני צועד רב האומן הסרי אלון גרינפלד עם 7 נקודות, לאחר שניצח את אלוף אשתקד ההולנדי אלברט בלאס, והקדימו במחצית הנקודה את אהוד להב, שסיים בתיקו עם האנגלי יוליין הודסון.

בתחרות טורניר הזיקוקית הנערכת בבריסל על קרן פרסים של מאה אלף דולאר מוביל רב־האומן האנגלי יונתן שפילמן עם שלוש נקודות מארבעה משחקים בהקדימו שוקאים יודעי שם כאנטולי קרפוב, ויקטור קורצ'נוי ומיכאל טל, עם שתים וחצי נקודות כל אחד.

רופאי קופ"ח

(סוף מעמוד 1)

נשיא המדינה חיים הרצוג הרופאים ישנוו אליו מבריק עם הסבר על סיבת התרמת הטקס על ידם.

בשעות לפני הבחירים הגיעו אתמול לאולם „לבקוביץ" ב„בילינסון" כ־100 רופאים מבתי החולים של קופת חולים ברחבי הארץ, והפגינו נגד השהיית ההסכם. בין הכרוזות, שנשאו המפגינים, קראו אחרות להתפטרותם מתפקידם של מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר ויו"ר ההנהלה המרכזית פרופ' חיים דורון.

התנגדות כפויית טובה

(עש"ת).– חוגים מקורבים למזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר הגיבו אמול בתמיהה ובמורת־רוח נוכח התנהגותם של קבוצת רופאים מבית החולים „בילינסון" בפתח תקוה שהפריעו בטקס חגיגי, בהשתתפות תורם נכבד מאנגליה, שנערך לציון הקמת מרכז מחקר בבית החולים.

הרופאים, שהשתלטו על חלק גדול ממקומות הישיבה באולם הכנסים, לא נהגו בכבוד הראוי כלפי אישים מרכזיים שהוזמנו לטקס, ביניהם נשיא המדינה לשעבר, פרופ' אפרים קציר, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, יו"ר ההנהלה המרכזית של קופ"ח חיים דורון ועוד אורחים מהארץ ומחו"ל, לרבות נציגי הסגל הדיפלומטי.

אותם חוגים בהסתדרות הגדירו את התנהגות הרופאים בבילינסון כהתנהגות „מבישה וכפויית טובה" כלפי המזכ"ל קיסר שעושה – יחד עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד – ימים כלילות בטו"מ מתיש ומייגע עם שר האוצר להשגת הסכם עם הרופאים, על בסיס ההסכם שנחתם עימם לקיצוד התורים לניתוחים. יתר על כן: מזכ"ל ההסתדרות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי עומדים להיפגש היום עם שר האוצר משה נסים כדי להשיג הסכם

ליישוב הסכסוך עם הרופאים בבתי החולים לאלתר.

בשיחות עם סופרת „דבר" אמרו הרופאים, כי ההפגנה וההחלטה על הורדת המאבק הם ה„מסר" למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, לקראת פגישתו היום עם שר האוצר משה נסים לדיון מכריע בבעיות הקריסה של מערכת הבריאות, ובייחוד של קופת חולים לקיצור התורים לניתוחים, שהנהלת הקופה נאלצה להשהותו בעיקבות התיקון שהוכנס לחוק יסודות התקציב. ראשי רופאי בתי החולים של קופת חולים מסרו אתמול, כי הם מתנים את הפסקת העיצומים בחידוש הפעלת המשמרת השנייה לקיצור תורים לניתוחים, במסגרת ההסכם שחתמו עם קופת חולים.

בבתי החולים הממשלתיים נמשכים העיצומים של עובדי המעבדות. ראשי הסיבת עובדי המעבדות בשירות המדינה טוענים, כי יש בידם טיוטת הסכם הבנה, שסוכמה עם ראשי משרד הבריאות. לטענתם, משרד הבריאות מתכחש עתה להסכם הבנה זה, שנותן פתרון לשיפור ההכנסה והמעמד המקצועי ל־1000 עובדי המעבדות בשירות המדינה. על רקע זה מצטרפים וחול מתבסקר לעבודה „לפי הספר", שנוקטים היום החמישי ברציפות, עובדי המעבדות בבתי החולים „הלל יפה" ו„ברזילי", גם עובדי המעבדות בבית החולים בצפת. עובדי המעבדות בצפת יחד עם עובדי המעבדות בבתי החולים „פוריה" ובנהריה הודיעו, כי הם שוקלים יציאה ל„חופשה מאורגנת" למרכז הארץ בימים הקרובים.

הגרלת הלוטו

להלן המספרים שהועלו בגורל: 37, 33, 25, 19, 15, 5 והמספר הנוסף: 32.

מיקי אלבין. עלייתו ונפילתו

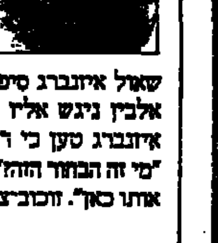

שאול איזנברג סיפר כי הכיר לראשונה את אלבין רק בשנת 1981. אלבין ניגש אליו בבית אסיה ואמר לה: „שלום, אני שותף שלך". איזנברג טען כי דרש מזוכוביצקי לבטל מיד את השותפות הזאת. „מי זה הבחור הזה?" שאל, „ומה פתאום הוא שותף שלי? אני לא רוצה אותו כאן". זכוביצקי מכחיש

מאת נעמי ליציקי

„ידיעות של חג", 7.4.88

חיילי „גבעתי" שמנעו החדירות שאלו: איפה צלם „סי.בי.אס"?

מאת שמעון ויים, סופר „דבר" בצפון

„חשבנו שהם כבר נכנסו לתוך המושב כמו ביוני 75, דרך ההלוכות שלנו הבחנו במלחמה של ממש שמתנהלת כמה מטרים מהבתים הקיצוניים של המושב. כל הגברים יצאו לעמדות ולגדרות והילדים והנשים נשארו בבית", עם משמר כבר של חיילים", כך סיפר אתמול בבוקר אבי יוספוף, מזכיר מושב כפר יובל, על השעות שלפנות בוקר יום אתמול, כאשר במרחק קצר מהמושב ניהלו חיילי צה"ל קרב עצבני וממושך עם חוליית המחבלים שאיימה לחדור לאזור.

מרים, אשתו של אבי, הודתה: „הייתי קצת סהרורית והאמנתי מאוד לחיילים ולחברים במושב". כל זה לא הפריע לחברי כפר יובל לכבד את חיילי צה"ל שהגיעו לשמור עליהם בעוגות של פסח ובקפה ו„כושי" מהגושרים, קצין ההגנה המרחבית של אצבע הגליל, יכול היה להתגאות: „זאת התגובה האמיתית שלי־תוך־כדי זה מראה שהתושבים כאן מסוגלים להמשיך ולהתפקד גם בשעות קשות של חששות ואי־וודאות".

מיד כאשר נודע על ההיתקלות עם חוליית המחבלים, הוכנסו הישובים באזור, ובכלל זה קריית שמונה, לכוננות גבוהה. מרבית הישובים נסגרו והגברים יצאו לתפוס עמדות לאורך גדרות הישובים. בכבישים המובילים לאזור הוצבו מחסומים. כל הקצינים הבכירים באזור שיבחו שב את פעולתם המהירה והיעילה של הישובים. כמעט שעות לאחר תחילת הכוננות, ביתגה אות הארגעה והישובים יצאו

התושבים לעבודה ולחיי היומיום. עד מהרה נראו בכבישי האזור עשרות מכוניות ומטיילים. ספק אם מישהו מהם ידע על מה שהתרחש לא הרחק משם, שעה קלה קודם לכן.

עד כמה בא האירוע המוצלח הזה בזמן, ככל שמדובר בחיילי „גבעתי", יכולה להעיד ההתנהגותם ומצב רוחם המרומם של החיילים בשעות שאחרי הקרב, כאשר התברר שהמחבלים חוסלו ולכוח פצועים קל בלבד. עד לפני כמה ימים שהו החיילים בעזה וניהלו מרדפים מתסכלים נגד ה„שביבה" ותשבי מחנות הפליטים. רק באו לגבול הצפון וכבר הוכיחו את יכולתם. מה הפלא שכאשר עברו עם נגמ"שיהם ליד קבוצת עתונאים וצלמים, מיהרו החיילים בכמתות הסגולות לסמן באות „וי", להייר למצלמות ולשאוג: „כאן זה לא עזה". אחד החיילים אף מיהר להתעניין: „איפה הצלם של סי.בי.אס?".

גם שר הבטחון, יצחק רבין, לא התעלם מהעובדה שחיילי „גבעתי" שהו בעזה עד לפני זמן קצר ואתמול לא נזקק לצייר תרשים בכדי לדעת מה לעשות וכיצד. „כל היחידות הלוחמות של צה"ל" אמר שר הבטחון „צריכות להיות מסוגלות לבצע את כל המשימות המבצעיות המוטלות על צה"ל ואם הושמעו בתקופה האחרונה אמירות מפי מומחים, כביכול, שבאילו הפעילות בשטחים תפגע בכושר הלחימה של צה"ל, הנה ההוכחה של „גבעתי" ששירתה הרבה זמן בשטחים וכאשר הוטלה עליה משימת הבטחון השוטף בצפון – היא פעלה מהר, יפה וטוב".

קראוס לא שעה להמלצה לפטר שני קצינים שהיכו והשפילו אזרחים

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס לא פיטר שני קציני משטרה שהורשעו בהכאה ובהשפלה של אזרחים על אף המלצתו של ניצב שאול גבעולי, שאוחד בחודתו קצין הדרכה הראשי של משטרת ישראל כי סיפורי השניים יהוו „אות הרתעה משמעתית".

במכתב ששיגר למפכ"ל בסוף השנה שעברה כתב ניצב שאול גבעולי: „לאחרונה ניתנו פסקי־דין בשני משפטים נפרדים של שני קצינים בשני בתי־הדין למשמעת.

פירוט: א. פקד מנחם אלדר נשפט בבית־הדין בירושלים ונמצא אשם בחלק סטירת לחי, גידוף פה ואיומים נגד אזרח שעבר עבירת תנועה. כתוצאה מהסטירה, עפו משקפיו של האזרח והם נזקו מאוד. כן איים על עד ראייה שהעיד לו על התנהגותו. הוא אמר: הרג, קוק וכיוצא בזה. כמו כן אמר לעד שהעיד לו על התנהגותו: „אני אבקר אותך בלילות ואעצור אותך; אתה לא מתאר לך עם מי יש לך עסק, ובסוף אני אחסל אותך". הקצין הודה באשמה. ב. מפקח סימון דנן נשפט בבית־המשפט לעניינים משמעתיים בפתח־תקוה ונמצא

אשם באלימות שלא לצורך. הוא נתן מכת אגרוף לאזרח שנהג ברכבו כאשר פנס התניה האחורי לא היה תקין. האזרח נעצר ונגרר בכוח לתחנה בעילה של תקיפת שוטר, והתנגדות למעצר, ניסיון לברוח ואישור בשונות. האזרח נזקק לטיפול במגן־דוד־אדום ולאחר מכן בבית־החולים. הקצין שיקר בבית־הדין".

„שני בתי־הדין למשמעת פסקו קנסות כספיים ומתבוש על תנאי. אין אני רשאי להלוק על גזרי הדין מתוך כבוד בתי־המשפט. אני רשאי להביע דעה על השפעת אירועים

מסוג זה על המשטרה והוכנה. אילו היו בתי־הדין המלומדים מורידים את הקצינים בדרגה, כי אז היה אפקט הרתעה והתייחסות נראית לעין כל. במצב שנוצר נותרה, לדעתי, רק אפשרות אחת: אני ממליץ לפטר את שני הקצינים מתוך התאמה. כמו כן, אני ממליץ לפרסם את כל סיפורי המעשה, פסקי־הדין וההחלטה על פיטוריהם בעיתון המשטרה. שאול גבעולי".

למרות כל אלה, שני הקצינים לא פוטרו מהמשטרה.

אמש לא ניתן היה להשיג את תגובת דובר משטרת ישראל.

„רוקי מרציאנו" – איש השרירים של בת־ים – נקבר חי במערתו שקרסה

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

„רוקי מרציאנו" (שמעון נקש) בן ה־26, שהתגורר בשש השנים האחרונות במערה הנבובה מול חוף הסלע בבת־ים ואזור הלציים למתגני השרירייה, הלך אתמול לעולמו לאחר שהמערה שבה התגורר התמוטטה עליו.

אתמול בשעה 17.44 התקבלה במוקד מגן דוד אדום בבת־ים קריאה על מפולת ברחוב בן גוריון 43 בבת־ים, כתובת המערה שבה התגורר רוקי איש הסלעים. ניידת טיפול נמרץ שהגיעה למקום גילתה כי המערה שנחצבה ברוב עמל על ידי רוקי מרציאנו נסתמה לאחר שהתמוטטה. כוח מיוחד שהגיע למקום החל לחפור כדי להגיע לקצה המערה–הוא התגלה כשהוא ללא רוח חיים.

רוקי „איש הסלעים" היה מאוד מוכר ומעולה אדם מוזר ומיוחד. הוא נולד לאב ממרוקו, לאם אלג'יראית, וגדל בשכונות, במשפחה, בעלת הנסיה והרדיה, והיו 15 נפשות.

הוא למד בנערותו בישיבה ועסק מכות מאבקה. הוא סיפר כי ההכאות שספג שכבעו אותו להמלט מבית האב. הוא הסתובב בכל רחבי הארץ עד לגיוסו לצה"ל. הוא רצה להיות צנחן אבל בצבא רצו שיהיה טבח. התפשרו: יהיה טבח בסיירת הצנחנים. הוא אמר: „מה רצה, שאני אצנח עם סיר?" וערק מהצבא.

משעת בוקר מוקדמת ועד שעת ערב מאוחרת בנה לעצמו מערה שאפשר לעלות אליה במדרגות־חול חצובות באבן. דלת מעץ חסמה את הדרך אל חדר שינה שבו מיטה מכוסה בכיסוי אדום לוהט. ב„חדר" ביקרו נערות רבות שהעריצו אותו. על הקירות היו תלויות תמונותיו ותמונות נערותיו בצילומי אופנה לבגד־ים. בין באי „ביתו" היו חברים רבים. אחד מהם, נחמן פרקש, היה מתארח אצלו כל פעם שהיה מגיע לעיר מאחר ממקומות המסתור שבו הוא מתגורר. בתעודות הזהות שלו נרשם שמו החדש: רוקי מרציאנו. „הלכתי לראות את הסרט רוקי והמשה והדהיתי עם דמותו של המתאגרף רוקי מרציאנו. באתי למשרד הפנים ושכנעתי אותם כי זה שם שמתאים לי ולהם".

לא על התאגרפות בלבד חיות־פרנסתו. הוא היה ג'יגולו, שומר גופות ובסמכן ובצלם ביחס מגבר־רוקיה־ליקתון־פיקר אחרים בתל־אביב ... כי פיתה את גופו המשורג בשרירים. הוא רצה להיות בעל חידה משלו ולהוליד ילדים לאשה שתאהב אותו. אתמול התמוטטה המערה עליו.

בשבוע האחרון אמר ראש עיריית בת־ים אהוד קינמון, כי העיריה פנתה אליו כמה פעמים שיעזוב את המערה מחשש שזו תתמוטט עליו. הוא סירב.

הליבראלים יודיעו לליכוד על מתכונת האיחוד – תוך 10 ימים

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

בוחרי ליכוד הליכוד מונה שוב במרישה של המפלגה הליבראלית: עליה להודיע בתוך 10 ימים על מתכונת האיחוד עם „חירות".

בישיבה שקיימו אתמול כל חברי הסיעה הליבראלית בסיעת הליכוד בכנסת, חרף מוחשי יצחק מודעי השוהה בחו"ל, עם השר דוד לוי וח"כ משה ארנס, צוות „חירות" להידברות עם הליבראלים, הדגישו שני דוברי „חירות" את הצורך באיחוד מהיר. ארנס ולוי הדגישו גם, שאין בכוונת „חירות" לנגוס המיכסה המשוריינת לליבראלים ברשימת הליכוד לכנסת, היינו 30 אחוז.

הבעיה הניצבת בפני הליבראלים היא להחליט על המוסד המפלגתי שחבריו יצרפו למרכז המאוחד. על־פי הסכם האיחוד צריכה המפלגה הליבראלית לצרף למרכז „חירות", המונה כ־2,100 חברים, יותר מ־1,000 מחברים, אלא שהמוסד הרחב של הליבראלים הוא המועצה הארצית, והיא מונה כ־400 חברים. בוועידת המפלגה הליבראלית האחרונה, באמצע 1980, היה מספר הצירים יותר מ־800, אף בינם לבין עצמם יודעים ראשי המפלגה הליבראלית שלא כל הצירים ראויים להיכלל במרכז המאוחד.

אפשרות נוספת העומדת בפני הליבראלים היא לקיים את בחירת מועמדיהם לרשימה לכנסת במוסד העצמאי שלהם, ובאפשרות הזאת מעוניינים חברי מפלגה שמתכוננים להתמודד לראשונה על מקום לכנסת. אלא שבחירות במוסדות נפרדים הן חריגה מהסכם האיחוד ופתח לשינויים נוספים, העלולים להיות לרעת הליבראלים. לפיכך נראה, כי חברי־הכנסת הליבראלים, הדואגים בראש וראשונה לאינטרסים שלהם, ימליצו על צירוף חברי המועצה ועוד חברי מרכז שאינם חברי המועצה למרכז „חירות".

במהלך הפגישה אתמול העריך ח"כ משה ארנס, יו"ר מטה הבחירות של הליכוד, שהבחירות לכנסת יתקיימו במועדן, כלומר ב־1 בנובמבר. לא דובר בפגישה אתמול על מועד הבחירות הפנימיות בליכוד, אף שהנטייה ב„חירות" היא לקיימן במחצית השניה של חודש יוני. מועד זה מחייב את הליבראלים להחלטה מהירה על מתכונת האיחוד.

קרא מחר
ב ידיעות אחרונות

• שורץ: הדילוג השני צוות כתבי „ידיעות אחרונות"
• מונה זילברשטיין: ראיון אחרון שוש מיימון
• בחזרה לווייטנאם (ב') אלפים עדיין מתים מבגיעת הנשק הכימי ד"ר אמנון קפליוק
• תום פרידמן: בעיניו של כתב זר אביבה שאבי
• הבחירות הבאות: לחם, שעשועים ומלחמת אחים יעקב חסדאי
• איסר הגדול: האמת על־פי בנו עמוס נבו

• שלמה נקדימון גילויים חדשים על מפים • עמנואל בר־קדמא על תערוכת צלם ה„טיימס" רובינגר • אריאלה רינגל־הופמן על פרידה ילין־מור • אביטעם פורת על אלי אוחנה • ג'ודי ניר־מוזס על רותי שטרית

• אלי יף: חתונה עם דוגמנית רונית ורדי

מדוריהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דודו טופז, סילבי קשת וזיווה יריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: שירים של נתן זכנן, אריה סיון, איל מגד ומשה סרטל. פרוזה של יותם ראובני, דורית פלג ושלומית גינגולד־גלבע

אֶלְמֶקְס
משחת השיניים
יעילה פי 3
במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב הבימה – דיזנגוף 17 – 288465 בבלי – עוזיאל 1 פינת טולדנו 10 – בבלי – 440552	בני־ברק–רמת־גן רש"י – רש"י 13, 7510971
ירושלים מרפאת רוממה – הכ"ג 28 – 523191	בת־ים–חולון גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671 אהרון – הופיין 52 חולון 889153 עין יהב – עין יהב 4 חולון 884854
חיפה מגן דוד – גאולה 13 – 665205	רחובות כללית – בני משה – 452381
פתח־תקוה כפר גנים – לוחמי הגטו 6 – 9227416	

אֶלְמֶקְס
מיוצרת ע"י מעבדות GABA שוויץ

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:

טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649

בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00

אזור חיפה
רחוב הנמל 26 קומה ג' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

שירותי עזרה ראשונה בשעות הערב:
מ"א תל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111

יום רביעי, י"ט בניסן תשמ"ח, 6 באפריל 1988

„סיירת שלום" משותפת לכפר ג'סר א־זרקא ולבנימינה

מאת חנה מאור, סופרת „דבר" בשרון

„סיירת שלום", משותפת לכפר הערבי ג'סר א־זרקא ולישוב בנימינה, מוקמת בימים אלה.

הסיירת, שתהיה מורכבת ממתנדבים ערבים ויהודים משני הישובים, תפעל למניעת אלימות ולמניעת הסתה. הסיירת תסייר בכבישים הפנימיים של ג'סר א־זרקא וכן בכביש החוף בקטע בו הושלכו השבוע אבנים על מכוניות חולפות.

על הקמת הסיירת הודיע אתמול גדעון בן־ישראל, יו"ר האגף לארגון ומועצות פועלים בהסתדרות. הצעתו של גדעון בן־ישראל התקבלה באהדה ובהסכמה מלאה בישיבת מליאת המועצה המקומית ג'סר א־זרקא שנערכה אתמול בעקבות האירועים האחרונים של השלכת האבנים המעצרים.

הישיבה, שארכה יותר משעתיים, נערכה בנוכחות קהל רב של תושבי הכפר. זקני הכפר, ראש המועצה המקומית ושאר הדוברים בישיבה, גינו את הפרות החוק והסדר וכל מעשה העלול להפריע לחיים התקינים בישוב ולגרום ניתוק בין ג'סר א־זרקא לבין השכנים היהודים. נשמעו דברים נגד התפרעויות והתבטאויות קיצוניות.

גדעון בן־ישראל הודיע, כי סיירת שלום תוקם על־ידי מועצות הפועלים בכל המקומות האחרים בארץ בהם נרשמו אירועים של יידוי אבנים ושל אלימות, בין היתר בגליל, בוואדי ערה ועוד.

דמשק מדווחת ופאריס אינה מכחישה:

קרוב שחרור שלושת בני הערובה הצרפתים מלבנון

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל„דבר"). – על פי דיווחים מדמשק שלא הוכחשו בפאריס קרוב שחרורם של שלושת בני הערובה הצרפתים בלבנון והוסכם על כך הדשג בין צרפת ואיראן.

לפי ידיעות אלה, שליח שר הפנים הצרפתי, אלכסנדר מרצ'יאני שהה יומיים בבקעת הלבנון בלווית צרפתי נוסף, כדי להסדיר את הפרטים האחרונים של השחרור וחזר לדמשק. פאריס עומדת על שחרורם של כל השלושה תמורת נורמליזציה ביחסיה עם איראן. לא ידוע אם העסקה כוללת גם אספקת נשק צרפתי לאיראן.

איראן מצידה הביעה עניין בחידוש היחסים הדיפלומטיים עם צרפת כתנאי ל„עזרה" בשחרור בני הערובה, אך סגן שר החוץ שלה אמר לכתבים צרפתיים, כי ה„ברוקינג" בצמרת הממשל הצרפתי מקשה על איראן למצוא את בן השיח האמין. חוגים רשמיים בפאריס לא הכחישו ולא אישרו את הידיעות, אך הזכירו כי בעבר טורפדו כבר כמה הסכמים שנראו „בטוחים", ברגע האחרון.

ארבעה קציני מודיעין סורים בכירים ביקרו בחודש מרס בפאריס, כך מסר העתון „לה קטידיין דה פארי". ביניהם, ראש היחידות הסיודיות עלי חידר וראש האגף הפנימי של שרות הבטחון הצבאי אחמד עבוד. האחרון הספיק אפילו להפסיד שלוש מאות אלף פרנק בערב אחד במועדון הימורים פריסאי.

בעין־חמד שליד ירושלים חגגו אתמול עולי איראן את ה„סהרנה". שר החוץ שמעון פרס היה בין האורחים (צילום: חנניה הרמן)

אלפים חגגו הסהרנה בעין־חמד

מאת סופר „דבר" בירושלים

עולי כורדיסטאן האיראנית וכורדיסטאן העיראקית חגגו את הסהרנה במושבה עין־חמד שבפרוזדור ירושלים. אלפים מבני העדה באו היום בשירה, ריקודים ואוכל לציון חג קבלת האביב במבצע אותו הנהיגו במולדתם, עם בוא האביב.

את החוגגים בירכו במשך היום רה"מ יצחק שמיר וממלא מקומו, שמעון פרס.

שמיר התייחס לסיכול נסיון חדירת המחבלים בגבול הצפון והכריז „מי שמרים יד עלינו ומי שמפעיל עלינו אלימות – אנחנו נגדע את ידו".

פרס חזר ופירט את תוכניתו המדינית שעיקריה הם ירושלים מאוחדת, שלילת הקמת מדינה פלשתינית, אי הכנסת צבא זר לשטחים וכן נגד פירוק התנחלויות.

רבבות יהיו ב„רווה באע"

החגיגות המסורתיות של יהודי איראן באסרו חג של פסח (יום א'), יקיפו השנה עשרות אלפים שיתכנסו בפארק הלאומי ברמת גן בהשתתפות של מנכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר וראש עיריית רמת גן אורי עמית. על כך מסר יו"ר ההסתדרות.

יו"ר ארגון כורש של יוצאי איראן בישראל, ששון סומךטוב, ציין כי המרכז לתרבות וחינוך בהסתדרות מסייע למארגני החגיגות, הנקראות „רווה באע", שאותן חגגו יהודי איראן בפרוס חג האביב באסרו חג.

התכנסות של יהודי איראן תחל ביום א' בשעות הבוקר ובעצרת המרכזית באגם הפארק הלאומי כבר הבטיחו השתתפותם ראש הממשלה, שרי החוץ, הבטחון, העבודה, הקליטה, יו"ר הנהלת הסוכנות ואחרים. להקות פולקלור, תזמורות, מקהלות וזמרים ידועי שם ינעימו לחוגגים.

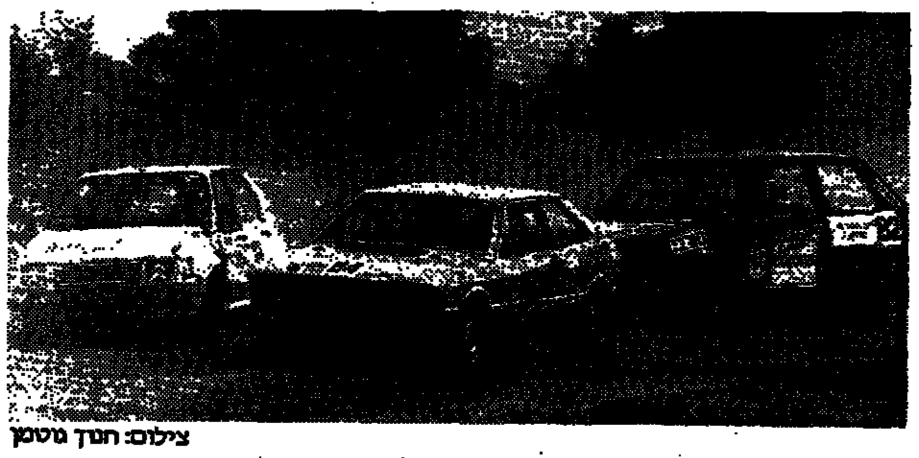

צילום: חנוך גוטמן

מהפכים – ולא התהפכויות – בראשון מירוצי העונה באשקלון

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

מתוך בתמרון של שתיים מתוך שלוש קבוצות המכוניות התחולל אתמול בראשון מירוצי העונה באשקלון, שהיה רצוף הפתעות ומאבקים עזים־אך־הוגנים. 47 מכוניות בלבד נרשמו למירוץ זה. 5,000 צופים באו לחזות בביצועים.

ההפתעה הגדולה ביותר נפלה בקבוצת המכוניות שעד 1,000 סמ"ק, כאשר דוד גמרי זינק למקום השני מהמקום ה־12, אותו תפס בסיכום עונת המירוצים אשתקד. גיד יזהן, שתפס בשנה שעברה את המקום ה־7, כבש אתמול את המקום ה־2 ובני הרפז עלה מהמקום ה־11 בעונה שעברה למקום ה־3. יאיר פארן נאלץ לוותר על המקום ה־5, שתפס אשתקד, לטובת מוטי פריים. שניים מגיבורי העונות הקודמות נאלצו להסתפק במקומות נמוכים יחסית: דוד פרייס ירד מהמקום ה־2 ל־4 ושרון אבר מהמקום ה־3 ל־6.

בקבוצת המכוניות שעד 1,600 סמ"ק, שמר מישל גוז' על בכורתו, אולם למקום ה־2 הגיע אלון קידר – בכיר נהגי קבוצת ה־1,000 בעונות קודמות – שזינק מהמקום ה־12 בקבוצתו החדשה. ישראל סבר עלה מהמקום ה־5 אשתקד למקום ה־3 אתמול. בקבוצת המכוניות שעד 1,300 סמ"ק שמר רמי שכטוביץ על בכורתו וחיים רווה תפס את המקום ה־2 לעומת ה־3 אשתקד. למקום ה־3 הגיע סמואל ראגב, פנים חדשות במירוצי אשקלון.

האירוע הספורטיבי המצטיין התרחש אחר לאתמול מחוץ למסלול. מנוע הטלבוט־סמבה־דראלי של רודון גלנט שבק חיים. רני לוי, מבעלי מוסך "מרום צבורת" בבני־ברק, לא רק נידב לו את המנוע הרזרבי של הפוז 104 שלו, אלא שבמוסכו עבדו כל הלילה כדי להתקין את המנוע במכוניתו של גלנט. תודות למעשה אבירות זה זכה גלנט לעלות לגמר, בעוד שלוי נאלץ להסתפק במקום השני במקצה הקובע.

ח"כ גדי יציב

על האזרחים להפחית ממיסיהם בשל אי־קיום מערכת בריאות

מאת מנחם צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

ח"כ גדי יציב ממפ"ם שיגר מכתב ליועץ המשפטי לממשלה בו קרא לו להבהיר לשרי הממשלה כי מספר יכולתם לספק שירותי בריאות תקינים מחובה חובה גבוה של הורה יסוד זקוקים בין הממשלה לציבור משלמי המיסים.

„הספקת שירותי בריאות אינה טובה שהממשלה עושה לציבור אלא חובה חוקית", הדגיש יציב. „אין מיסים מהאזרחים בלי שירותי רפואה תקינים". הוא גם קרא לאזרחים לנכות ולהפחית מהמיסים שהם משלמים את הסכום שבו הם ניזוקים. כתוצאה מהשתמטות הממשלה מחובתה לספק לציבור־האזרחים מערכת בריאות במצב סביר.

„השתמטות הממשלה מאחריותה בתחום שירותי הרפואה היא אחת השערוריות הגדולות ביותר בתולדות המדינה הגיע הזמן שאזרחי ישראל יפסיקו לקבל עליהם באדישות הפקרות זו ויגיבו על כך בסרוי מיסים אזרחי", כתב יציב.

הוא קרא לרופאים ולאחיות לתת בידי ציבור המטופלים קבלות תמונות ובהם אבדן משוער של כל נזק וכל הוצאה רפואית יתרה שנגרמה בגלל אזלת ידה של הממשלה.

מצרי בא לעודד

משפחת גולדפרב בביה"ח – מקבלת עידוד מעובדיה מצרי (מימין), מושתל הלב הראשון. (צילום: יצחק הררי)

בארוחת הצהריים צלצל פרופסור בורמן והודיע: יש לב – בואו מיד

יעקב גולדפרב נהג בעצמו בדרך לבית החולים • אמו, ריטה גולדפרב, אומרת: „אם הכל יצליח – נולד לי בן חדש"

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

„אנו נורא נורא מקווים שהוא יחלים", אמרה אתמול מתי גולדפרב, רעייתו של מושתל הלב יעקב גולדפרב (45) מרמלה, בעת שהמתינה בדריכות לראות את בעלה בחדר ההתאוששות של ביה"ח הדסה עין־כרם בירושלים, שעות ספורות בלבד לאחר תום הניתוח.

הצרות של יעקב (קובוס) גולדפרב עם ליבו החלו לפני שבע שנים. בגיל 38 הוא לקה בהתקף לב ראשון ומאז החל לעבור סדרת טיפולים ובדיקות בבתי חולים שונים. מצבו של יעקב, שהיה אז בעל חנות לדברי חשמל ועסק בספורט, הלך והתדרדר. בדצמבר 86' הוא לקה בהתקף לב שני ובעקבות כך הוא פנה לרמב"ם לבצע צנתור אולם זה נכשל. לאחר מכן הוא עבר צנתור נוסף, אך מצבו הלך והתדרדר והרופאים לא נבאו לו אריכות ימים. לפני 8 חודשים הוא נפגש עם פרופ' יוסף בורמן, מנהל מחלקה כירורגית חזה ולב בהדסה עין־כרם בירושלים אשר אמר לו כי הסיכוי היחיד לחיות הוא לעבור השתלת לב. יעקב גולדפרב נכנס לרשימת הממתינים להשתלה.

אולם, בשל מצבו, נאלץ גולדפרב למכור את החנות והוא כמעט לא היה יכול לבצע עבודות הכרוכות במאמץ. בני המשפחה נאלצו להסתפק בדמי הביטוח הלאומי ובהכנסות חנות תמרוקים קטנה שמנהלת אשתו. גולדפרב, שעלה לישראל עם הוריו מאוזבקיסטן בשנת 1957, היה נחוש בדעתו לבצע את ההשתלה בישראל.

„בעלי החליט ללכת על כל הקופה" שחררה רעייתו את החלטתו. לדבריה, עודדו אותו הנתונים הסטטיסטיים על הצלחת נתוחי השתלה ובעיקר הצלחת ההשתלה בגופו של עובדיה מצרי. „הוא היה גם בטוח ביכולתם של רופאי הדסה לבצע את ההשתלה".

לפני חודש קיבל גולדפרב הודעה מהדסה להגיע מיד לביה"ח להשתלה. „הוא ממש היה על שולחן הניתוחים והרופאים החלו בבדיקות, אולם ברגע האחרון הודו כהם הורי התורם מהסכמתם לתרום את הלב", סיפר אביו של יעקב גולדפרב. בנו חזר מאוכזב לביתו המשיך להמתין.

אתמול בשעה 14.45 סעדו יעקב ומתי צהריים ולפתע צלצל הטלפון. פרופ' בורמן הודיע להם כי ברמב"ם יש לב להשתלה ותוך שעה יסתיימו הבדיקות אם והלב מתאים. בשעה 16.00 הודיעו ליעקב להגיע מיד להדסה לצורך השתלת לב. „כאשר הגיע הטלפון הגדול, מאז הפתענו ושמחנו", סיפרה אתמול מתי גולדפרב.

יעקב ורעייתו, שתי בנותיהם מיה (14) ואילנית (17.5) והאם ריטה נסעו מיד לירושלים. במכונית נהג יעקב. בתו השלישית של יעקב משרתת בצה"ל. מיד עם הגיעו החלו לבצע בו סדרת בדיקות מקיפה וכעבור שלוש שעות מתוודות החליטו הרופאים: מבצעים את ההשתלה.

הניתוח החל לאחר השעה 9 בערב כאשר בשלב הזה בוצעו כל ההכנות להוצאת הלב הפגום. בשעה 10.30 נחת מסוק צבאי שהביא בצידנית את הלב החדש. כעבור שעתיים הוא חובר לגופו של יעקב גולדפרב. בשעה 12.30 בישרו הרופאים כי הלב הועיע פעם. סמוך לשעה 3 לפנות בוקר הסתיים הניתוח, צוות הרופאים התשוש עזב את ביה"ח ויעקב גולדפרב הועבר לחדר התאוששות מיוחד, כשלידו כל העת רופאים ואחיות המשגיחים על מצבו. „היינו אצלו 5 דקות", סיפרה בהתרגשות הבת מיה, „ראינו רק הטכיות וכשהאחות אמרה לו שאנחנו בחוץ הוא הזיז את העיניים".

בני המשפחה וידידים קרובים שהו כל יום אתמול ליד חדר ההתאוששות כשהם לוגמים קפה שהוגש מתרמוס ולמרות העייפות הרבה ענו בסבלנות לעתונאים הרבים שגילו עניין באבי המשפחה.

„אני עדיין קצת חרדה משום ש־48 השעות הראשונות הן הקריטיות מבחינת הניתוח, טוב שהרופאים מרוצים", אמרה מתי גולדפרב.

בשעות הבוקר הגיע לביה"ח מושתל הלב הראשון עובדיה מצרי תבוזתו עודדה מאד את בני המשפחה. מצרי חזר בראשית החודש לעבודתו במשרה מלאה כקצין בטחון ב„מקשיט" ולדבריו הוא חזר לגור חיים שגרתיים לחלוטין. אתמול הוא סיפר, כי גם הוא הצליח לשמוע לאחר הניתוח את הרופאים המדברים אליו, אך לא יכול היה לענות אלא רק לקרוץ. „יעצתי לבני המשפחה לא להכנס לדכאון, להיות עם מצב רוח ואמונה". הוא עצמו לא היה מסוגל לדבר עם גולדפרב מרוב התרגשות.

יעקב גולדפרב הוא בן יחיד והוריו נשארו כל היום ליד חדר ההתאוששות. מדי פעם הם יצאו החוצה כדי לשאוף אויר. האם ריטה לא הסתירה את חרדתה לגורל בנה, חרדה שהיתה מהולה במעט שמחה „אם הכל יצליח, נולד לי בן חדש".

הפועלים בפנמה מארגנים צבא עממי לקדם את מעורבות ארה"ב

התגבורת האמריקאית מגיעה לתעלה • הם מביאים איידס – מזהירים בפנמה

פנמה סיטי (רויטר, א.פ.). – פועלים בפנמה החלו לארגן גדודי צבא עממיים כדי להתגונן מפני מעורבות צבאית אמריקאית, בשעה שכוחות אמריקאיים נוספים הוטסו אתמול לתעלת פנמה כדי להגביר את הכוח האמריקאי שם.

משרד הבריאות בפנמה אמר אתמול כי ההתערבות הצבאית אינה הסכנה היחידה שמביאים עמם האמריקאים. הוא הזהיר את האזרחים מפני מגע עם החיילים האמריקאים, משום שלדברי ההודעה רבים מהם נושאים את נגיף האיידס הקטלני.

פקיד במועצת שכונת הפועלים סאן מיגואליטו שליד הבירה מסר, כי 200 בני אדם מכל הגילים הצטרפו ל„גדודי הכבוד" שנועדו להגן על המדינה מפני מה שכונה על־ידי השליט אנטוניו נורייגה כפלישה אמריקאית.

בהודעה בעתון הפרו ממשלתי „מאטוטינו" נמסר, כי הגדוד יקבל אמון צבאי, אולם לא נאמר אם אמון זה יכלול שימוש בנשק חם. לפי הידיעות, גדודים דומים מתארגנים בקהילות אחרות של מעמד הפועלים מחוץ לבירה.

ההתארגנות העממית באה על רקע הגברת המתח בין ארה"ב לפנמה. אתמול הגיעו למדינה ראשוני 1,300 החיילים האמריקאים, שנשלחו כתגבורת למאחזים האמריקאים על תעלת פנמה. במקום שוהים כבר כ־10,000 חיילים אמריקאים.

דוברת צבאית אמריקאית אמרה כי הכוח כולו, שיכלול גם 27 מסוקים ויחידות פיטרול בתעלה, ישלים את הגעתו היום. לדבריה, הכוחות אינם אמורים לפטרל מחוץ לאזורים הנתונים בשליטה אמריקאית.

העתון „ואשינגטון טיימס" דיווח אתמול, כי נורייגה הביא למדינה 800 עד 1,000 חיילים דרום אמריקאים, רובם מקובה, כדי לחזק את הצבא הפנמי המונה 16,000 איש. העתון, שציטט מקורות בינן אמריקאיים ופנמים, מסר כי „בריגדה מארקסיסטית בינלאומית" נחתה באזור מרוחק בג'ונגלים בפנמה. לידיעה לא ניתן אישור משום מקור צבאי.

בינתיים שבו החיים בפנמה סיטי הבירה למסלולם לאחר שבועיים של שביתה כללית, למרות קריאת האופוזיציה להמשיך בשביתה. רוב החנויות היו פתוחות, אולם הבנקים נשארו סגורים, משום שארה"ב הפסיקה את הזרמת הדולארים לפנמה, שם משמש הדולאר כהילך חוקי.

הכנסיה הקאתולית בפנמה מנסה בינתיים לקדם את יוזמת התיווך שלה, אולם נראה כי ממשלת פנמה לא תיענה ליוזמה. המועד האחרון שנתנה הכנסיה לתשובת הממשלה היה שלשום בלילה, והממשלה לא הודיעה כי היא מקבלת את יוזמת התיווך.

ד"ר בן ישי, סגן מנהל ביה"ח רמב"ם בחיפה:

יש להקים בדחיפות מרכז ארצי ממוחשב לאיתור תורמים

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

על הצורך הדחוף בהקמת מרכז מידע ארצי ממוחשב שיקיף את כל חדרי המיון של בתי החולים בארץ ויסייע לאיתור מהיר של תורמי איברים פוטנציאליים ובמקביל, של מועמדים מתאימים להשתלות של לב, כבד, כליות וקרניות, עמד אתמול בשיחה עם סופרת „דבר" ד"ר בן־ישי, סגן מנהל ביה"ח רמב"ם בחיפה.

הוא ציין כי את הצלחתו של ניתוח השתלת הלב ושני ניתוחי הכליות אפשר בהחלט לזקוף לשיתוף הפעולה היעיל המהיר בין ביה"ח רמב"ם וביה"ח הדסה. לדעתו, על המדינה להערך בזמן לקראת הפעלתו של מרכז ארצי כזה (דוגמת מרכזים דומים בארה"ב ובאירופה), הן מבחינת התשתית והן מבחינת התקציב.

בתקציב יש להביא בחשבון את העלויות הקשורות בייצוב מצבו של התורם לקראת הוצאת האיברים ועד לרגע ההשתלה, ביצוע ניתוח הכריתה של האיברים, שמירתם בתנאים מתאימים, העברתם מאיזור לאיזור ותשלום לצוותים הרפואיים העוסקים בכך מעבר לשעות העבודה הרגילות. הוא ציין, כי העלויות הכרוכות בביצוע השתלה הן גבוהות, אך נמוכות בהרבה מהעלויות הכרוכות בנסיעות לחוץ לארץ.

ד"ר בן־ישי אמר, כי הוא משוכנע שתוכנית הטלוויזיה „לב פתוח" בנושא ההשתלות ששודרה לפני ימים אחדים הגבירה את המודעות בקרב הציבור בצורך בהתרמת איברים. הוא אמר עוד, כי הנהלת רמב"ם העבירה לטלוויזיה שני סרטים בנושא התרמת איברים בארה"ב. סרט אחד שהוקרן בתוכנית „לב פתוח" וסרט נוסף, שבו יצא נשיא ארה"ב בקריאה לאזרחי ארצו להגביר את המודעות להתרמת איברים.

הסרט מתאר זוג הורים אמריקאי שתרמו איברים של בתם אשר נספתה בתאונת דרכים והצילו בכך חיים של שישה אנשים. הראיון נערך שנה לאחר המקרה ומשתתף בו גם כומר. הנהלת רמב"ם קוראת לטלוויזיה להקרין את הסרט השני בפרק זמן קצר. ד"ר בן־ישי סיפר כי בארגון „אדי" רשומים כבר קרוב לרבע מליון אזרחים שהביעו נכונות לתרום איברים וקרא למדינה להפוך את המידע שהצטבר בארגון זה למרכז רשמי, שדרכו יהיה אפשר לאתר תוך זמן קצר תורמים פוטנציאליים בלי להזיק להסכמת המשפחות.

ד"ר רווה, מנהל ביה"ח רמב"ם אמר אתמול, כי זו הפעם הראשונה שאיבר חשוב להשתלה מועבר מבי"ח אחד למשנהו. לדבריו, יש צורך דחוף להפוך תהליך זה לשגרתי כדי להתגבר על בעיית ההשתלות ולאפשר מספר השתלות גדול בכל האפשר בישראל.

חריש הורה למשטרה לחקור מפגשי מיעארי עם אש"ף

מאת מנחם צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, הורה למשטרה לחקור האם ח"כ מוחמד מיעארי מהרשימה המתקדמת עבר על החוק במפגש אש"ף באתונה.

חריש ביקש לבדוק את ההיבט המשפטי של השתתפות מיעארי במסיבת עתונאים של אש"ף באתונה הודעתו, כי הוא תומך בהתקוממות בשטחים.

בכך נענה חריש ללחציו של ח"כ מיכאל איתן מהליכוד השובת ליד לשכתו של חריש. איתן הודיע בשבוע שעבר, בתום פגישה עם חריש כי לא יפסיק שביתתו עד אשר תוגש נגד מיעארי תלונה למשטרה.

חיים אהרון התפטר ופינה מקומו לגזבר מאיר שיטרית

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

חיים אהרון הודיע אתמול לראש הממשלה, יצחק שמיר, על התפטרותו מהנהלת הסוכנות היהודית בנימוק שאינו רואה תיק שישווה לתיק העליה שבו החזיק בקדנציה הקודמת שלו.

התפטרותו של אהרן הביאה לביטול ההצבעה בהנהלת „חירות־הצה"ר", שבה היה צריך לפנות את מקומו אחד משלושת חברי ההנהלה מטעם „חירות", לטובת ח"כ מאיר שיטרית, שנבחר לגזבר הסוכנות.

מאיר שיטרית נבחר, בדיעבד, פה אחד, לגיזבר הסוכנות בישיבת הנהלת „חירות־הצה"ר".

הקונגרס היהודי: ואלדהיים לא הציל הטייס הבריטי

ניו־יורק (עיר). – הקונגרס היהודי העולמי חולק על הצהרה שהשמיע טייס בריטי, ולפיה הציל קורט ואלדהיים את חייו במלחמת העולם השניה. בהודעת הקונגרס נאמר, כי ואלדהיים לא היה בקרבת מקום בזמן שמדובר עליו.

מי שהיה טייס בחיל־האויר הבריטי ברוס אוגילבי, עתה בן 66, אמר בראיון ל„סאנדי טיימס", כי ואלדהיים דאג לכך, שהוא וחיילים אחרים של בעלות הברית שנפלו בשבי ליד אתונה בנובמבר 1943, לא יועברו לאס.אס. לצורך הוצאה להורג כחשודים בריגול.

לעומת זאת אמר דובר של הקונגרס היהודי העולמי כי אוגילבי טועה, מפני שואלדהיים – לפי הדיווחים שלו ולפי רישומים שנעשו בזמן המלחמה – לא היה בקרבת אתונה באותו זמן.

הדובר הצביע על העובדה, שעל פי „הספר הלבן" שנשיא אוסטריה פירסם כדי להצדיק את צעדיו בתקופת מלחמת העולם השניה, הוא הועבר לארסאקלי, במרחק כ־650 ק"מ מאתונה, יותר מחודש קודם לכן.

ספורטאים ישראליים מוזמנים ל„צעדת החומה הבינ"ל" –בסין

מאת גדעון קרץ, סופר „דבר" בצרפת

פאריס. (מיוחד ל„דבר").– ספורטאים מישראל מוזמנים במהדורה השנייה של „צעדת החומה הבינלאומית" שתיערך על „החומה הגדולה" בסין מה־11 ועד ה־24 ביוני.

התחרות תיערך לאורך שלוש מאות וחמישים קילומטרים באזורים שהיו עד כה סגורים לזרים. היא תערך בעשרה שלבים מפקין ועד ים בידהה בשלושה תחומים: הליכה, ריצה ורכיבה על אופניים. בשנה שעברה הוגבלה התחרות לספורטאים צרפתים והשנה היא הפכה לבינלאומית. ספורטאים ידועים כבר נרשמו והמארגנים הצרפתים מעוניינים גם בהשתתפות ספורטאים ישראלים – כקבוצה או כיחידים.

ממשלת סין העממית הודיעה, כי תאפשר את השתתפותם של ספורטאים מישראל. מספר טלפון להרשמה והבהרת פרטים בפאריס: 42253803, מועד סיום ההרשמה: עשרה במאי.

גבון לאש"ף: לא נחדש את היחסים עם ישראל

לונדון (עיר). – נשיא גאבון עומר בונגו הודיע באיגרת לאסר ערפאת, כי על ארצו הופעלו לחצים לחדש את יחסיה עם ישראל, כפי שעשו באחרונה מספר מדינות אפריקאיות.

אולם, הוסיף בונגו, גאבון לא תיכנע ללחצים והיא נחושה בדעתה להמשיך בעמדתה, התומכת במאבקו של העם הפלשתיני ואש"ף. „גאבון תעמוד בכל לחצים נוספים לחדש את יחסיה עם ישראל", אמר בונגו.

את האיגרת העביר לערפאת מנהל משרד אש"ף בפאריס, אברהים אל־סוס, שייצג את אש"ף בחגיגות החג הלאומי של גאבון, נפגש עם הנשיא בונגו והעביר אליו איגרת מערפאת.

ערפאת התנצל על שלא יכול היה להיות נוכח בחגיגות אלו, מאחר שהוא עסוק בהתקוממות באדמות הכבושות.

חגיגות הפסחא במילאנו בסימן המרי הפלשתיני

מאת מיכל פלג, סופרת „דבר" באיטליה

רומא (מיוחד ל„דבר"). – חגיגות הפסחא במילאנו עמדו השנה דווקא בסימן הבעיה הפלשתינית: הארכיבישוף של מילאנו, קארדינל קרלו מריה מרטיני, התרכז בקורבנות האלימות בשטחים בדרשה שנשא בפני אלפי מאמינים בדואומו, הקתדרלה המפורסמת של מילאנו.

„איך אפשר לא לשמוע את האנקות והבכי הבאים מירושלים, המבכה 131 מתים מאז ה־8 בדצמבר בשנה שעברה" – שאל הקרדינאל. ולאחר שדיבר על הצורך בפתרון של שלום ומחילה ולא של נקמה, סיכם: „דווקא במקומות שבהם שולטת האלימות בימים אלה, יש להתכונן לאבינו ישו שיבוא לאסוף לחיקו גם את החוטאים של היום". אולם המיסה של פסחא בכנסיית סאן פיאטרו שברומא עמדה, לעומת זאת, בסימן הגלאסנוסט. יוחנן פאולוס השני אימץ מנהג, שהיה נקוט בידי האפיפיורים ברומא במאה התשיעית – לומר בשפה הסלאבית הימנון מהליטורגיה האורתודוקסית־ביזנטית של הפסחא. החידוש בא להדגיש את הקרבה בין הקאתולים והאורתודוכסים, בעיקר לרגל חגיגות 1,000 שנה להתנצרותה של רוסיה, אירוע המעורר מחלוקת בין הוואתיקן לבריה"מ.

אמנו בפסטיבל

בלי נשמה יתרה

מאת ישראל דליות

ה„מגניפיקט" של באך מבוצע בפסטיבל שלוש פעמים. גישתו המגורצת והמבוקרת היטב של המנצח מיכאל שני גבלה במכבויות יתרה. לא היתה זו נשימה באוויר־פסגות. לרשותו עמדו מקהלה מאומנת כהלכה „הקאנטורי מקלן", נגנים מנוסים מ„פילהרמוניה ההונגריקה" וסולנים טובים, אבל מהביצוע נעדרו נשמה והתרוממות־רוח. בלי המשמעות של „להודות, להלל, לברך, לשבח, לפאר ולרומם". גם האקוסטיקה במוזיאון „נובמבר" היא עויינת. המוטט „הללו את ה' כל גויים" זכה לפרשנות יותר חגיגית ומשכנעת.

מגמה מעורבת וחוסר עניין במניות

● שיפור קל הורגש במהלך המסחר במרבית המניות תוך חוסר עניין בולט ומתמשך ● חברת „פעילים" מקבוצת בנק הפועלים מצפה כי בבורסה תירשם התייצבות בתנודות ● ירידת הריבית השקלית והשיפור ברווחיות עדיין אינם משפיעים לחיוב בשוק המניות ● בחודש אפריל צפויים פדיונות בסכומים של למעלה מ־300 מיליון שקל, סיכויי מיחזור הפדיונות קטנים ביותר והריבית השקלית עשויה להתייצב על כ־12% לערך ● נמשכת פעילות ערנית במספר מניות הנפשיות כביקוב, מרכז הקבלנים ונוספות ● העדר מנהיגות בבורסה והפעילות בפורטפוליו נמוך מצד הקרנות במקורבי השוק ● הרגיעה הזמנית במישור הפוליטי בלבד לא תורמת להתייצבות בבורסה ● מקורבי שוק המניות מאמינים כי יתכן בקרוב תיקון מכני במסחר, בשלב זה העפת הכבשי במסחר ממשיך להיות מצומצם המדאיג

מאת שמואל רוזנבלום

שוק המניות המשיך במגמת מסחר מעורבת תוך נטיה לשיפור קל אך בו בזמן בהמשך של חוסר עניין הגרישות. לקראת סוף המסחר בירית המשקיעים אף נבלם השיפור הקליל שהורגש בתחילת המסחר וחלק מהבבורות נטו לרדת עד כאחוז לערך. בבורסה נוצרו לאשורה תנאים סבירים יחסית לפעילות חיובית, הדבר בולט במתחשב בנתוני הריבית השקלית והשיפור ברווחיות בניכוי הרגיעה הזמנית במישור הפוליטי. נראה כי הגימוק המרכזי לחוסר העניין הגרוהים במניות נובע מהעדר מוחלט של ציבור משקיעים ומסעשקי בורסה בין מקורבי השוק עצמם. בעית העדר המנהיגות בשוק בולטת במיוחד כאשר חוסר נכונות לקלוט הצעים אפסיים במניות מובילות נרשם מדי יום ביומו במהלך המסחר. הדבר מביא לתופעה מגוחכת במסגרתה יורדות מניות המהוות מרכיב השקעה מרכזי בתיקי השקעה גדולים בשיעורים חדים בהעדר תמיכה בספית שולית. פעילי בורסה רבים חשים באחרונה כי שוק המניות בנוי לתיקון מכני סמויים ולתחילת התייצבות של ממש. חשיבה זו היגה בהתחשב במצב השוק הנוכחי משאלת לב יותר מחזון העשוי להתגשם. יחד עם זאת שוק המניות הפתיע בעבר במצבים דומים ולפיכך לא נתפלא אם לפתע הכל תושג יציבות מסויימת. במהלך המסחר אתמול בלטה פעילות ערה יחסית במניות ביקוב ושערן נקבע לקונים בלבד, נראה שפעילות זו בביקוב באה בעקבות נסיון ההשתלטות על חברת דשה. מניות אליאנס ירדו 7.6% לאחר שלשום עלו ב־43.4%. שיעורי שער חדים בלטו במניות נוספות כאוסאס ב־7.5%, סולט 10%, קרגל אופציה 11.1%, נחושתן 1 10%, בולט בנפח כספי נמוך. עליות נרשמו באיכות 10%, ציקלון 5 ב־5.1%, בולוס 6% ונוספות. במניות המשתנים נקשרו עיסקאות בכמויות מצומצמות ביותר, מדד המשתנים הקבוע עלה 0.38% ורק במניות טבע נרשם נפח כספי מעבר למאה אלף שקל.

סיכום חודש מרץ בבורסה

חברת „פעילים" הנמנית עם קבוצת בנק הפועלים פירסמה סיכומים לחודש מרץ בשוק ההון. לפנינו עיקרי הדברים.

לאחר חודשים של תנודות חריפות בשוק המניות חלה רגיעה במהלך חודש מרץ, תוך כדי ירידה בהיקף הפעילות ומגמה חיובית מתונה תוך מחזורי מסחר נמוכים. מדד המניות התעשייתיות עלה ב־2.6% והגיע לרמה של 78.48 נקודות.

בשלב זה נראה ששוק המניות עובר תהליך של התייצבות ברמה הנוכחית, ובמצב זה טבעי שמחזורי המסחר נמוכים. באשר לעתיד, הרי מצד פועלים לטובת השוק גורמים כגון רמת שערים נמוכה במניות רבות, תוצאות עסקיות טובות של חברות רשומות בבורסה, ירידת שער הריבית השקלית וירידת שיעור התשואה לפדיון באגרות חוב צמודות מדד. מאידך, עדיין קיימים חששות מפני שוק המניות ואי בהירות באשר להשפעת הבחירות בשווקים.

סביר להניח כי מצב זה של התייצבות ותנודות לא גדולות בשערי המניות יימשך בתקופה הקרובה.

המניות הבנקאיות שבהסדר סיימו את החודש ללא שינוי ניכר בשעריהן. לאחר עליות שערים בתחילת החודש חלה ירידה כתוצאה מירידת שער הדולר והתמתנות הציפיות לפיחות. כיום נסחרות המניות שבהסדר ברמת תשואה דולרית של כ־10%, שאינה נמוכה בהרבה מרמת הריבית השקלית.

ברור שנושא הפירות לא ירד מסדר היום והעניין בו אף יגבר לאחר סיכום נושא השכר והסכמי תוספת היוקר.

מדד אגרות החוב הצמודות למדד עלה ב־2.3% במשך החודש, כנראה כתוצאה מירידת שערי הריבית השקלית, ציפיות לעליות חריפות יותר במדד המחירים לצרכן בחודשים הקרובים, נזילות רבה בשוק הכספים והנפקות מועטות ע"י בנק ישראל. שיעורי התשואה הצמודה לפדיון נעים בין 3%־3.4% באג"ח ארוכות לפדיון ועד כ־2% באג"ח לטווח קצר.

פדיון אגרות החוב והמכבונות

בחודש אפריל יחולו הפדיונות הגדולים של אגרות חוב. במהלך החודש צפויים פדיונות של מלוות חובה בסכום כולל של 113 מיליון ש"ח ומלוות רשומים בבורסה בסכום כולל של 122 מיליון ש"ח (מחושב עפ"י ערך המלוות ל־31.12.87). בחודש מאי צפויים להפרע סכומים דומים, ולכך יש להוסיף משיכות מקרנות השתלמות ההופכות לנזילות לאחר 6 שנות חסכון בסכום המוערך בקרוב ל־200 מיליון ש"ח. זרם הפדיונות הגדולים יימשך במשך השנה ויגיע לשיאו בפדיון המניות הבנקאיות באוקטובר.

חלק מכספים אלו יתקבלו ע"י גופים מוסדיים שישקיעם מחדש במכשירים פיננסיים, אולם חלק ניכר נמצא בידיים פרטיות, כך שנושא הפדיונות יהפוך לגורם מרכזי בשוק ההון במהלך השנה.

בשלב זה בנק ישראל אינו מתכוון למחזר (לספוג ע"י הנפקות) את מלוא הסכום הנפרע. אם אמנם כך יהיה, יוצר לחץ חזק על שערי הריבית השקלית והצמודה שיהיו ברמות נמוכות. שאלת המפתח היא, האם אמנם יוכל בנק ישראל להתמיד במדיניותו זו, או שבשלב מסויים ייאלץ להנפיק כמויות גדולות והולכות של אגרות חוב בנסיון לצמצום מוניטרי, דבר שעשוי להביא לעליה בשערי הריבית הצמודה. לנושא זה תהיה כמובן השלכה ישירה על שערי אגרות החוב הצמודות, שבשל התקופה הארוכה לפדיון אצל מרביתן, רגישות המחיר לשינויים בתשואה לפדיון הינה גדולה מאוד. מכאן, שבניגוד למקובל לחשוב, אגרות החוב הצמודות למדד הופכות למכשיר השקעה בעל אי ודאות רבה בטווח של השנה הקרובה.

הודעות מהבורסה

בטוחה – הבורסה הסמיכה את חברת בטוחה להיות מייצבת שערים החל מתאריך 10.4.88 במניות: כלל סחר, אורים, כלל תעשיות, כלל נדל"ן וכלל ביטוח.

גני הדר – בעל עניין בחברה אברהם רוזנבלומסקי רכש במסחר בבורסה כ־51 אלף ע.נ. מניות גני הדר בשער 107 נקודות.

אינטרגאמא – החברה עידכנה את הבורסה בפרטים בנוגע להסכם עם קבוצת אינטרגרה.

נכסי אזורים – החברה הגישה לבורסה טיוטת תשקיף לגיוס הון בסך של 5.48 מיליון שקל.

רשה מימון – דניאל פרבר מכר 2508 ע.נ. מניות רשה וכן של 2281 ע.נ. רשה אופציה.

טבע – רן דיסקינד ובת שבע בנטל רכשו מניות טבע. פריקלאס–פרוטון רכשה 1841 ע.נ. מניות פריקלאס.

סמנות והספקה – תל מימון רכשה 6110 ע.נ. סמנות והספקה 1 וכן של 22840 ע.נ. סמנות 5.

מאיר עזרא – דוד עזרא רכש 1635 ע.נ. עזרא אופציה וכן של 2162 ע.נ. עזרא מניה.

אקרשטיין – גיתרא אקרשטיין רכש 900 ע.נ. אקרשטיין אופציה וכן של 525 ע.נ. אקרשטיין 1.

קידור הספקה – תל מימון רכשה 37295 ע.נ. מניות קידור הספקה.

כלל תעשיות – כלל ישראל מכרה 434050 ע.נ. מניות כלל תעשיות במהלך המסחר בבורסה.

כלל סחר – כלל ישראל מכרה 1493 ע.נ. מניות כלל סחר.

אורים – כלל ישראל רכשה 1044 ע.נ. מניות אורים.

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
אה.ה.ש	17628				
טפחות 1	1100	200	-31	-2.7	-390
טפחות 5	595	521	+15	+3.6	+351
כללי לא בהסדר 1	• 13010	24.0	+110	+.9	+96.0
• ביצוע חלקי 92.30%					

בהסדר הצמדה ל-88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
אידיבי ב"ר ל-88	106650	548	+150	+1	+229
אידיבי ב' ל-88	106460	10.0			-10.0
אידיבי בבא 88	647647				
איגוד 1 ל-88	79500	115	+250	+3	+416
דיסקונט ב' ל-88	136000	3.0	-200	-.2	-3.0
דיסקונט א' ל-88	136503	82.0	+400	+.3	+115
דיסקונט שה ב 88	15855				
מזרחי ש' ל-88	43850	1295			-479
מזרחי ב' ל-88	44051		+200	+.5	+179
הפועלים מבב 88	97800				
הפועלים ש' ל-88	72460	1198	-100	-.1	-1915
הפועלים ב' ל-88	72464	30.0			+59.0
כללי א' ל-88	184300	23.0	-500	-.3	-8.0
כללי ש"ה 7 ל-88	9021	23.0	+170	+1.9	+123
בב"ל סמוך ל-88	46050	1804			-1001
כלל 711-88	17150	20.0	+10	+.1	+142
מסגן ומסחר 1 88	61200	10.0	+100	+.2	+30.0
מסגן ומסחר 5 88	31180				

בהסדר הצמדה ל-89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
אידיבי ב"ר ל-89	131940	57.0	-900	-.7	-9.0
אידיבי ב' ל-89	131500		+600	+.5	+20.0
אידיבי בבא 89	790100		+4000	+.5	+5.0
איגוד 1 ל-89	97600	3.0	-1000	-1.0	-3.0
דיסקונט ב' ל-89	168110	3.0	-4490	-2.6	-3.0
דיסקונט א' ל-89	170100	7.0	+2000	+1.2	+18.0
מזרחי ש' ל-89	54240	12.0			+17.0
מזרחי ב' ל-89	55700				
הפועלים ש' ל-89	90570	96.0	+1700	+1.9	+177
הפועלים ב' ל-89	• 89600	2.0	-980	-1.0	-1.0
• ביצוע חלקי 66.40%					
כללי א' ל-89	233317	10.0	+7000	+3.1	+50.0
בב"ל סמוך ל-89	56850	131	-500	-.9	-177

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
אדנים 0.1	20150	15.0	-200	-1.0	-15.0
לאומי משכנתא ש	7050	14.0			-14.0
לאומי משכנתא מ	6870	1.0	+100	+1.5	+50.0
כרמל ש	5459	20.0	-1		-135
כרמל שה 1	— הפסקת מסחר —				
פיתוח ומשכ' 1	1995	150	+20	+1.0	+200
משכן ב ש	3280				-119
עצמאות 0.1	15590	12.0	-60	-.4	-12.0
בינלאומי למשכ' 1	6498				-1.0
טפחות מבב ש	• 19050	16.0	+150	+.8	+52.0
• ביצוע חלקי 76.20%					
טפחות רג ש	21200	7.0	+200	+1.0	+7.0
טפחות שה 2	— הפסקת מסחר —				

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
חקלאות מבב א	355000	7.0	-6800	-1.7	-17.0
חקלאות מבב ב	210000				
לאומי תעשיה א ש	10490	58.0	+100	+1.0	+48.0
פתוח תעשיה מבב	127999		-4000	-3.0	-6.0
פת תעש בב ג	478090	1.0	-135		-4.0
פת תעש בב גג	288382	1.0			-1.0
פת תעש בב גגג	295299		-53		-5.0
פת תעש בב ד	290690				
פת תעש בב דד	68127				
מרכז קבלנים 5.0	3200	4105	+25	+.8	+888
תיירות בב	233000				
כלל ליסינג 0.1 א	19400	3.0	-98	-.5	-3.0
כלל ליסינג 0.5 ב	17450				

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
אילון בטוח 1	110.0	474	+3.0	+2.8	+461
איתן ביטוח 1	97.0				-2922
אדיס 0.1	— הפסקת מסחר —				
אדיס א 0.5	— הפסקת מסחר —				
בטוח משנה 1	324		+14	+4.5	+358
בטוח משנה 5	162.0	1000			-880
בטוח משנה אופ 2	208	400			+1600
בטוח משנ שה-אפ	185.0	30000	+.5	+.5	+30000
הדר 1	125.5	9000	+1.0	+.8	+10756
הדר 5	98.5	5500			-3643
הדר אופ 2	93.0				

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
הפניקס 1	459	330	-2	-.4	-1251
הפניקס 5	• 389	455	+7	+1.8	+758
• ביצוע חלקי 60.60%					
המסחר-הראל 1	4060				
המסחר-הראל 5	3680				
כלל ביטוח 1	307	1250	-8	-2.5	-14645
כלל ביטוח אופ'	58.5	32975	+1.0	+1.7	+65462
כלל ביטוח אג"ח	95.0	25000	+.5	+.5	+25000
מנורה 1.0	1205	40.0			-40.0
מנורה 5.0	1600	2.0	+1	+.1	+116
סהר ביטוח 1	124.5	10000	-4.0	-3.1	-34000
סקוריטס 1	772	271			-271
צור שמיר 1	224				+2000
ציון החזקות 1	2502	1.0			-15.0
ציון החזקות 5	798	30.0	+4	+.5	+35.0

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
אינטרגאמא 1	737	100	-10	-1.3	-1351
אינטרגאמא 5	608	1095			+3105
מאיר עזרא 1	488	1142			-742
מאיר עזרא אופ 2	204	1000	+1	+.5	+1300
כלל סחר אופ ד	256	6031			+8998
כלל סחר אגח 2	140.0	2000			+858
קריסטל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רמן 1	12985				-22.0
רמן 5	16000				
שופרסל א' 0.02	952	862	+17	+1.8	+4655
שופר-סל אופ ד	3408	173			-8.0
שופר-סל אגח א	107.0	13250	+1.0	+.9	+53650

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
אמנותא 0.01	320	3000			-2750
סמנות הספקה 1	502 תב	461	-30	-5.6	-461
סמנות הספקה 5	172.0	6224	+2.5	+1.5	+1844
סמנות הספקה אופ	• 192.0	44992	-7.0	-3.5	-68607
• ביצוע חלקי 96.60%					
סמנות הספקה אגח	91.0	268850			-180010
קידור הספקה 1	495	533	-17	-3.3	-2447
קידור הספקה 10	170.5	4656	-3.0	-1.7	-9056
מוסכי עדובה 1	1090				
מוסכי עדובה 5	799				

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1	1340	300			-80.0
מלונות דן 5	914	150	+9	+1.0	+90.0
חוף האלמוג 0.1	6026	15.0	+60	+1.0	+35.0
מלונות ירדן 1.0	1870				
ים סוף 1	185.0	1250	-2.0	-1.1	-1450
ים-סוף אופ 1	113.0	1937			+5950

מחשבים ושרותי מחשוב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	הצעה/ביקוש
ת.י.ל.ן. 1	147.5	3900			-900
ת.י.ל.ן. אופ 2	• 38.5	6600	-1.5	-3.8	-26000
• ביצוע חלקי 72.50%					
ת.י.ל.ן. אגח א	98.0		+.5	+.5	+18000
יעקא 1	3830	36.0	-101	-2.6	-36.0
מ.ג.ל. 1	4686				
מ.ג.ל. 5	1101	100			+80.0
ניקוב 1	674 ק		+32	+5.0	+3608
ניקוב 5	265 ק		+13	+5.2	+6912
ניקוב אופ 2	467 ק		+75	+19.1	+6042
תים מחשבים 1	580	897			-897

משתנים

שם נייר	מספר עסקות	שער משתנה	שער בנה"ק	שינוי באחוזים	מחזור בנה"ק
הבינלאומי	3	5871	5900	.50	623.0
פיבי	2	7110	7075	.49	1167.0
הפניקס	2	137.00	137.00	.37	8936.0
שלמון		654	654	.00	500.0
כלל סחר	1	541	541	.00	2560.0
שופר-סל ב'	8	877	872	1.27	9652.0
דלק ב'	6	1977	1977	.76	4822.0
אמריקה 1	1	28154	28154	.00	48.0
אורים	1	725	718	.00	4635.0
נכסים-בניין	4	2452	2489	.00	1860.0
הבעש		54260	54260	.00	.0
הפניה כלכלי		271	271	1.12	1800.0
כלל נדל"ן	1	590	584	1.05	1386.0
עלית	3	11210	11099	1.00	274.0
שלמה ב'	2	590	590	.00	6750.0
שמאורקנו		2998	2998	.00	30.0
כלל תעש אל	1	1848	1848	.00	857.0
אלרון		183032	183032	-.25	9.0
טבע	11	8445	8487	1.25	1975.0
ים המלח	4	1958	1962	.77	4248.0
סופרכבים	5	797	799	-.25	5915.0
ביל ונדה	5	214765	212633	.75	10.0
כלל תעשיות	7	172.50	174.00	-.86	46813.0
אדריכי פר'	2	5984	5984	.80	424.0
אלרון		720	720	.00	750.0
הפניה לישר 1	7	3435	3426	.26	2276.0
מוצרי השקע	1	608	605	-.85	4218.0
דיסקונט השקע	7	1905	1925	-.52	3801.0
כלל ישר"ל		1008	1008	1.00	1650.0
יואל		277	277	.00	4566.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר ההוצאה	מחיר הפדיון
אב	5202.17	5126.08
אבוקה	401.08	395.38
אגוז	269.57	264.43
אגם	105.57	103.52
אדיר	1787.99	1752.97
אדום	156.75	153.73
אופיר	166.30	163.14
אור	455.92	452.20
אורוין	134.84	131.38
אחלי	295.41	293.27
אורן	824.68	808.64
אייל	5385.64	5280.65
איריס	5671.64	5555.45
איתן	796.19	780.42
אלון	657.54	644.18
אלמוג	696.86	687.28
אגליס א	105.26	103.86
אגליס ב	98.25	95.94
אגליס ג	85.89	83.73
ארז	296.19	290.39
אש	131.52	128.63
אשל	191.85	188.08
אתגר	84.06	82.47
אתרוג	262.41	259.87
בדולח	155.67	150.72
ברוש	515.17	505.28
ברק	460.31	451.23
בריכה	325.72	321.36
גביש	1576.70	1546.31
גבע	117.91	116.17
גדין	458.71	456.75
גז	105.83	104.36
גיל	3277.68	3214.06
גלית	664.09	656.02
דובדבן	343.74	340.44
דוכיפת	501.44	491.66
דולב	—	—
דורות	1621.28	1592.08
דורון	278.85	275.82
דליה	584.12	575.85
דרור	318.82	312.97
דקל	344.72	338.13
הדס	386.55	384.00
הילה	414.26	412.47
הוד	562.72	555.10
זהבית	2044.43	2004.35
זוהר	112.27	110.61
זיו	138.40	136.34
זינוק	104.02	101.90
זמיר	421.74	415.54
חוחית	167.55	163.86
חליל	148.47	148.07
חלמיש	218.91	217.43
חן	154.93	154.31
חשמן	117.45	114.98
טל	6496.48	6416.20
יובל	473.47	464.55
יהלום	165.03	161.86
יסודות	356.47	353.24
יערה	464.31	455.39
כוכב	287.64	282.09
כחל	135.53	130.94
כלנית	638.46	627.07
כספית	271.58	269.57
כרמל	141.60	139.52
כתר	1250.58	1212.09
לוטם	4797.09	4705.27
למשקיע	132.21	130.68
לפיד	326.33	320.81
לקט	1982.20	1942.51
לשם	392.84	390.25
מגן	1422.50	1395.67
מכסם	4084.55	4058.57
מגד	263.13	261.35
מגוון	3824.06	3790.25
מור	1575.09	1565.18
מורן	861.54	853.15
מסה	25267.69	24877.93
מיתר	1073.40	1052.91
מכלול	94.08	92.22
משף	4573.20	4486.29
מעיין	775.65	761.21
מקסים	398.53	395.95
מרווח	129.76	129.29
מרום	1406.73	1380.46
נגה	150.18	147.87
נדיב	265.48	263.68
נוף	458.50	451.59
נילי	130.32	128.40
נשר	640.50	628.99
סגולה	143.01	140.19
סלע	388.25	385.65
סנונית	555.87	545.04
ספיר	378.62	371.47
עוז	175.19	174.75
עדיף	358.20	351.49
עידית	746.16	740.72
עדן	501.69	494.40
ענבר	115.37	112.95
עטרת	2320.71	2303.63
עצמוני	523.19	512.98
ערמון	129.68	127.23
פזה	1608.28	1576.78
צבר	555.95	544.91
צופית	472.46	463.25
צוק	129.52	129.01
צמיד	1169.62	1146.25
צפורה	517.92	510.74
צפרת	149.78	145.68
צריה	104.53	103.15
קליע	167.81	166.98
קשת	105.92	103.85
רווית	17432.61	17292.59
רימון	137.65	137.41
רקפת	851.88	837.31
רשף	429.48	420.38
שביט	469.30	460.29
שגב	353.77	350.60
שחף	105.06	103.88
שירה	447.58	444.06
שמיר	424.47	416.23
שנהב	659.87	650.78
שקד	667.85	653.84
שקף	191.44	187.69
תאנה	241.66	239.34
תבור	500.34	498.04
תירוש	361.67	359.01
תמורה	186.49	184.56
תמר	260.88	255.76
תפוח	202.64	201.19
תרשיש	117.82	115.57
תשרי	547.63	545.17

מעריב-עכשיו

קרא מחר במעריב יום ו':

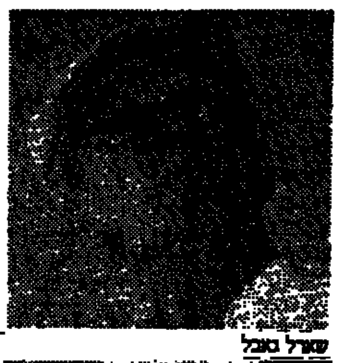
שאול באבל

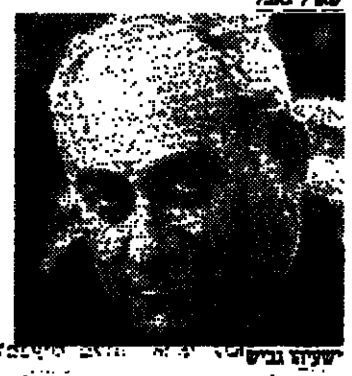
ישעיהו גביש

עודד גרא

מעריב שבת:
ביקור שולץ – יוסף חריף, אילן בכר, אריה בנדר ורמי מן ● חילופים בשב"כ – עודד גרנות ● ישעיהו גביש: דיוקן – אהרון דולב ● מאריבים בכנסת – יוסף צוריאל ●
"היה לי סכוי לעמוד בראש הביון הבריטי". קים פילבי, בלעדי למעריב.

מעריב – סופשבוע:
הר חברון 88', יומן של מילואימניק.
בעצם נלחמים בילדים – אורי גיטמר ● כוסר היהודים של החלוף הם גר בנתניה – אלכס דורון ● ואני עדה, מיפגשים מהסוג האחר – תלמה אדמון ● עודד גרא, לא רק בגדים – בילי מוסקונה־לרמן ● מאחורי הקלעים של "סיבה למסיבה" – אילנה באום ● שמש פרטי: עדה ברנהום – מרית בינקי

מעריב כלכלה:
מה קורה בחברת העובדים –
יובל אליצור, דוד ליפקין ואורי גיטמר

מעריב קריירה:
ד"ר בבורשה –

מעריב – בית:
אמא קוראדוורת לשדה הקרב. – מחזה של ברטולד ברכט הפעם בתיאטרון הקאמרי – חיים נגיד

מעריב ספרות:
שלושה סיפורים – מאת: בנימין מריקה, אהרלה גינסר וגצת לויט

● אפרים סידון – דעות ● נילי פרידלנדר – טיול לבית־שאן ● מאיר עוזיאל – שיפודים ● אבי רז – אומרים השבוע ● שלישיות בשיר – ויוש

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

חדשות של חג

■ מיקי אלבין: עלייתו ונפילתו. מאת נעמי לויצקי ■ מפלגת העבודה צריכה סנה. עדית זרטל ■ למישהו יש בכלל תכנית לדיכוי המהומות? אלכס פישמן ■ נעם חומסקי מגיע. ראיון מיוחד עם אתי חסיד ■ מלחמה בחברת העובדים: אלישע שפיגלמן עם ישראל קיסר ■ מונה זילברשטיין רצתה ילד ■ דורון רוזנבלום: בתחילה ייצגנו באירוויזיון בקושי את עצמנו ■ אורלי יניב בהופעה של ברוס ספרינגסטין ■ דודו גבע עמ' 49 ■ צבי גילת, פני השטח ■ רם לנדס באיביזה ספורטיבית. מבחן דרכים ■ עימות: אמא מבית־אל, אמא מגן־שמואל. מאת ענת מידן ■ לא צריכות גברים. אלי שי על דו"ח הייט 3 ■ למה השעו את אבי אתגר? שרית ישי־לוי ■ עדנה עברון עם הכנר עברי גיטליס ■ דן בן אמוץ חולם על לחמניה עם תמאה

אביב: מכירות כור סחר פנים גדלו פי 2.5 בשלוש שנים

מאת סופר הכלכלי של „דבר"

גידול מואץ חל בפעילות „כור סחר פנים" בשלוש השנים האחרונות מתברר מנתונים שסוכמו בהנהלת „כור סחר".

בשלוש השנים האחרונות 1987-1985 גדלו מכירות כור סחר פנים מהיקף שנתי של 110 מיליון דולר ל־280 מיליון דולר. בהנהלת „כור" סחר מציינים כי גידול זה נבנה על הגידול בצריכה המקומית שהיתה בתקופה זאת ואשר נוספו לו מאמצי שיווק ומכירות מוצרים נוספים.

התפתחות המכירות בתקופה זאת לפי ענפים מראה כי מכירות מוצרי המזון של כור סחר שילשו עצמן מ־8 מיליון דולר ל־24 מיליון דולר, מכירות מוצרי החשמל גדלו בשיעור חד מ־3 מיליון דולר ל־60 מיליון דולר בעוד שמכירות מוצרי צריכה אחרים, כולל מוצרים לענף הבניה, הכפילו עצמם מ־98 ל־185 מיליון דולר.

תוכנית העבודה של „כור סחר" השנה צפתה מכירות בהיקף של כ־240 מיליון דולר, אך לנוכח ירידת הביקושים בשוק המקומי ישנן הערכות מעודכנות כי המכירות בפועל יהיו קטנות יותר.

הביקוש לדגמי "רנו" הוכפל עם הוזלה של 600–3,000 שקל

מאת אריה ארד

מכוניות "רנו" הוזלו לצרכן הישראלי ב־600 עד 3,000 שקל המכונית בעקבות ירידה של 25 אחוז בנתח־השוק של החברה בארץ אשתקד ובגלל העיקובים בהתימת החוזה המסחרי עם ספרד. ההוזלה הביאה לעליה מיידית בביקוש למכוניות "רנו": מ־350 מכוניות שנמכרו בפברואר, ל־700 מכוניות בחודש שעבר.

אשתקד נקנו בארץ 4,500 מכוניות מתוצרת "רנו", בדיוק כמו בשנה הקודמת, אולם בשל הגידול הכללי של 33 אחוז ברכישת כלי־רכב ירד חלקה של "רנו" מ־6 אחוזים ב־1986 ל־4.5 אחוזים אשתקד. הירידה נגרמה מכך, שרוב דגמי "רנו" לא נהנו מהורדת המכסים על המכוניות מתוצרת מדינות השוק האירופי המשותף, מפני שההורדה לא חלה על תוצרת ספרד. חלק גדול ממכוניות "רנו" הנמכרות בארץ, מיוצרות בספרד. משום כך היו מכוניות אלה יקרות מתאומותיהן האירופיות.

משהתעכב אישור ההסכם המסחרי החדש עם השוק, הוליטו אנשי "דנר" על הוזלת דגמי "רנו 5", "רנו 9" ו"רנו 11" לצרכן הישראלי בשיעור, שבו היה יורד מחירן, אילו הוזלה הורדת המכסים גם על המכוניות המיוצרות בספרד. ההוזלה תישאר בתוקפה; עד שיאושרר ההסכם החדש עם השוק.

ההוזלה עושה לאטרקטיביות במיוחד את דגמי "רנו 5", "רנו 9" ו"רנו 11" בהשוואה למתחרותיה במחלקה שבין 25 ו־30 אלף שקל. עם מחלקה זו נמנות ה"דבאסה 70" של "פיאט", ה"איביזה 1.5" וה"מלגה 1.5" של "סיאט", ה"מונטיגו 1.3" של "אוסטין", ה"סובארו 1,300" היפאנית וה"פרפיל" של "פורד", העולות כעת ב־7־12 אחוז יותר מה"רנו 5" בעלת המנוע בנפח של 1,400 סמ"ק.

3.7 מיל. דולר יושקעו במפעלי לוחות הגליל

3.7 מיליון דולר יושקעו בתקופה הקרובה בפתוח נרחב של מפעלי לוחות הגליל ליצור סיבית וסיבית מצופה במלמין.

הפתוח יכלול הקמה של מנסרה חדשה אשר תנסר גזעי עץ הנכרתים בארץ, ואשר תוליך יבוא של לוחות עץ נסורים.

כן יוקם מפעל חדש לדבקים הדרושים ליצור הסיבית, ויירכש מתקן מיוחד לניצול אנרגיה, אשר יחסוך כ־20% מהאנרגיה הדרושה ליצור הסיבית.

המתקן יפיק את האנרגיה מניסורת עודפת של העץ המעובד לסיבית.

כל ההשקעות יעשו במפעל לייצור הסיבית בגורן שבגליל המערבי, דבר שיצור 30 מקומות עבודה חדשים, נוסף ל־100 מקומות העבודה שבמפעלי לוחות הגליל בגורן ובפרדסיה.

מפעלי לוחות הגליל, שנרכשו לפני שנות משנה ע"י קבוצת משה לוי, הם הגדולים בארץ לייצור סיבית וסיבית מצופה מלמין, ומייצרים למעלה מ־50% מצריכת הסיבית בארץ המשמשת לכל סוגי הריהוט, חלק מהסיבית מיוצאת לארה"ב במסגרת מוצרי ריהוט מוגמרים.

ביטוח / דן שלם

השפעת אירועי השטחים: שורפים רכב

החודש נכנס לתוקפו תעריף הביטוח החדש לפוליסות הפרט. צו בית המשפט המחייב קבלת ניסוקי המבטחים לגבי האפליה בין עצמאי ושכיר, עדיין בתוקף. בחברות הביטוח מתגבשת המגמה להגביל את העמלות המשולמות לסוכנים בהתאם לאורך חיי הפוליסה, כאשר פוליסה לזמן קצוב תזכה לעריפות נמוכה.

הסוכנים דורשים להגדיל את העמלות על נספחים שונים הנמכרים בפוליסה וזאת בעיקר עקב ייקור מסויים בתעריפים, שפגע בעמלות שהם מקבלים.

אירועי השטחים מתבטאים בפחות גניבות אך יותר שרפות. באחרונה מתברר שאמנם הצטמצמה גניבת של כלי רכב אך צצה תופעה חדשה – שריפה טוטאלית של מכוניות, כבראה על רקע לאומני. חברות הביטוח מודאגות מאוד מתופעה זו כיוון שהן נאלצות לכסות את הנזק, כזכור בביטוח רכב חלקו של השייר, שנוטלות עליהן החברות, מכריע.

כנס סוכנים באיטליה

בסוף חודש מאי יערך באיטליה הכנס השנתי של ביפר שזהו אירגון סוכנים יציג בין לאומי של מדינות אירופה, וחברה בו גם ארה"ב. משלחת מישראל של סוכני ביטוח תצא גם השנה, כאשר מצפים לעשרות משתתפים מישראל. הכנס נערך בחסות, בין היתר של איגוד חברות הביטוח האיטלקי.

לאחר שחזרו הסוכנים של מגדל מיפו, מתברר כי באפריל יצאו 120 סוכני הפניקס המצטיינים לאיים הקאריביים. שיאה בי תופעת נסיעות הסוכנים נמשכת גם השנה, וביתר שאת.

מעוז מתמקדת בנשים

חברת הביטוח מעוז מקבוצת מגדל החלה באחרונה להתמקד בשיווק מוצרי ביטוח גם לנשים, כאשר על פי הערכות חברת מעוז הרי חלקן של הנשים בקבלת החלטה על רכישת ביטוח חיים למשפחה מכריעה. מחקרים שנערכו בעולם, מראים שלנשים יש חשיבות רבה בדחיפה לקבלת החלטה על רכישת ביטוח משפחתי.

מגמה זו נובעת גם בשל העובדה שיותר נשים נכנסו בשנים אחרונות למעגל העבודה.

בוועדת המשמעת

בוועדת המשמעת של איגוד חברות הביטוח המטפלת בבעיות חריגות מתעריפי ביטוח הדירות, הוחלט לקנוס מספר חברות שהיו מעורבות בחריגות מהתעריף, בקולקטיבים גדולים של ביטוח ציבור עובדים.

המדובר על מועדון השקם ואגד, וכל על קולקטיב עובדי התעשיה האוירית. החברות המעורבות מביניהן אילון, הראל המשמר, נקנסו ב־3,000 דולר בגין חריגה מהתעריף המקובל.

יצויין, כי ענף ביטוח הדירות הניב הפסדים רבים בחברות הביטוח ב־1987 וזאת בהתייחס לתעריף הרגיל. ברור שהנחות מקשות על השגת ריווחיות.

מעוף – ביטוח חיים ונפש

סוכנות הביטוח מעוף המתמחה בביטוח חיים, החלה באחרונה להציע לרוכשי ביטוח חיים במסגרתה, אפשרות להצטרף לתוכנית מיוחדת, „בונוס 5" תשלום של 120 ש"ח לחודש המאפשרת זכות ליחידת נופש באילת ללא תמורה במשך 5 שנים.

מר עוזי עמראני מנכ"ל מעוף, מציין שהבונוס הכולל יחידת נופש, מאפשר אירוח למשך 4 ימים או סוף שבוע ארוך במלון אמריקנה באילת. התוכנית המוצעת הינה תוכנית ביטוח וחיסכון שכל התשלומים המשולמים על ידי הלקוחות צמודים למדד ונושאים ריבית צמודה אותן יפרה הלקוח בתום התכנית. המצטרף לתכנית זו, זכאי גם להנחה של 25 אחוז לתוכנית מיוחדת לטיפולי שיניים לפרט המיועדת לפתרון בעיות בתחום בריאות השיניים.

המצטרף לתכנית „שן 5" זכאי לטיפולי שיניים חינם במשך 3 שנים ללא הגבלה בכמות הטיפולים וללא בדיקה מוקדמת של בדיקת בריאות השיניים. הטיפול הינו טיפול משמר ולגבי הטיפולים המשקמים תינתן הנחה בשעור של 30%. טיפולי השיניים ינתנו במסגרת מרפאות בתל־אביב וברחבי הארץ. התעריף לביטוח שן 5 הינו 20 ש"ח לחודש ולמבוטח צעיר 14 ש"ח לחודש. ניתן להצטרף לתוכנית ביטוח השיניים בנפרד, כאשר את טיפולי השיניים ניתן לבצע מיום תחילת הביטוח.

עוברים מנכסים צמודים למט"ח לפקדונות בשקלים

מאת אמנון אטד

בסוף השנה שעברה הגיעו הנכסים הכספיים שבידי הציבור למאה מיליארד שקלים - כמעט פי שניים מתקציב המדינה. מסקירה שפרסם השבוע בנק ישראל מתברר כי בשנה שעברה נמשך המעבר לנכסים שקליים לא צמודים, תוך הקטנת חלקם של הנכסים צמודי מטבע־חוץ.

הנכסים הלא צמודים גדלו בשנת 1987 ב־32 אחוזים במונחים ריאלים. גידול ריאלי נרשם גם בהיקף אגרות החוב הצמודות למדד שבידי הציבור ובתכניות החסכון המדדיות. לעומת זאת נרשמה, כאמור, ירידה בנכסים הצמודים למט"ח.

במהלך השנה שעברה נרשמה ירידה במשקל חובות הסקטור הציבורי בסך הנכסים הכספיים שבידי הציבור, במקביל נרשמה עליה במשקלן של התחייבויות הסקטור העסקי, כתוצאה מהרפורמה בשוק ההון.

בימ"ש דחה תביעת לקוח תדיראן החליטה לפצותו

מאת סופר „דבר"

בית משפט השלום בירושלים דחה תביעה אזרחית נגד חברת תדיראן לתשלום פיצויי נזיקים בסכום כולל של 3,000 שקל, וחייב את התובע – אהרון טובלי מירושלים – לשלם לתדיראן גם הוצאות משפט. למרות זאת החליטה תדיראן לשלם לטובלי, מרצונה החופשי ולפנים משורת הדין, סך 300 שקל. אהרון טובלי טען בתביעה שהגיש לבית המשפט שתקלה בווסת החום במקרר־תדיראן שרכש גרם לו נזקים בסך 3,000 שקל. שופט בית משפט השלום בירושלים, משה ברנשטיין דחה תביעה זו וקבע בפסק הדין מנומק, כי אכן קרתה תקלה בווסת החום, „אך לא נמצאו כל ראיות כי לתובע אכן נזק כספי". השופט חייב את טובלי גם בתשלום הוצאות המשפט. מחברת תדיראן נמסר, כי למרות פסק הדין החליטה ההנהלה לפצות את טובלי, שלא משורת הדין, בסכום כולל של 300 שקל

מערך ממוחשב במשרד הפנים

מאת סופר "דבר"

בלשכת משרד הפנים בכל בו שלום הוקם מערך ממוחשב שיאפשר החל מהשנה הבאה הנפקת דרכונים מיד עם הגשת הבקשה. המערך הוקם בעבור משרד הפנים על ידי חברת מל"מ מערכות בע"מ, הממשלתית. לשכת משרד הפנים במגדל שלום מטפל מדי יום, בשיא העונה (בחודשי האביב המאוחרים ובחודשי הקיץ) בכ־500 בקשות לדרכונים ותעודות מסוגים שונים. מערך הנפקת התעודות והדרכונים החדש מבוסס על תקשורת ישירה עם המחשב המרכזי של מל"מ (בו מאוחסן הקובץ המרכזי של מירשם האוכלוסין) ועם עשרות מסופי מחשב של משרד הפנים עצמו. על פי התוכנית, מערכים ממוחשבים דומים יוקמו בקרוב גם בסניפי משרד הפנים בהרצליה וברחובות.

בעקבות בקורת של פרופ. אמנון גולדנברג

נציבות מס הכנסה תנחה פקידי שומה לא להטיל עיכוב יציאה מהארץ כשגרה עם כל צו עיקול

מאת סופר "דבר"

הנהלת נציבות מס הכנסה תוציא בימים אלה הוראה לפקידי השומה והם ידרשו לעשות הבחנה ברורה בין הוצאת צו עיקול לבין הוצאת צו עיכוב יצוא מהארץ נגדל בישומים שקיים לגביהם חשש כי מנסים להתחמק מתשלום חובותיהם למס הכנסה. כך אמר סגן נציב מס הכנסה, עו"ד אבי אלתר, בפני באי סדנאת האיגוד הפיסקלי, שנערך בימים אלה בתל אביב.

עו"ד אלתר, המכהן גם כיועץ המשפטי של נציבות המס, הגיב לביקורת שמתח עו"ד אמנון גולדנברג, מי שכיהן בעבר כנשיא לשכת עורכי הדין, על השימוש שעושים פקידי שומה בסעיף 194 לפקודת מס הכנסה, המאפשרת לקבל צו עיקול על רכושו של מי שחשוד כסרבן מס ואף לעכב את יציאתו מהארץ.

עו"ד אמנון גולדנברג מתח ביקורת חריפה על השימוש בסעיף 194 ואמר כי "הוא מעורר דאגה מבחינת שמירת זכויות האזרח". לדבריו, פרשת עיקול רכושם של דוד ויוסי חכמי, מבעלי השליטה בחברת הביטוח הפניקס הישראלי ועיקוב יציאתם לארץ, הם דוגמה טובה לטענה זו. יצויין כי פרשת עיקול רכושם של בני משפחת חכמי ועכוב יציאתם מהארץ הגיע לדיון בפני בג"ץ, אשר אישר את עיקול הרכוש אך ביטול את צו עיכוב היציאה. עו"ד גיורא עמיר, אשר הנחה מטעם האיגוד הפיסקלי את הדיון, אמר שלשלטונות מס ערך מוסף "העתיקו" את הסעיף הרלבנטי מפקודת מס הכנסה בצורה מחמירה עוד יותר, וקרא לבחון עניין זה. עו"ד אנה שניידר, מנהלת מע"מ אמרה לעומת זה כי שלטונות מס ערך מוסף משתמשים בסעיף הרלבנטי (סעיף א'112 המקביל לסעיף 194 בפקודת מס הכנסה) בזהירות מירבית ואינם מנצלים אותו לרעה.

ועדת מנכלים בוחנת הצעה להסב רכב פרטי בצה"ל ובמשטרה לדיזל

מנועי הדיזל חסכוניים בצריכת דלק ובתחזוקה, ואפשרו לנצל עודף סולר בארץ

מאת אריה ארד

הצעה להסב את הרכב הפרטי בצה"ל ובמשטרת ישראל למנועי דיזל וכן להתיר שימוש במנועי דיזל ברכב מסחרי ללא הגבלה - נשקלת עתה בוועדת המנכ"לים הדנה בהתרת מנועי דיזל במכוניות פרטיות. בוועדה חברים המנכ"לים של משרדי התחבורה והאנרגיה, ברוך לוי ונתן ארד.

הוועדה מונתה על־ידי שני השרים בסתיו, כאשר הכוונה היתה לקבל את המלצתה תוך חודשיים. בינתיים הסתבר, שעבודתה התארכה בגלל הסיבוכים הנובעים משינוי של מצב בן עשרות שנים.

מתחילה לא הותר יבוא מכוניות פרטיות מצויידות במנועי דיזל, מפני שהמדינה מסבסדת את התעשיה, את ענף התובלה ואת התחבורה הציבורית גם באמצעות מחיר הסולר, הפטור כמעט מכל מס. לצורך זה גם הגבילו את השימוש במנועי דיזל למשאיות כבדות שמעל לעשרה טון, אולם במשך הזמן הורדה ההגבלה ל־2.3 טון.

יצור הרכב הפרטי והרכב המסחרי הקל המונעים במנועי דיזל פותח לראשונה על־ידי פולקסוגן בגרמניה לאחר פרוץ משבר האנרגיה. המכונית הפרטית הראשונה שבה הותקן מנוע דיזל, היתה הגולף במחצית שנות השבעים. הנושא קיבל תנופה רבה לפני 11 שנה ותוך זמן קצר תפסו מכוניות הדיזל הפרטיות כשליש ויותר מן השוק. כיום אפשר לקבל כמעט את כל המכוניות האירופיות גם עם מנוע דיזל.

בעוד שלושה שבועות יוצא המהנדס הראשי של משרד־התחבורה, זלמן דוד, לאירופה כדי ללמוד מנסיונן של מדינות אירופה בתחום הדיזליזציה. הנושא הראשון העומד על הפרק הוא נושא המיסוי. השאלה היא, כיצד למנוע סובסידיה הניתנת לתעשיה להובלה ולתחבורה הציבורית באמצעות הסולר, מרכב פרטי שיונע במנועי דיזל. ברוב מדינות אירופה דומה מחירו של הסולר למחיר הבנזין, להוציא את בריטניה, שם יקר הסולר מהבנזין, ואת איטליה, שם הסולר זול ב־40 אחוז ממחיר הבנזין.

על־פי המסתמן בוועדה נראה, כי בארץ אין כוונה לשנות את מחיר הסולר, אלא להעלות את האגרה השנתית על מכוניות דיזל. כיום מגיעה האגרה על רכב דיזל בהשוואה לרכב מנוע בנזין ל־600 אחוז. יתכן, שתהיה דיפרנציאציה בין רכב מסחרי ורכב פרטי, כך שההפרש לגבי רכב פרטי יהיה גדול יותר. מעריכים, שבמקרה זה יבחר רק 5 אחוזים מבעלי הרכב במכוניות דיזל, שכן רק למי שיסע ברכבו 30־35 אלף קילומטר ומעלה בשנה יהיה כדאי לרכוש מכונית כזאת. אולם חסכון של ממש יוכל להשיג רק מי שיסע ברכבו 60 אלף קילומטר בשנה. משרד־התחבורה תובע לקבל את כל ההכנסה העודפת ממקור זה לצורך שיפור רשת הכבישים.

מכוניות הדיזל יקרות ב־10־20 אחוז ממכוניות הבנזין, אולם הן חסכוניות יותר בצריכת דלק ובתחזוקה והבלאי שלהן נמוך יותר ממנועי בנזין. החסכון בדלק הוא ריאלי, שכן ניצולת מנוע הדיזל גבוהה מניצולת מנוע הבנזין. חסכון נוסף נובע מכך, שבישראל קיים עודף של סולר, המופק בצד הבנזין. כיום מפיקים מסולר זה בנזין בתהליך זיקוק מישני יקר. גם ההימנעות מהצורך בתהליך. זה תביא לחסכון ניכר. מאידך יהיה צורך להתאים את הסולר הישראלי לתקן האירופי, שבהתאם לו מיוצרים מנועי הדיזל האירופיים. לשם כך יהיה צורך לשנות את אחוז הגופרית בסולר המופק בישראל ואת נקודת הרתיחה שלו.

במשרד־האנרגיה יש כוונה להעמיד מכוניות דיזל למבחן ארבע פעמים בשנה. משרד־התחבורה מתנגד לכך והמהנדס דוד יבחן את מה שמקובל באירופה בעניין זה. עם זאת ידוע, כי מנועי דיזל פולטים פחות מזהמים ממנועי בנזין. כך למשל אין כל פליטה של חד־תחמוצת הפחמן ממנועי דיזל ופליטות פחממנים ותחמוצת החנקן נמוכה כדי מחצית ופחות משל מנועי בנזין. את פליטת המוצקים, שפחתה גם כן בהרבה בשנים האחרונות, פותרים כיום בהרכבת מסננים על המפלט.

גראה, כי המלצות הוועדה יינתנו רק לקראת סוף השנה. משום כך הועלתה הצעה להתיר כבר עכשיו את השימוש במנועי דיזל לצה"ל ולמשטרה וכן בכל כלי־הרכב המסחריים.

הכנסות פיקנטי ב־15 מיל. דולר

מאת סופר "דבר"

מחזור העסקים של מפעל הסלטים ומפעל הבשר של חברת פיקנטי הגיע בשנת 1987 לכ־15 מיליון דולר. יצויין כי על פי תביעה שהוגשה נגד פיקנטי על ידי נציבות מס ההכנסה, חייבת החברה לשלטונות המס כ־7 מיליון דולר. לדברי משה בדש, בחודש שקדם לחג הפסח גדלו המכירות של מפעל הסלטים בכ־35% בהשוואה לחודש הקודם. גם מפעל הסלטים וגם מפעל הבשר עבדו בשתי משמרות כדי לספק את ההזמנות לקראת החג. במשך אותו חודש עבדו גם במשרה מלאה חמישה משגיחי כשרות של הרבנות הראשית השגיחו כי גם הסלטים וגם הבשרים יהיו כשרים לפסח. מאז ראשית השבוע (לאחר ערב פסח) חזרה העבודה במפעלי פיקנטי למסלול הרגיל והיקף המכירות חזר לרמה הרגילה שלפני החג.

עסקת פרסום חוצות מהגדולות בארץ חתמו יבואן הרכב לובינסקי עם „נור" ופרסום מי־טל

עיסקת פרסום חוצות מהגדולות בארץ חתמה בימים אלו בין חברת דוד לובינסקי יבואני סיטרואן בישראל, משרד הפרסום – מי־טל וחברת נור שרותי פרסומת בע"מ. מדובר על שטח פרסום של 400 יחידות פרסום עליו תופיע מכונית הסיטרואן BX.

משך הפרסום יהיה שבועיים וחצי נטו (כל יחידות הפרסום יחד)

הסיטרואן BX פורסמה בעבר באמצעות שלטי נור פרסום שזכה להצלחה רבה אולם כאמור לא בהיקף כה גדול.

מסוכנות הפרסום נמסר כי הקמפיין החדש של סיטרואן BX יכלול בנוסף לשלטי חוצות גם פרסום בעיתונות, ברדיו ובבתי הקולנוע ברחבי הארץ.

בנק הדואר עוזב את מזרח ירושלים

הנהלת בנק הדואר תעזוב את משכנה בבניין הדואר הירדני לשעבר ברחוב סלאדאדין במזרח ירושלים ותעבור לבניין חדש שייבנה לשם כך במערב העיר.

בסוף השבוע חתמה רשות הדואר על ההסכם לבניית הבנין החדש. הבניין ייבנה על ידי הקבלן הירושלמי יונה מרדכי בהשקעה של 12 מיליון שקלים ובנייתו תמשך שלוש שנים.

שטח הבנין שימוקם מול התחנה המרכזית בכניסה לעיר ישתרע על 7,200 מטרים רבועים וישמש למערכות התפעול והאוטומאציה של הבנק.

את הבניין שיתפנה מייעדת רשות הדואר למרכז תקשורת בינלאומי לעתונות ולהקמת מכללה להשתלמויות לעובדי הדואר.

אמנון אטד

שוק אפור / דן שלם

גם בשוק האפור ירדה הריבית

בשוק האפור היתה השבוע ירידה קלה בשעורי הריבית, בתחום נכיונות השיקים, שם ירדה הריבית ללקוחות מובחרים עקב הורדת הריבית בבנקים בעוד שבפקדונות צמודים נטו הבנקים לשלם פחות בשל העדר ביקוש. גם מקורות היוצע בפקדונות צמודים שומרים על יציבות או אף נוטים לרדת.

בתחום נכיונות השיקים נמשך המירווח הגבוה בין שעורי הנכיונות 4־7 אחוז כאשר רמת הסיכון עדיין גבוהה.

באחרונה נודע על תופעה של גלגול שיקים המוצגים בבנקים כמימסרי שיקים למטרת ביטחון וזאת כדי לקבל אשראי, כאשר המטרה היא להשיג בטחונות כדי לגלגל את האשראי וזאת גם אם אין תמיד כיסוי לאותם שיקים. תופעה זו בלטה בעיקר בענף הטכסטיל. האטה מסויימת חלה גם בשחרור סוכין אצל עמילי המכס. אך הדרישה לאשראי עדיין גדולה.

בין הפעילים העיקריים כיום בשוק האפור הינם מספר מתווכים קטנים כאשר גופים גדולים נמנעים מלתת אראי לטווח בינוני. המיבוצים מתקשים להשיג מימון בערבות מסחרית כאשר מתברר שבעבר הלא רחוק היו גם הסתייגויות מערבויות בנקים מסויימים, אך עדיין ערבות בנקאית מהווה ביטחון מבוקש וכמעט בלעדי כנגד מתן הלוואות שמקורן בפירמות עיסקיות גדולות או בסדר גודל בינוני. לאור הורדת הריבית יש להניח כי הלוואות מהסוג שצויינו פערי התיווך בהן יקטן כ־½ אחוז מעל לריבית הפריים.

עודפי נזילות של פירמות גדולות נסחרו השבוע ברמה של 1.7־1.8 אחוז לחודש כאשר על שיעורי הריבית האלו יש להוסיף את עלות ערבות הבנק.

לגבי הפקדונות הצמודים הרי בשוק מעריכים כי רמת הריבית תשאר יציבה וזאת הן בשל העדר דרישה מלקוחות הבנקים למימון זה וזאת בשל צמצום ההשקעות, והפרש הקטן יחסית בין הריבית השיקלית לבין הריבית הצמודה (הכוונה ללווים מועדפים במערכת הבנקאית המשלמים ריבית ממוצעת של כ־2% לחודש) הן בשל העובדה שבשוק מעריכים שקיים קשר מסויים בין תשואות אגרות החוב בבורסה לבין התשואות על פקדון צמוד והפער הזה נשמר לאורך זמן ולפיכך בשל המבנה הנוכחי של שוק ההון כיום, הציפיות לגיוס הון שיביא למיחזור הפריונות, ובשל כך מחירי גיוס ההון ישמרו לפחות על יציבות, הרי בשל עובדה זו ניתן לראות כי שיווי המשקל בין התשואות בשוק ההון לבין הריבית הפקדונות ישמר, וכל עוד שולטים בתחום זה גופים מסודיים כמו קופות גמל וחברות ביטוח, הרי יש להניח שגם בעתיד הקרוב רמת הריבית הצמודה תנוע בסדרי גודל דומים.

אם נסכם את המצב בשוק האפור נראה כי העובדה שעיקר האשראי־מרוכז בנושאי אשראי ספקים ואשראי ליצרנים מגדיל את הסיכון, כאשר קשיים מסויימים עליהם דווח בעתונות לגבי קבוצת אמקור ואביקל מראים כי גם בענפי צריכה יש קשיים ליצרנים וזאת מעבר להתקעות מלאי לא מכור אצל הקמעונאים. בענפי החשמל והריהוט הללו לאחרונה במבצעי אשראי ארוכי טווח, כאשר נודע שיש סונה של מספר חברות מימון להכנס לתחום זה.

במימון רכב מתברר שיש באחרונה החזרות שיקים רבות, בעיקר כשמדובר על מימון רכב מסחרי. במימון דולרי מתברר שעדיין קיים מחיר (12־13 אחוז) אך אין עיסקאות בשל העדר ערבויות.

„נחלת" – גמול חסכון לחינוך בע"מ

מיסודה של עירית תל־אביב–יפו

רח' מונטיפיורי 25 (פינת אלנבי) – 65793 טל. 294631

תמצית מאזן ליום 31 דצמבר – 1987

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר – 1987

	ליום 31.12.87	ליום 31.8.86
	שקלים חדשים	
הלוואות לעירית תל־אביב–יפו	90,125,723	88,216,480
מזומנים	280,796	151,964
הוצאות מראש וחייבים	19,390	32,963
מלוות חובה ממשלתיים	10,450	22,237
ציוד	725,978	927,316
	91,162,337	89,350,960
התחייבויות לחוסכים	86,802,811	85,398,515
התחייבויות אחרות	568,752	519,380
הון ועודפים	3,790,774	3,433,065
	91,162,337	89,350,960

תמצית דו"ח הכנסות והוצאות

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987

	ל־16 החודשים שנסתיימו ביום 31.12.87	לשנה שנסתיימה ביום 31.8.86
	שקלים חדשים	
עודף מותאם	359,718	317,857

תמצית דו"ח על השינויים בהון העצמי

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987

	31 דצמבר 1987 הון המניות	31 דצמבר 1987 עודף נצבר	31 דצמבר 1987 סה"כ הון עצמי	31 אוגוסט 1986 הון המניות	31 אוגוסט 1986 עודף נצבר	31 אוגוסט 1986 סה"כ הון עצמי
יתרה לתחילת התקופה	311,219	3,121,846	3,433,065	311,219	2,819,845	3,131,064*
עודף התקופה	–	359,718	359,718	–	317,857	317,857
תשלומים מקרן לפעילויות ופרוייקטים חינוכיים	–	(2,009)	(2,009)	–	(15,856)	(15,856)
יתרה לסוף התקופה	311,219	3,479,555	3,790,774	311,219	3,121,846	3,433,065

*) מוין מחדש

הדו"חות הכספיים המבוקרים המלאים עומדים לרשות הציבור במשרדי החברה.

שרגא קנטור
יו"ר מועצת המנהלים

נתן ענבר
מנכ"ל

שערי מטבע חוץ ביום 05.04.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.52	1.59	1.52	1.59	1.52	1.59	1.5503	1.5697	1.5545	1.5737	1.5523	1.5718	1.5615
1 מארק גרמני	0.92	0.96	0.92	0.97	0.92	0.96	0.9345	0.9462	0.9380	0.9497	0.9368	0.9486	0.9411
1 לי"ש	2.86	2.99	2.88	3.02	2.87	3.01	2.9208	2.9573	2.9361	2.9727	2.9253	2.9621	2.9452
1 פרנק צרפתי	0.27	0.28	0.26	0.28	0.27	0.28	0.2770	0.2805	0.2767	0.2802	0.2765	0.2797	0.2777
100 ינים יפאניים	1.22	1.28	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2457	1.2615	1.2469	1.2625	1.2478	1.2635	1.2537
1 גולדן הולנדי	0.82	0.85	0.82	0.86	0.82	0.86	0.8330	0.8435	0.8343	0.8448	0.8336	0.8441	0.8385
1 פרנק שוויצרי	1.11	1.16	1.12	1.17	1.11	1.17	1.1358	1.1500	1.1387	1.1529	1.1376	1.1519	1.1427
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2641	0.2674	0.2647	0.2680	0.2643	0.2676	0.2656
1 כתר נורבגי	0.24	0.26	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2486	0.2518	0.2492	0.2525	0.2491	0.2523	0.2504
1 כתר דני	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2441	0.2472	0.2450	0.2480	0.2449	0.2480	0.2457
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3882	0.3930	0.3891	0.3939	0.3884	0.3933	0.3909
1 דולר קנדי	1.22	1.28	1.23	1.29	1.23	1.29	1.2487	1.2644	1.2518	1.2674	1.2528	1.2686	1.2575
1 דולר אוסטרלי	1.09	1.20	1.11	1.19	1.11	1.19	1.1488	1.1631	1.1507	1.1650	1.1494	1.1639	1.1575
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.56	0.44	0.61	0.46	0.65	0.7306	0.7397	0.7325	0.7416	0.7314	0.7406	0.7355
10 פרנקים בלגיים	0.44	0.46	0.43	0.46	0.43	0.46	0.4470	0.4526	0.4481	0.4537	0.4473	0.4529	0.4499
10 שילינגים אוסטריים	1.31	1.37	1.31	1.37	1.31	1.57	1.3307	1.3474	1.3346	1.3513	1.3336	1.3503	1.3392
1000 לירטות איטלקיות	1.23	1.30	1.24	1.32	1.24	1.33	1.2614	1.2772	1.2651	1.2809	1.2646	1.2805	1.2696
1 „סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9394	1.9637	1.9452	1.9695	—	—	1.9537
1 דינר ירדני	4.24	4.50	4.30	4.57	4.38	4.63	—	—	—	—	—	—	4.5127
10 לירות לבנוניות	—	—	0.08	0.09	0.02	0.04	—	—	—	—	—	—	0.0400
1 לירה מצרית	0.63	0.67	0.60	0.63	0.61	0.66	—	—	—	—	—	—	0.6304

אבן פינה למרכז רפואי

(ע). – אבן פינה למרכז למחקר רפואי המוקם ליד בילינסון הונחה אתמול במעמד שרת הבריאות ואישי ציבור. בניית המרכז מתאפשרת מתרומות של 7.2 מיליון דולר. התורם העיקרי הוא אלן פנסון, שתרם את הכסף לזכר שני אחיו, טייסים בחיל האוויר הבריטי, שנספו במלחמת העולם השניה: באזיל פלסנסטיין שנפל באירופה, וג'ראלד פלסנסטיין שנפל בבורמה. בטקס נכחו, נוסף לפנסון, אשתו ושני ילדיהם, גם שושנה ארבלי אלמוזלינו, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, יו"ר מרכז קופ"ח הכללית פרופ' חיים דורון, שגריר בריטניה ואחרים. מימין לשמאל: פרופ' דורון, ארבלי, פנסון (צילום: מ. דקל)

מחסור־מצילים ימנע פתיחת כל החופים בת"א

מחסור במצילים ימנע פתיחת כל חופי הרחצה בתל אביב.

בחופים יש 13 תחנות הצלה ויש צורך ב־52 מצילים במשמרת. לעירייה רק 27 מצילים, ולכן ייפתחו רק חמש־שש תחנות, אם כל המצילים יעבדו. אם לא יופיעו לעבודה מכל סיבה שהיא, יהיה צורך לצמצם אף יותר את מספר התחנות הפתוחות. זאת מסר אתמול ראש המחלקה לחופים דוד יוסן במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

להלן סדר התחנות שלהן זכות קדימה להיות פתוחות: גבעת עליה, שרתון נפרד, צוק מרכז (קנטרי קלאב), אלנבי (ירושלים), פרישמן, הילטון־דרום, גורדון, שרתון מעורב ובוגרשוב.

★ היום ייפתח רשמית מוזיאון "חצרות האיכרים" בכפר תבור במעמד סגן ראש הממשלה שמעון פרס ושר החינוך יצחק נבון. המוזיאון מהווה שחזור מדוייק למשכן של שתי משפחות איכרים בתחילת ההתיישבות בכפר.

★ "עוזי" שימש כאמצעי תשלום להוזיל חוב כספי בין תושב אום אל פחם לבין תושב כפר מעאויה. כך עולה מבקשה שהגישה אתמול המשטרה לבית משפט השלום בחיפה נגד איברהים אחמד מחמיד (33) מכפר מעאויה.

נצ"מ מג"ב הודה בגניבה והתפטר

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

ניצב משנה יעקב חדידה, איש משמר הגבול, הודה בגניבת מכונת גילוח מתיק של שוטר שהתאכסן ב"בית השוטר" בירושלים.

המקרה אירע לפני כשלושה שבועות והשוטר התלונן לממונים עליו.

קצין אחר, ניצב משנה עוזי חיים, חקר והגיע לחדידה. נערך אצלו חיפוש והמכשיר התגלה. תיק החקירה הועבר למחלקה לחקירות פנים, אך עוד במהלך החקירה החליט להתפטר מהמשטרה.

דוברת המטה הארצי, רות שלזינגר, אישרה אתמול את פרטי המקרה והודיעה כי הקצין אכן איננו משרת יותר.

65 אג' ליום לנכה־שואה

אמוראי לשבח וייס: נחוצה רוויזיה מתואמת

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

ניצול שואה, הזכאי להקצבה חודשית כנכה־שואה, מקבל מהלשכה לשיקום נכים 65 אגורות ליום או 20 שקל בחודש כסיוע לטיפול בבית.

פרטים אלה עולים ממכתב ששלחה לשר האוצר משה נסים ניצולת־שואה אסתר איינקרייס. "להקציב לנכה־שואה 65 אגורות ליום לעזרה וטיפול בבית – זה פשוט לעג לרש והתעללות ברגשות. ממשלת ישראל, שקיבלה לידיה את הפיצויים מגרמניה השייכים לפליטי־שואה, פטרה אותנו בפיצויים סמלים, מתנהגת כלפינו כאילו היינו קבצנים טרדניים ופוגעת ברגשותינו ועל כך לא תהיה סליחה".

בעקבות כך הגיש ח"כ שבח וייס (מערך) שאילתה לאוצר וקיבל תשובה מסגן השר ח"כ עדי אמוראי: "גובה הסכום (המשולם) לא רלוואנטי שכן המדובר בהשתתפות בהוצאות לפנים משורת הדין בלי שהוכחה שההוצאה אכן נעשתה. עם חקיקת חוק שירותי סיעוד קיים עתה הצורך לערוך רוויזיה בנושא זה אשר תתואם עם משרד העבודה והרווחה ועם המוסד לביטוח לאומי".

בעת"א: תשובות אחרי חודשים

מאת נתן רועי, סופר "דבר" בתל אביב

קיימת סחבת בטיפול ואין כל פיקוח על החומר המכתבים המועברים מהיועץ המשפטי של עיריית תל אביב לעורכי הדין המטפלים בפניותיו. פרט זה עולה מדו"ח של מבקר העירייה שמואל רוביצ'ק שהוגש לשלמה להט.

המבקר בדק טיפול בפניות הציבור בכתב למחלקת המשפטים של העירייה. התברר לו כי הדואר שנתקבל בה במשך כמה ימים פתוח לטיפול של עורכי הדין בלי שנרשם במזכירות בקבלתו וביציאתו.

התברר, למשל, כי מכתב שנשלח למחלקה ב־26 בינואר 1986 בענין הסדר פינוי אשפה ברחוב רקנטי בתל־אביב, טופל באיטיות רבה. רק חמישה חודשים אחרי כן, ב־27 ביוני 1986, נשלחה תשובה. התברר עוד כי אדם שערער על סנדול מכוניתו ב־16 בפברואר 1986 קיבל תשובה חמישה חודשים אחר כך, ב־20 ביולי 1986.

המבקר בדק גם פניות פנימיות, בתוך העירייה, ליועץ המשפטי. התברר, כי מכתב שנשלח ליועץ המשפטי על החלפת תעלת אוורור בהיכל התרבות טופל רק אחרי ארבעה חודשים, במקרה אחר, בענין הקמת גשרים להולכי רגל, נשלחה תשובה ב־26 ביוני 1986, אחרי ארבעה חודשים.

ירידה תלולה גם במספר התיירים הבאים מן הים

מאת יוסף מיכלסקי, סופר "דבר"

ירידה תלולה במספר התיירים המגיעים דרך הים בשל המצב הבטחוני וכתוצאה מכך ביטולים של אניות נוסעים העוברות בקו לחיפה ואניות־סיורים נרשמו באחרונה בנמלים.

במיוחד פגעו בענף המאורעות בירושלים ובבית לחם, הערים שהן יעדי ביקורים לכל התיירים המגיעים לארץ בדרך הים ובמיוחד לתיירים הרוכשים בקפריסין חבילות־תיור הכוללות סיור בן יום בארץ. נתיב תיירים אלה הוא חיפה־ירושלים־בית לחם־חיפה.

בשל המצב הבטחוני בוטלו הפלגות המתוכננות של האניה "קווין וירג'יניה" אשר עמדה להצטרף להפלגות אניית האחות שלה "וירג'יניה". סוכן האניה בארץ, יובל כספי, מסר שהחברה היוונית בעלת "קווין וירג'יניה" מכרה אותה לחברה מרוקאית והיא תספק בשירותי אניה אחת בלבד בקו לחיפה. חברה יוונית אחרת אשר תכננה להפעיל העונה בקו לארץ שתי אניות, "פלומה" ו"סילבר פלומה", תסתפק גם היא בשירותים של אניה אחת.

בתשובה על שאלות סופר "דבר" ענה כספי כי תנועת התיירים בדרך הים ירדה ביותר מ־50 אחוז. התחזית לעתיד הקרוב חמורה והיא תשתפר רק אם ישתנה המצב הבטחוני.

חברות נסיעות מסקנדינוויה ומבריטניה הודיעו לו שבמצב הנוכחי לא יוכלו למכור את ישראל לתיירים. התגובות מצד סוכני נסיעות גרמניים פחות קשות, אך אין ספק שגם תנועת התיירות מגרמניה תושפע מהמצב בשטחים.

סופר "דבר" מציין כי בשנה שעברה הגיעו דרך הים לנמל חיפה יותר מ־75,000 תיירים ונוסף על כך נוסעים ישראליים.

לעומת זאת ממשיכים הישראלים להשתמש בשירותי אניות ובסיורים של האניה "פרינצסה מאריסה" המפליגה בקו סיורים חיפה־מצרים־קפריסין. מדי שבוע יוצאים 150־200 ישראליים ומספר זה מצדיק את המשך תוכנית הסיור.

הכינרת מתמלאת מתרחצים וטבריה פקוקה ממבקרים

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

זקני טבריה שחששו מן הסתם כי הפסח הנוכחי יעבור בעיר כאילו בלי להשאיר את חותמו לטובת התנופה הלא־מלאה בבתי המלון הגדולים, התבדו ביומיים האחרונים. בתי המלון אומנם אינם מלאים, לראשונה מזה שנים רבות בפסח, והכעס של מנהלי המלונות מתמקד במתרחש בשטחים, אבל מרכז העיר, הפקוק מזה שלושה ימים ברציפות, ואלפי המטיילים שהגיעו ביומיים האחרונים להציב אוהלים ולהציף את חופי הכינרת, מעידים שטבריה עדיין נותרה מקור השראה למטיילים ותיירים.

אתמול נרשמו כמה אלפי מתרחצים סביב הכינרת ולראשונה מאז נפתחה העונה באורח רשמי בסוף השבוע שעבר, כבר נראים יותר אוהלים מפיסות חוף ריקות. לרשות המטיילים המתרחצים עומדים כ־30 חופי רחצה, חלקם הגדול פתוחים וציבוריים והשאר מסחריים של טבריאנים וקיבוצי מזרח הכינרת.

אנשי מינהלת הכינרת, האמונים על שמירת הניקיון והסדר בחופים, כבר נכנסו לכוננות־ספיגה ולאחר הפסח יפעילו את סיירת הניקיון המסורתית. מרבית החניונים של קיבוצי מזרח־הכינרת מלאים עד אפס מקום.

בבתי המלון הגדולים מצפים ל"גל הנוכחי" בפסח ומקווים שהנופשים הישראלים לא יאכזבו וימלאו את מקומם של התיירים מחו"ל, בעיקר האמריקאים, שלא הגיעו בגלל הארועים בשטחים. התפוסה בבתי המלון הגדולים הגיעה לכ־80 אחוז ועדיין נותרו מקומות לינה. מצב כזה לא זוכרים ותיקי המלונאים.

ההרשמה למפגן 1 במאי נכנסה להילוך גבוה

ההרשמה למפגן 1 במאי נכנסה להילוך גבוה, מוסר דובר ההסתדרות.

נחום פסה, יו"ר מטה 1 במאי, מסר כי השנה מצפים לרבבות משתתפים מכל מגזרי האוכלוסיה העובדת.

המפגן יעמוד בסימן הצדעת ההסתדרות למדינה בשנתה ה־40. עשרות אלפי המשתתפים יצעדו בקבוצות המייצגות את מועצות הפועלים, מקומות העבודה והארגונים. יופיעו נציגי חברות המשתייכים לחברת העובדים: כור, תיעוש, סולל בונה, שיכון עובדים, הסנה, נעמ"ת, רשת הקראים, קופ"ח, נציגי ההתיישבות העובדת, קיבוצים ומושבים, רשת עמל, תנועות הנוער ההסתדרותיות, אגודות הפועל ועוד.

ישתתפו שרים, חברי כנסת, ראשי עיריות ומועצות, נציגי ועדי עובדים, ראשי חברות ומוסדות.

המפגן, שיחל ב־11 לפני הצהרים, יצעד לאורך רחוב אבן גבירול, גשר בר־יהודה עד כיכר מלכי ישראל שם תיערך העצרת המרכזית.

★ ראש המועצה האזורית רמת הגולן, איתן ליס, מסיים בימים אלה את תפקידו והודיע כי הוא מתכוון להתמודד בבחירות לכנסת ולייצג בה את הגולן.

★ אדם אחד וארבעה נפצעו, אחד מהם באורח אנוש, בהתהפך אתמול מכונית פרטית בכביש החוף.

אנגלמאייר רוצה להקים כאן מרכזי גמילה מסמים

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

לוסיין אנגלמאייר, מייסד הארגון הצרפתי העוסק בגמילת נרקומנים מכל העולם ובהם עשרות ישראלים משכונות דרום תל־אביב, מבקש להקים בארץ מרכזי גמילה על פי שיטתו שהוכיחה הישגים לא מבוטלים.

הוא נפגש שלשום בקשר לכך עם ראש עיריית תל־אביב שלמה להט וסיפר לו כי עד כה הגיעו למרכזיו בצרפת כ־100 ישראלים ורובם נגמלו.

במסיבת עיתונאים סיפר אתמול אנגלמאייר כי התברר שבמהלך הטיפול רוכשים הישראלים ממטופליהם ערכים סמים קשים ביותר המעורבבים לפני ההפצה. סמים כאלה, "לא טהורים", משפיעים בצורה הרסנית על אישיותו של הנרקומן ואכן הנרקומנים הישראלים פגועים נפשית ואלימים יותר מאחרים.

לדבריו הוא מבקש ש"המדינה תשכיר לי מקומות נטושים, אנחנו נבנה אותם עם הארכיטקטים והמהנדסים שלנו ואז יהיה מרכז גמילה למופת".

לדבריו ישמח גם לקבל את משלחת העירייה שתבוא לבחון את הצעתו לקלוט בתוכו כ־3000 נרקומנים תל־אביביים בתשלום קטן יחסית.

המחוזי יכריע: קנס חנייה על מדרכה – לפי משטרה או עירייה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

"מעשי עיריית חיפה גובלים בעבירה פלילית של עושק אזרחים המאמינים בה והסומכים על כי לגוף כמוה לא יהיה אינטרס ולא ירשה לעצמו לעשות ביודעין מעשים כאלה". כך כותב קצין משטרה בתחנת זבולון, סנ"צ לשר, בעתירה לבג"צ נגד העירייה לאחר שפקחיה רשמו לו דו"ח חנייה עם ברירת קנס בסך 150 שקל.

הקצין, מפקח של שר, הנאבק עם העירייה כארבע שנים, טוען כי שיעור הקנס מוגזם ואינו חוקי.

בנובמבר 1984 קיבל כתב אישום (וברירת קנס) מהעירייה בו הואשם בחנייה על מדרכה לפי חוק העזר העירוני. לשר בדק ומצא שאם היה מקבל ברירת קנס מהמשטרה על אותה עבירה, היה צריך אז לשלם 1800 שקלים ישנים ואילו בהודעת העירייה נדרש לשלם 2500 שקלים ישנים. עוד מצא הקצין כי על פי צו התעבורה העירייה היתה רשאית להטיל עליו ברירת קנס של לא יותר מ־900 שקלים ישנים. לאחר התדיינות משפטית בערכאה מקומית, הורה בית המשפט לעירייה להתחשב בטיעוניו וכעבור זמן מה התפשרה העירייה ובית המשפט הטיל על לשר קנס בסך 900 שקלים ישנים, כדרישתו.

באוקטובר 1987 שוב קיבל לשר כתב אישום והודעת קנס מהעירייה על חנייה על מדרכה. הפעם נתבקש לשלם 150 שקל חדש במקום 22 אילו קיבל קנס מהמשטרה.

בעתירתו לבג"צ טוען הקצין כי פעולת העירייה היא בניגוד לתקנות התעבורה שהוציא שר התחבורה. "לא יתכן מצב חוקי בו העונש לא יהיה מתואם בין שני החוקים", טוען העותר ומבקש מבג"צ שימנע מהעירייה מלהשתמש בחוק העזר את כדי לשלשל לקופתה הון עתק מקנסות לא חוקיים".

העירייה טוענת כי שני החוקים אינם סותרים זה את זה. בית המשפט העליון בהרכב שלושת השופטים אלון, בך וגולדברג, הורה להעביר את העתירה לדיון בבית המשפט המחוזי בחיפה.

תחנה פיראטית הקרינה תוכנית להקת המשטרה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

בעלי תחנת טלוויזיה בכבלים בקריות שמו השבוע את המשטרה ללעג כשהקרינו בתחנה הפיראטית תוכנית בת כחצי שעה בה הגישה להקת המשטרה את מיטב להיטיה.

מפקד תחנת זבולון, סנ"צ שרגא לוי, אמר לסופר "דבר" כי לא ידוע לו כיצד הגיעה הקלטת לבעלי התחנה. "הקרנת התוכנית מרגיזה ופוגעת אבל אין הרבה מה לעשות. אם למשטרה יגיע מידע על המבנה ממנו מופעלת התחנה, נסגור אותה ללא כל היסוס. אני בטוח שהציבור יודע היכן מוקד השידור אבל רק מעטים מוכנים לשתף איתנו פעולה. החוק מחייב אותי לתפוס את התחנה בשידור וזה קשה", אמר.

לקראת הועידה ה - 12 של קופת חולים

קופת חולים
הועידה השתים־עשרה
ירושלים, טיו־טיז סיון תשמ"ח, 31/5 – 1/6/88

מועדי הועידה

הועידה ה־12 של קופ"ח תתקיים ביום שלישי, ט"ו סיון תשמ"ח - 31.5.88 באולמי גירד בבר בירושלים וביום רביעי, ט"ז סיון תשמ"ח - 1.6.88 במלון רמדה בירושלים.
לוח הזמנים וסדרי הדיונים של הועידה יתפרסמו במועד מאוחר יותר.

הרכב הועדה המכינה:

המועצה הארצית בישיבתה מיום 28.2.88 אישרה את הרכב הועדה המכינה כלהלן:
יהודה ברקאי - יו"ר הועדה - **מרדכי כהן** - מרכז הועדה
חברים: אבירם מנחם, אדמתי מוניה, אושרי חיים, אייל שמואל, אדריאנוב אמירה, בושי חיים, גרינשטיין יגאל, גולדשלאגר אשר, גז אורה, גרבלר מלכה, פרופ' ח. דורון, ול שלמה, ולדמן משה, חבשוש שלום, חצובי חן, פרופ' טפירו צ'ארלס, כהן חיים, כהן סולומון, מויאל אלי, נסים זכי, ד"ר נסים פואד, נאשף אחמד, סרוסי מישל, פרופ' עתבי אליהו, פארס מוניר, פיק עזרא, צור צפורה, קידר עדי, שורר דורון, שומר פני, קלשבסקי דליה, ברקן שולה, מפרע מחמוד, ניימן חנה, פרופ' נחטון, שם־טוב ויקטור, ברנהולץ וילי, זליקסון סוניה, בן־שחר משה, הלר מאיר, יוסף מאיר, מיקא מאיר, ניניו שמעון, קוסובר מנחם, רז חניתה, שליין אברהם, גנם שמעון, זילברשטיין ישראל, ד"ר לב צבי, שירין יוסף, ברנשטיין צבי, דיקר שמשון, מלכא שלום, קניג צבי, באזר סעיד, כליפה מנשה, ד"ר צנגן מרים, אברגיל זהבה, ברנס חיים, כץ טוני, זלינגר משה, קדם חביב.
סגנים: אבישי עדית, אקהאוז גדעון, בן־אשר הרצל, בראון מנדי, ד"ר גילרוביץ מרים, דבורי אליעזר, ונה יעקב, זלצמן דליה, כץ דורית, סיני יצחק, סעדון יעקב, עזריה אשר, עו"ד קליר זהר, קלם שמואל, אטלס צבי, דגן פנחס, גלר מרדכי, גלאובך אליעזר, כץ גיטה, סביון ישראל, סרוסי יוסף, מזרחי רחמוני, מודליגר יהושע, שהרבני אורי, יפת עודד, נמיר פנינה, ד"ר יונס ג'בואלי.

ישיבת הועדה המכינה:

הועדה המכינה בישיבתה הראשונה שהתקיימה ביום שלישי, 29.3.88, בחרה ביושבי ראש לועדות המשנה:
הח' יהודה ברקאי - יו"ר ועדת ההחלטות
הח' משה ולדמן - יו"ר הועדה לשירותי הרפואה הציבורית-שוויונית
הח' דב פלג - יו"ר הועדה לקביעת מדיניות מימון השירותים הרפואיים
הח' מוניה אדמתי - יו"ר הועדה למבנה וארגון קופ"ח
עו"ד זהר קליר - יו"ר הועדה לתקנון
הח' משה בן־שחר - יו"ר הועדה לזכויות חברים
הח' יוסף שירין - סגן יו"ר הועדה לזכויות חברים
הח' אורה גז - יו"ר הועדה למעורבות החבר בקהילה
הח' פנינה נמיר - סגן יו"ר הועדה למעורבות החבר בקהילה
הח' ח. אושרי - יו"ר הועדה ליחסי עבודה וניהול משותף

המועדים הקרובים לישיבות ועדות המשנה:

- 6.4.88 - בשעה 11.00 - **הועדה "למבנה וארגון"** בראשותו של הח' מוניה אדמתי ובהשתתפות: פרופ' י. שפירא והח' א. יעקבסון, באולם הישיבות בבית מרכז קופת-חולים.
- 11.4.88 - בשעה 11.00 **הועדה "למעורבות החבר בקהילה"** - בראשותה של הח' אורה גז ובהשתתפות הד"ר מינה צמח - בחדר 420, בבית מרכז קופת-חולים.
- 11.4.88 - בשעה 12.00 **הועדה "ליחסי עבודה וניהול משותף"** בראשותו של הח' חיים אושרי ובהשתתפות פרופ' א. רוזנשטיין, באולם הישיבות בבית מרכז קופת-חולים.

הערה: חברי הועדה המכינה המעונינים בפרטים נוספים, מתבקשים לפנות לח' מרדכי כהן - מרכז הועדה, בטלפונים 03-433441, 03-433439

חברי קופת-חולים המעונינים להגיש הצעות לשיפור ויעול השרות בקופ"ח, יפנו בכתב אל: מרדכי כהן - מרכז הועדה המכינה, המועצה הארצית של קופ"ח, רח' ארלוזורוב 101, תל אביב.

חוזרים לעתונות טובה

דבר

גליון חג

דבר השבוע

האקדח הריק (?) של שולץ
יצחק בן־נר, חגי אשד, יוסי מלמן

בחירות 88'. ההערכות
עליזה ולך, שמעון וייס, טובה צימוקי

שטחים מחושמלים
דני רובינשטיין, חיים גורי

אוסקר. ואלה הזוכים
הפולחן ההוליוודי

מכה לתרופה
ארנון מגן על הטכנולוגיה של הרפואה. תחקיר (ב')

דרור שרביט, ישראל לנדרס, אהרן שמי, צבי איתן, נתן רוטנשטריך, שלמה גינוסר, ישראל הלוית, אריאלה ראובני, יקיר צור, דן בנאמוץ, אליהו אגרם, עלי כהן, מעוז עזריהו, יהודה צימרמן, אמיר אורן

"משא" לספרות ולאמנות

ביום ראשון ה־10.4.88 יום השנה להרצחנו
גבי זהבי ז"ל
העליה לקברה בשעה 15.30 אחה"צ בבית העלמין בקיבוצנו
בערב בשעה 21.00 תתקיים אזכרה במועדון
המשפחה
ובית כברי

הננו מודיעים בצער על פטירתו של יקירנו
אברהם תמיר (גרויסר)
ההלויה תתקיים ביום חמישי 7.4.88 במושב בצרה
מועד מדויק לברר בטלפון 052־26681
המשפחה

יחד עם המשפחה אנו אבלים על מותו של חברנו
צבי קאול ז"ל
עובד הבנק בגימלאות
בנק הפועלים בע"מ
סניף נוה רם
ההנהלה, העובדים והגימלאים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו בשיבה טובה של האב והסבא
יוסף גינזבורג
ההלויה תתקיים היום, יום רביעי י"ט ניסן תשמ"ח 6.4.88 בשעה 3 אחה"צ
חברי דגניה א'

להברנו פרץ ליטמן
איתך באבלך במות
אחותך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה, העובדים והגימלאים

טקס אזכרה וגילוי מצבה
למניה סגל ז"ל
יתקיים ביום א' כ"ג בניסן תשמ"ח 10.4.88
בשעה 15.00 בקיבוץ גינגר
המשפחה
ובית גינגר

אנו מודיעים בצער רב על פטירת אבי וסבנו היקר
אריה רוזנר ז"ל
שהלך לעולמו בשיבה טובה
ההלויה התקיימה ביום שלישי י"ח בניסן תשמ"ח 5.4.88
בנו וכלתו: גדעון ודינה רוזנר
הנכדים: תמי, יורם, עמית ויונתן

ליהודה גכטמן
אתך באבלך הכבד
במות רעייתך
שרה ז"ל
מיידידי הבית
רח' בארי 45 תל־אביב

לאיצחק קאול
מנכ"ל רשות הדואר
ולמשפחתו
עמכם באבלכם הכבד
על מות האב
צבי ז"ל
גד יעקבי
שר התקשורת
והנהלת משרדו

יבואנים/יצרנים
קיבוצים
המעוניינים בשיווק מוצריהם לרשתות השיווק
לפנות: 03־7526222.

עשה את המוניטין למען אלה העושים את המכסימום
תן טרמפ לחייל!

דבר היום

לקראת המימשל הבא

קיטי דוקאקיס, רעייתו היהודיה של מושל מסאצ'וסטס, התפללה בוודאי בליל־הסדר כי בעוד שנה תבלה משפחתה את חג־הפסח בבית הלבן. מייקל דוקאקיס נחשב עתה למוביל בהתמודדות על מינוי המפלגה הדמוקרטית למועמדה בבחירות לנשיאות ארה"ב, אך יתרונו על שואפים־לכתר אחרים במפלגתו עדנו זעום מכדי שנצחונו בועידת המפלגה באטלנטה ייראה מובטח. בראשית אפריל, לפני הבחירות המוקדמות במדינות ניו־יורק ופנסילווניה וחודשיים לפני המוקדמות האחרונות, בקליפורניה, מוקדם עדיין להכתיר את דוקאקיס כנציג הדמוקרטים בדו־קרב עם המועמד הרפובליקאי.

מבחינה זו, שפר חלקם של הרפובליקאים. בתוך חודשיים, מאיווה וניו־המפשייר דרך ה„סופר־טיוזדיי" ושרשרת המוקדמות של יתרת מארס, הודחו כל מי שניסו להפיל את המוביל המקורי, סגן־הנשיא ג'ורג' בוש. החזק והאחרון שביריביו (למעט המטיף פאט רוברטסון, המשהה את פרישתו מההתמודדות משיקולים של מימון־תזכות היערכות לבחירות הבאות) היה הסינאטור רוברט דול. עם הודאת דול בתבוסתו נהנה בוש מיתרון חשוב על היריב הדמוקרטי שיתייצב מולו בבחירות נובמבר: בעוד שהדמוקרטים מתקשים להתאחד מאחורי מנהיג מוסכם ויעשו זאת רק בסוף חודש יולי, אולי לאחר מאמץ לגייס את מושל ניו־יורק מריו קואומו ולפייס את דוקאקיס ושאר המתמודדים שטרחו כל־כך, יכולים הרפובליקאים להתלכד, לחסוך בכספי־המערכה ולהיערך בנינוחות למאבק על הבית הלבן.

העובדה הוודאית היחידה כבר עתה היא שבנובמבר ייבחר נשיא אמריקאי חדש ושבינואר ישבע לתפקידו ועימו שרים, עוזרים ופקידים. לקראת המימשל הבא, בין שיהיה זה מימשל בוש ובין שיהיה מימשל דמוקרטי, צריכה ישראל להיערך מעתה, הן בהתוודעות קרובה למי שהתקרבו מאד לזכייה בנשיאות ולאנשיהם והן בגיבוש מדיניות שתוכל להישען על תמיכת הציבור והקונגרס, ולפיכך גם לא תוביל את ישראל להתנגשות עם הנשיא ועם מימשלו. השקעה בכיוון זה בשבועות ובחודשים הקרובים עשויה להביא תשואה רבת־ערך בארבע או אף בשמונה השנים הבאות.

נ.ב./ שלמה שבא

עצוב להיות לייבוביץ

כאשר נעצר מרדכי ואנונו היה נראה כמובן מאליו לאנשים רבים, שפרופסור ישעיהו לייבוביץ יגן על מי שביקש, לטענתו, להזהיר מפני סכנת השימוש האטומי באיזור, אבל כאשר פנו אליו בעניין זה ענה ברוגזה, כפי שנמסר בעתונים: ואנונו הוא משומד, והוא לא מעניין אותי.

כידוע, עבר ואנונו בשהותו באוסטרליה לדת הנוצרית.

תשובה זו התמיהה רבים, אבל לא את מי שעוקב אחרי פרופסור לייבוביץ. פרופסור לייבוביץ מפורסם בעיקר בדעותיו על השטחים הכבושים, ובנושא זה הוא מביע זה כעשרים שנה דברים ברורים ונכוחים: יש לנטוש את השטחים, שאם לא כן, יעוות הכיבוש את דמותה של המדינה, והיא תאבד בסופו של דבר את ייחודה היהודי. המשך הכיבוש עלול להביא להתמוטטותה. בנושא זה דבריו ברורים ואמיצים, ואלו המכנים עצמם „יונים" רואים בו איש רוח, מורה ומנהיג.

אבל לפרופסור לייבוביץ דעות ברורות ונחרצות בכל הנושאים המעסיקים חיי אדם וחברה, חלק מהן רחוקות מאד ממה שמכונה הומאניזם וליברליזם, מצפון ומוסר וכדומה. בשכלו הרב המבריק הוא מסוגל להביא אותם לידי אבסורד. בספר השיחות שקיים עמו מיכאל ששר ושיצא לאור לפני זמן לא רב, מתגלה פרופסור לייבוביץ כאיש רבגוני, עם דעות מבריקות ומפתיעות ועם פסימיזם עמוק ואי־אמונה באדם ובמוסר, איש המשועבד שעבוד מוחלט למה שקרוי בפיו עבודת האלוהים, ללא שכר, ללא עונש, ללא הנאה, ללא שמחה. זהו עולם ללא תקווה. אמונה נוראה לעתים.

ולעתים, למרבה הפלא, הוא קרוב בכמה מדעותיו לאלה שהוא נלחם בהם בכל מאודו יותר מאשר לבעלי־בריתו כאילו. יריביו רואים בנצרות ובנוצרי, ב„גוי", ישות שיש לחשוד בה תמיד, ישות פחותה מהאדם היהודי. לייבוביץ, שדריסת־רגל לו בכל עולמות המדע, מובן שאינו שונא את ה„גוי", אבל גם הוא, כיהודי מדורות, שונא שנאה עמוקה את הנצרות.

מעיד לו בן שיחו, מיכאל ששר: „מנימת דבריך עולה שנאה גדולה לנצרות".

פרופסור לייבוביץ: „כן, עמוקה מאד מאוד". והוא מוסיף: „הנצרות היא התעללות העולם האלילי ביהדות", ומסביר את כוונתו: „מפני ביטול תורה ומצוות בשם היהדות".

בגלל שנאתו לנצרות הוא מגיע למסקנה – כך נדמה לי – תמוהה מאד: הנאציזם איננו, כפי שאנו טוענים, תופעה רצחנית שמחוץ לגדר הטבע האנושי, „מחוץ להיסטוריה": הנאציזם אינו אלא תופעה וביטוי של הנצרות. העם הגרמני עצמו לא עשה במעשי החנק והשריפה והגז ומכונת־ההשמדה ורצח מיליוני יהודים בארגון, בסדר ובמשמעת – דברים שהם מחוץ להיסטוריה. אלה היו מעשי רצח ופורענות כמעשים אחרים שנעשו ביהודים, כגזירות ת"ח ות"ט, למשל.

„אתה רואה את הנצרות כמרכיב עיקרי בנאציזם?" שואל מיכאל ששר, ולייבוביץ עונה: „לאו דווקא בנאציזם אלא בכלל – כל היחס של העולם אל העם היהודי, כל מה שעשה העולם כולו לעם היהודי וכל מה שעשה העם הגרמני לעם היהודי".

ובפרק אחר – על האנטישמיות – הוא מנסה להעמיד את גרמניה של שנות השלושים, שהנאצים כבר שולטים בה ורודפים בה יהודים, באור הרבה יותר רך ממה שמקובל אצלנו. ואגב, זהו פרק־דברים יחיד שבו אשתו של לייבוביץ, גרטה, שהיא ילידת גרמניה, מתערבת בשיחה במידה מרובה ומנסה להעמיד את גרמניה והגרמנים של אז באור חמור יותר משמעמיד בעלה, שבא ממזרח אירופה. אומר לייבוביץ: „על רקע ההתרשמות שהיתה לי בנעורי, אינני רואה את ההיטלריזם כדבר שצמח באופן אורגאני מן ההיסטוריה ומן התרבות הגרמנית. זהו באמת מצב זר לגמרי, שגם מבחינה היסטורית כללית אינו מובן כלל". במקום אחר אומר לייבוביץ את המשפט המבהיל: „אכן, אדולף היטלר הוא האישיות הגדולה ביותר בהיסטוריה האנושית". אלה עמדות, כך נראה לי, שפרופסור נולטה, ההיסטוריון הגרמני שבישראל יצאו נגדו בחריפות, יכול להסכים עמן, שהרי הוא טוען כי מעשי גרמניה אינם שונים מפורענויות אחרות שעשו עמים אחרים בדורות האחרונים.

על רקע זה אפשר אולי להבין את מטבע־הלשון החמור של לייבוביץ, „יודו־נאצי", שבעינינו הוא בלתי אפשרי. בעיני לייבוביץ, מעשי הנאצים אינם שונים מכל פורענויות העולם.

עצוב להיות לייבוביץ. יש בו דעת עצומה ושכל רב, אבל זהו שכל כואב, המבקש להגיע עד סופו של כל דבר, ושכל אדם אינו סופו של עולם. כך יכול הוא להביע דעות, שחלקן מפתיעות ונפלאות, וחלקן מכאיבות, נוקבות את הדור עד תהום אפלה שמעבר. מי שאינו יכול להכריע, כלייבוביץ, „הכרעה אמונית" ולבחור בעבודת אלוהים כמעשה יחיד שאין לו פשר – כל אפשרויות הבחירה לפניו, גם הנוראות ביותר.

14 איש נהרגו בשבוע שעבר בתאונות דרכים, והמרוץ למוות נמשך. האם איש אינו צריך לשלם בקריירה הפוליטית שלו על מותם?

אחד מכל חמישה

מאת חיים ממן

כל אדם חמישי במדינה הוא יוצא צפון־אפריקה, הם השתלבו יפה אך הפוטנציאל שלהם טרם הגיע למיצוי הראוי

על־פי הערכה זהירה מונה היום אוכלוסיית יוצאי צפון־אפריקה בישראל כ־750,000 תושבים, דהיינו כל אדם חמישי במדינה. מתוכם חצי מיליון יוצאי מארוקו וצאצאיהם ורבע מיליון יוצאי תוניס, אלג'יריה, לוב וצאצאיהם. הם שייכים כיום לכל הרבדים בחברה הישראלית ומעורים בכל תחומי החיים ומגזרי המשק. ידועה תרומתם הגדולה להקמת יישובים חקלאיים ועיירות פיתוח. בעיקר התיישבו בחבלים חקלאיים כמו חבל עדולם, חבל תענך וחבל לכיש וביישובי הנגב.

אמנם יוצאי צפון־אפריקה מעורים היטב בחיי החברה, אך אין ספק שהפוטנציאל שלהם לא הגיע עדיין למיצויו המלא. המסורות החינוכיות שעליהן חונכו משפיעות על חייהם. אף־על־פי שהם נמצאים בעיר, בכפר ובקיבוץ, בונים את המדינה ומגינים עליה, עוסקים בתחומים רבים ומגוונים, החל ברפואה ובמשפט וכלה בהוראת התנ"ך – בעיקר בגלל המסורות העמוקות שלהם וזיקתם לתנ"ך – אין הם נמצאים עדיין, במאות או באלפים, בתחומי המוסיקה הקלאסית וביצועיה, למשל. כלומר, יש שילוב, יש מיזוג, אך צריך עדיין לפעול להסרת המחיצות הקיימות, בעיקר בקרב הדור היותר מבוגר.

בעבר „דברו" בני עדות שונות במדינה על נושא האפליה – דיברו על אפליה עדתית מכוונת. לעניות דעתי, לא היתה שום אפליה עדתית מכוונת בעבר, לא כל שכן שאין כזאת היום; לכל אדם בישראל ניתנה הזכות ללמוד, להתקדם ולהגיע להישגים משמעותיים. במונח „אפליה עדתית" נאחזו אלה, שלא רצו להיאבק על מקומם בחברה ובעבודה.

אמנם נקודת הזינוק במקרים רבים לא היתה שווה, אך התברר שבעזרת רצון ומוטיבאציה, אפשר היה להתגבר על מכשולים שעמדו לרבים בדרך. כיום הם גאים בהישגיהם ובתואריהם. הם עשו זאת בזעת־אפם ובעשר אצבעותיהם, מה שמוכיח שמי שרוצה להצליח ולהגיע להישגים – יכול לעשות זאת.

בכל הדורות, בכל הזמנים וחרף כל המצוקות הצטיינו יהודי צפון־אפריקה באהבתם ובכיסופיהם למדינת ישראל. הקשר בין היהודים תושבי צפון־אפריקה לבין אחיהם בישראל לא ניתק במשך אלפי שנים. המלים „ירושלים" ו„ארץ ישראל" היו שגורות בפי כל פעוט, שלימודיו היו בעיקר לימודי קודש. האהבה וההערצה לארץ האבות הצמיחו קשר־תמיד עמה, והעליה לארץ מצפון־אפריקה לא נפסקה. ראשיתה עוד במאה ה־12, בתקופת מסעי הצלב, והמשכה לאחר גירוש ספרד ועד לעליות הגדולות – בשנת 1742, בראשותו של הרב חיים בן עטר ותלמידיו, ובשנת 1854, עם עליית הרב שמעון בן דוד, המכונה הרב צוף דבש, מייסד ועד העדה המערבית בירושלים. המייחד את העליה הזו הוא פריצת הדרך של יהודי ירושלים, שעברו לגור מחוץ לחומות העיר העתיקה ובנו שכונה חדשה מחוץ לחומות, שכונת „מחנה־ישראל", שעל אדמתה מתכננים היום, בוועד העדה המערבית, להקים מרכז עולמי ליהודי צפון־אפריקה.

אין ספק שפריצת דרך זו היתה ראשית ההתיישבות הציונית החלוצית, אף שהדבר לא בא לידי ביטוי בהיסטוריה הרשמית של עם ישראל.

עם כיבושה של ארץ ישראל בידי התורכים גבר זרם העליה מצפון אפריקה. מעניין שבאותו הזמן הגיעו גם מוסלמים, בעיקר ממארוקו, להתיישב בירושלים. עם גלי העליה הגיעו בעיקר יהודים חסרי כל, אך עשירים בנכסי רוח ובאהבת ארץ־ישראל. רובם התיישבו בירושלים ומיעוטם התיישבו בטבריה, בחברון, בצפת, ביפו, בחיפה ובשפרעם.

בשנת 1920 היו בירושלים כ־8500 יהודים מערביים – רובם עלו ממארוקו. כל האוכלוסיה היהודית בארץ מנתה אז כ־150,000 יהודים.

העליה ההמונית מצפון־אפריקה לישראל הגיעה, עם הקמת מדינת ישראל, לשיאה בשנים 1954 – 1958. מאות אלפי יהודים עזבו מאחוריהם את בתיהם ורכושם ועלו להתיישב בישראל, מתוך אהבה לציון. בהמוניהם הפריחו את השממה בכל חלקי ארץ ישראל.

חוסר תיכנון וחוסר ידע בקליטת עליה זו, בעיקר חוסר ידע בערכים המאפיינים את המשפחה הצפון־אפריקאית, גרמו לפירוק משפחות ולפיזורן ברחבי הארץ. לא היתה כל הבנה לערך, שהוא נכס צאן ברזל של המשפחה הצפון־אפריקאית – הלכידות המשפחתית, בעיקר סביב בית אבא. אך נראה שזו דרכה של מדינה שזה עתה קמה, שהרי רוב העליות היו בלתי מתוכננות ובלתי מאורגנות.

במלאת 40 שנה למדינה אפשר להרגיש בשינוי שהתחולל מאז שנותיה הראשונות – יוצאי צפון־אפריקה השתלבו והתמזגו בכל מיגזרי המדינה והיו לחלק בלתי נפרד ממנה.

(הכותב, חיים ממן, הוא דובר ההסתדרות בירושלים)

מוות חסר תכלית

מאת אריה ארד

39 נהרגו בחודש שעבר בתאונות דרכים. 113 בשלושת החודשים האחרונים. תאונות הדרכים אינם מכת־טבע. מוכרחים להילחם בהן

14 אנשים נהרגו בשבוע שעבר בתאונות־דרכים. אילו נהרגו 14 איש בפעולות איבה, היתה הארץ רועשת. ראש־הממשלה ושני ראשי־הממשלה לשעבר היו ודאי מופיעים בטלוויזיה, כל פוליטיקאי המכבד את עצמו היה משמיע הצהרה, שרים היו מייצגים את הממשלה בלוויות ממלכתיות, עתונים היו משיאים עצות, אירועים פומביים היו נפתחים בעמידת דום לזכר הקורבנות. יוסי שריד היה כותב מאמר. אולי היה דורש ועדת־חקירה. מישהו היה נתבע לשאת באחריות אישית, מישהו אחר – באחריות מיניסטריאלית.

אבל 14 ההרוגים בשבוע בתאונות־דרכים נחשבים לדבר שבשיגרה. אין מתרגשים. „תופעת־טבע", אומרים ועוברים לסדר־היום. אין תובעים אחריות, לא אישית, לא מיניסטריאלית. זה ארבעה חודשים אנו מפרסמים ב„דבר" את הנתונים המזעזעים, שבוע אחר שבוע. האם מצאנו הד ולו אצל פוליטיקאי אחד?

14 הרוגים בשבוע שעבר. 39 הרוגים בחודש שעבר. 113 בשלושת החודשים הראשונים של השנה. אם יימשכו הדברים כך, ייהרגו השנה כ־450 איש. אבל הדברים הרי לא יימשכו כך. התאונות מגיעות לשיאן בקיץ. אשתקד היו אוגוסט ואוקטובר חודשי השיא וכך יהיה גם הקיץ וזה ימשוך את „הנתונים" כלפי מעלה.

אלא מהו? תאונות־הדרכים ומספרם של הקורבנות אינם תופעת־טבע. מישהו נושא באחריות להן והמישהו הזה אינו בהכרח הנהג, אף לא הולך־הרגל, המתמודדים עם קשיים שאין כדוגמתם בכל העולם המערבי.

באחריות לתאונות נושאת ממשלה צינית, שהחליטה כי מותר, בשם מדיניות כלכלית, לסכן את חיי האוכלוסיה. כך בבריאות, כך בתאונות־הדרכים. בעניין הזה כל הפוליטיקאים מכל המפלגות נוהגים באותה הדרך. בתחום הזה אין הבדל בין שמעון פרס ויצחק שמיר, בין יגאל כהן־אורגד ובין משה נסים. באחריות לתאונות נושאים גם שרי התחבורה ובינוי, שאינם מוכנים לחרף נפשם הפוליטית כדי להשיג מהממשלה ומהכנסת את הדרוש למאבק של ממש על נסיעה בטוחה.

ממשלות ציניות מעודדות, זה שבע שנים ברציפות, את ההצטיידות ברכב פרטי על־ידי הוזלתו המתמדת, כדי להגדיל את הכנסותיהן ממסים, את „הספיגה". בשנה שעברה נמכרו בארץ 100,000 (!) מכוניות חדשות. הכנסות הממשלה ממשק הרכב הגיעו ל־1.6 מיליארד דולר, אם לא יותר. יש האוהבים לשנוא את יורם ארידור, אבל ממשלת האחדות – תחילה בראשותו של שמעון פרס ואחר־כך בראשותו של יצחק שמיר – עשתה למען ריבוי השימוש במכוניות פרטיות יותר משהעלה ארידור בחלומותיו הפרועים ביותר.

מיום שהקים פרס את ממשלת האחדות שלו, התייקרה התחבורה הציבורית ב־300 אחוז ואילו מחירי המכוניות נהנים מהקפאה מוזילה. התוצאה: מעבר מהיר מנסיעה בתחבורה ציבורית לשימוש ברכב פרטי. כיוון שכך, היה זה אך טבעי שהממשלה תיזום הרחבה מהירה של רשת הכבישים. אבל לא רק שאין מפתחים את רשת הכבישים, אלא זו בנסיגה מתמדת, שכן התקציבים אינם מספיקים אפילו לתחזוקה שוטפת. אפילו כבישי־גישה מבודדים אינם מגיעים, במדינות מתוקנות, למצבם של כבישי היוקרה המהירים של ישראל.

פעם היה קשה להגיע ממקום למקום בזמן סביר במשך מעט שעות־עומס מוכרות. עכשיו שעות העומס נמשכות כל היום. הצפיפות המעצבנת בדרכים מניעה אפילו אנשים מיושבים בדעתם לנסות ולמצוא קיצורי דרך. חומקים מנתיב לנתיב, עוקפים מימין, גונבים רמזורים מרצון ושלא מרצון, יורדים לשוליים. רבים, שחלוקת הקשב שלהם פחותה משל טייסי סילון, מאבדים עשתונותיהם וחדלים להבין את המתרחש. כדי להימנע מפקקים מרבים לנסוע בלילות. יש הנרדמים תוך כדי כך. יש ששוב אינם מתעוררים.

הסיבות העיקריות לתאונות השנה הן סטיות, נסיעה שלא בימין הדרך, אי־שמירת מרחק נאות בין כלי־רכב הנוסעים בזה אחר זה. אלה סיבות אופייניות לתשתית לקויה. סטיות נגרמות לא רק מנסיונות עקיפה, אלא גם ממהמורות, המטילות את המכונית לנתיב שהנהג לא התכוון להגיע אליו. נסיעה שלא בימין הדרך היא גם תוצאה של היעדר פסי הצבע שעל שפת הכביש ובמרכזו. אי־שמירת מרחק נובעת גם מגניבת נתיבים מתמדת, שהיתה נמנעת אילמלא היו הדרכים מתומות.

(המשך בעמוד הבא)

ג'קסון, היהודים וישראל

מאת שלמה שפיר

מכמה וכמה בחינות של התפתחות החברה והפוליטיקה האמריקאית אפשר בהחלט לראות בהצלחתו של הכומר הפוליטיקאי השחור ג'סי ג'קסון בבחירות המוקדמות, לקראת מועמדות הדמוקרטים לנשיאות, משום הופעה חיובית. אחרי הנצחון במערכה על שוויון הזכויות האזרחיות, בשנות החמישים והשישים, שהושג בעזרת חזית ליבראלית רחבה ובשיתופם של לבנים לא־יהודים ויהודים, ואחרי ההישגים המרשימים של מועמדים שחורים בזירה המוניציפאלית בכמה ערים גדולות, ממחישים נצחונותיו של ג'קסון ואחוז תומכיו בבחירות־משנה, שבהן לא היתה ידו על העליונה, את הכוח העולה של שלושים מיליון השחורים (מקרב אוכלוסיה של יותר מ־240 מיליון נפש) גם בזירה הפוליטית הארצית הנשיאותית.

המנהיג השחור, הדינאמי והכאריזמטי, בן ה־46, הספיק לעבור כמה גלגולים עד שהגיע למעמדו הנוכחי כמטיף לפופוליזם כלכלי בזירה הלאומית האמריקאית והבין־לאומית, תוך שימת רגש בעולם השלישי. אמנם לא כל שוחרי הטרנספורמאציה הסוציאלית מוכנים לקבל את כל המלצותיו, אך עם כל ההסתייגות בממסד המפלגה הדמוקראטית מחלק מסיסמאותיו, נזהרים כיום ראשי המפלגה מכל פגיעה בכבודו וביוקרתו. הם יודעים שמינוי ג'קסון כמועמד לנשיא או אפילו לסגן־נשיא עלול להזיק למפלגה בהתמודדות בנובמבר ולהקל את בחירתו של ג'ורג' בוש הרפובליקאי, אך הם גם יודעים כי ללא תמיכה מאסיבית של הבוחרים השחורים בדרום ובצפון כאחד, אין לדמוקראטים כל סיכוי להחדיר נשיא משלהם לבית הלבן, לא עכשיו ואף לא ב־1992, אלא אם כן תתמוטט הכלכלה האמריקאית. קואליציית ה„ניו דיל" של הנשיא פרנקלין דלאנו רוזוולט, שבה, אגב, מילאו השחורים תפקיד צנוע מאוד, התפוררה מכבר; ואילו בכל קואליציה דמוקראטית חדשה מיועד לשחורים (ולמקופחים אתניים אחרים) מקום ראשון במעלה. לבד מזאת, ג'קסון מוסיף להפתיע. הוא זוכה בתמיכה לא רק מצד חלק מהליבראלים הלבנים, אלא גם מצד האוכלוסיה הלבנה מעוטת האמצעים בחבלי ארץ שונים.

למרות השינויים הבולטים במעמד הקהילה היהודית האמריקאית מאז תום מלחמת העולם השניה והתזוזה המסויימת ימינה של חלק מהבוחרים היהודים, הצביעו בבחירות האחרונות לנשיאות ב־1984 כשבעים אחוז מהם בעד המועמד הדמוקראטי; רק כשלושים אחוז העדיפו את רייגן, חרף ידידותו העקבית לישראל. כזכור, זכה רייגן באותה מערכה בנצחון מוחץ, למעט במינסוטה ובוושינגטון הבירה. ג'קסון, שניסה גם אז לחזק את מעמדו במפלגה הדמוקראטית על־ידי התמודדות בבחירות־משנה, קומם נגדו את רוב הציבור היהודי בגלל קשריו עם הכומר השחור המוסלמי לואי פאראחאן האנטישמי ומפני שהגדיר את ניו־יורק „היימיטאון" (היימי הוא שם גנאי ליהודים), זאת נוסף על התייצבותו לימין אש"ף ויאסר ערפאת, תמיכתו בקדאפי וכיו"ב. אין תמה שאשתקד, וגם בחודשים האחרונים, עשו יהודים ליבראלים, השותפים לחלק ניכר מעמדותיו של ג'קסון לגבי הצורך בשינויים סוציאליים בפנים והפסקת מירוץ החימוש האנטי־קומוניסטי בחוץ, מאמצים להפיג את החששות של הקהילה היהודית, ובייחוד של הכוחות הפרוגרסיביים יותר בקהילה, מפני ג'קסון.

ראיון מקיף עם ג'קסון, מאת עורך „תיקון" הליבראלי־רדיקאלי – ה„אנטי־קומנטרי" של האינטלקטואלים היהודים, ידידי הניאו־שמרנות בארה"ב – שפורסם לפני כמה חודשים, לא השיג מטרה זו במלואה. גם בין משתתפי „תיקון" נותרו ספקנים לגבי מיתון יחסו של ג'קסון לציונות ולישראל ולגבי עניינים אחרים, בעלי חשיבות מרכזית ליהודים, כגון ייחוד השואה באירופה, זאת חרף ביקורו ההפגנתי במחנה־דכאו, אחרי פגישת הנשיא רייגן והקאנצלר קוהל בביטבורג ב־1985, ותמיכתו בחופש יציאתם של יהודי ברית־המועצות. אחד מבכירי „השמאל החדש", אייבי הופמן, קבל על שמרנותו התרבותית של ג'קסון ועל אי־תמיכתו במתירנות מינית, עמדות שהן דווקא פופולאריות אצל חוגים אחרים. אולם יש גם קולות אופטימיים יותר, כגון ראש השדולה של הרפורמים בוושינגטון, המצדדים בהמשך המאמצים להידברות עם ג'קסון, למרות כל הפערים. דברים ברוח דומה אמר אצלנו לא מכבר אברהם בורג, יועץ לענייני התפוצות של ממלא־מקום ראש הממשלה. להבדיל מאלה, יכולים בוודאי לצדד בג'קסון חוגי שמאל, המצפים לתכתיב אמריקאי בדבר נסיגה שלמה במהרה וסיפוק התביעות של אש"ף למדינה פלשתינית לאומית ואף להינתקות ישראל מארה"ב ומהסיוע הכלכלי והצבאי שלה. בשבילם עשוי ג'סי ג'קסון להיות הנשיא האמריקאי האידיאלי.

אולם בשביל הרוב המכריע של יהודי ארה"ב אין ג'קסון מועמד קביל – לא עכשיו ולא בעוד ארבע או שמונה שנים. ואם כי הם בטוחים למדי, שכרגע מועמדותו לנשיאות מטעם הדמוקראטים אינה מעשית, חוששים הם מפני השפעתו בעיצוב המצע הדמוקראטי ומדיניות הנשיא הבא, אם זה יגבר על יריבו הרפובליקאי. יהודי ארה"ב שוללים ברובם הגדול את עמדות ג'קסון בתחום מדיניות הפנים והחוץ כאחד, שעלולות להיות להן השלכות שליליות, הן על מעמדם בתוך ארה"ב ועוד יותר על כושרם להוסיף ולסייע לישראל. גם אילו הסכים ג'קסון להיוועד עם ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים הגדולים בניו־יורק, לא היה זה משנה הרבה. ההתקוממות הלאומית הפלשתינית בשטחים בארבעת החודשים האחרונים לבטח עוד העמיקה את הפער בעמדות, שהיה קיים ממילא. הארגונים היהודיים יעשו בוודאי כל אשר לאל ידם, כדי לשמור לפחות על הקשר ועל שיתוף־הפעולה עם רוב הנבחרים השחורים בקונגרס, אם כי גם מלאכה זאת נעשית קשה יותר במשך השנים.

אכן, שידוד המערכות במפלגה הדמוקראטית, שהיהודים מעניקים לה, זה שישים שנה, את רוב קולותיהם וגם סיוע כספי רב, טומן בחובו קשיים רציניים בשבילם וסכנות לישראל. קשיים אלה ירבו וילכו לקראת סוף המאה הזאת ותחילת המאה הבאה, בין היתר גם בשל השינויים הדמוגראפיים בארה"ב, עקב ההגירה הגדולה מארצות אמריקה הלאטינית והמזרח הרחוק. גם פניה גוברת של המצביעים היהודים לעבר הרפובליקאים בבחירות לנשיאות לא תעניק להם שם מעמד והשפעה, כפי שהיה להם אצל הדמוקראטים. למזלם, פעולת הפרדת הסמכויות בין הממשל לזרוע המחוקקת כבורת מאזן, והתהליך בבחירות לשני בתי־הנבחרים שונה מאשר במישור הנשיאותי. לפחות כאן לא נשקפת עדיין סכנה לעקרון החשוב כל־כך של תמיכה דו־מפלגתית מלוכדת בסיוע לישראל ובקשר עמה, עקרון שיהודי ארה"ב הם ערובה חיונית לקיומו לא פחות מאשר משקלה האסטרטגי של ישראל, שעלה רק בעשר – חמש־עשרה השנים האחרונות ושעלול לרדת שוב בעתיד.

פועלים ומגבות, צמיגים ופועלות (ג)

מאת טדי פרויס

הנזק ביבוא פועלים זרים תואר ע"י ח"כ אורה נמיר כ„מסמרים בלי ראש", קל להכניסם וקשה להוציאם, והיא צודקת.

היתרונות שאנו מסוגלים להפיק מהיעלמם של העובדים הזרים לא יתממשו אם נתחיל בהבאת עובדים מאירופה. מהנסיון שהצטבר עד כה למדנו כי תפוקתם גדולה ב־50 אחוז מתפוקת פועל ערבי או ישראלי. הפרש זה מכסה את העלות הגבוהה יותר של עובד מוסמך מפורטוגל, כך מצאו ב„סולל בונה", שייבאה כמה עשרות כאלה. אולם בזה רק מתחיל החשבון. אשתקד הסתכם שכר העבודה של כלל עובדי השטחים בכ־600,000,000 דולר. אם מחציתם, למשל, יוחלפו בפורטוגלים, ואם ישלמו להם יותר משמשלמים לפועלים מהשטחים, יסתכם שכרם בכ־400,000,000 דולר. בניגוד למקומיים, ישלחו המוסמכים חלק נכבד משכרם הביתה, לקיום משפחותיהם – כרבע מיליארד דולר, נניח. כך, בניגוד לתושבי השטחים, שהכסף שהשתכרו נותר בתחומי המשק הישראלי, לא ייוותר כאן כספם של הפורטוגלים ומאזן התשלומים הישראלי יתדלדל בהיקף הסכום שהם ישלחו לבתיהם.

אולם זה רק מקצת הנזק. הנזק העיקרי הוא במה שח"כ אורה נמיר תיארה „מסמרים בלי ראש", שקל להכניסם וקשה מאוד להוציאם. פורטוגלי שישתכר כאן כ־1,000 דולר, יותר מכפליים מאשר בליסבון, לא ימהר לשוב הביתה גם אחרי שחוזהו יסתיים. הוא יחפש ג'וב „שחור" בארץ, יביא את אשתו וילדיו ויאריך את שהותו כאן ככל האפשר. לכאורה אפשר לראות זאת בעין יפה, כי אוכלוסיית ישראל תתרבה, אך החרדים מפני אפשרות זו יכולים לסמוך על הרבנות, שתקפיד על טוהר היהדות ותעשה הכל כדי למרר למהגרים את חייהם. מכל מקום, עד גירושם ילכו הפורטוגלים הקטנים לבית־הספר, יבוטחו בקופת־חולים וישכרו דירה, בקיצור הם יהיו יחידה נוספת ברשימת מקבלי השירותים הענפים שישראל מעניקה. ארצות אירופה הזמינו מאז שנות ה־70 הראשונות מיליוני עובדים, כי הבעיה הגדולה ביותר של הקהילה היא, כפי שהכריז קאנצלר מערב־גרמניה הלמוט שמידט, להתגבר על המחסור בכוח־אדם. שמידט ועמיתיו הצליחו לפתור את הבעיה במידה שעלתה על כל המשוער... הם גם נוכחו, בין היתר, כי הגירת העובדים מהמזרח ומהדרום עלתה להם בהוצאות תשתית גדולות יותר מהסכום שהרויחו מעליית התוצר. חבר הכנסת רובינשטיין טעה לחלוטין כשכתב, כי מדינות הקהילה העשירות יצאו נשכרות מיבוא הפועלים האחרים.

כיום מועסקים בישראל 106,000 עובדים מעזה ומהגדה: 50,000 בבניין, 19,000 בתעשיה ועוד 16,000 בחקלאות. גם אם מחציתם ייעלמו מסידור העבודה הישראלי, רק שוטה יאמר כי הכנסת רובוטים ואביזרים אחרים, החוסכים כוח־אדם, תציל את המצב בן־לילה. למיכון העבודות יידרש זמן ממושך, וגם אז ייוותרו משרות שאוטומאט לא יוכל למלא בהן את מקום העובד. שר התעשיה והמסחר הציע לייבא בהקדם 5,000 עובדים מאירופה, כדי להתגבר על המחסור המיידי. אחר־כך יתפסו את מקומם מכונות ותגבורות של ישראלים מובטלים, או יותר נכון של המתעצלים לעבוד, כדברי אריאל שרון. אך האם מובטח לשרון כי המספר יישאר 5,000? קשה להאמין שאם תותר הרצועה ניתן יהיה להציב סכר בפני יבוא זה, אחרי שיגיעו לכאן האלפים הראשונים. המעסיקים הישראלים, שמיהרו לפני 20 שנה להעסיק עובדים מהשטחים במקום להתקין מיכון, יעדיפו גם עתה להסתמך על פורטוגל ולא על עצמם. בכך תידחה המודרניזציה של מערכת הייצור להזדמנות אחרת. השר נשאל אם לא מוטב לצמצם את הייצור בשיעור שהפועלים החסרים היום ייצרו אתמול. הרי הייצרנים כאן קובלים על הצטמצמות המכירות לשטחים, כך שניתן לקזז את מיעוט העובדים בשיעור מיעוט המכירות. אם המינוס כאן אינו חופף בדיוק את הפלוס, אפשר תמיד למלא את החסר על־ידי יבוא הסחורות שחסרונן מורגש. שרון שלל אפשרות כזאת: הוא עקרונית נגד יבוא משלים, כי אם נתחיל, נתקשה לגמור. כמעט כל הייצור המקומי יקר מיבוא ועל כן לא טוב להתחיל בקניות מחו"ל.

יש בטענתו משהו, אלא שהוא מתעלם מכך, שפועלים מפורטוגל גם הם יבוא, ויבוא פרובלמאטי מאוד. אם נותרו עודפי מגבות, צמיגים או סוכריות מנטול, אפשר למכרם בחצי מחיר או אף לתיתם במתנה. עם עובדים מיותרים זה קצת יותר קשה. מדינות אירופה העשירות מוכנות לשלם סכומים גבוהים לכל מהגר שיסע הביתה, אך ההצלחה היא כמו בדילול עזה והגדה מתושביהן. יבוא כוח־אדם הוא מסוג העסקות המסובכות ביותר שניתן להעלות על הדעת ומן היקרות ביותר. יקרות כל־כך שאי־אפשר אפילו לסדרן בכסף. לכן מוטב שלא להתחיל בהן.

מה בכל־זאת אפשר יהיה לעשות אם יתהווה משבר שיווק מצד אחד ומחסור בעובדים מהצד האחר? נראה כי הבעיה פחות חמורה, אף בטווח קצר, משנראה במבט ראשון. שני ענפי החרושת שבעליהם קובלים על ירידה במכירות בהם הם הטקסטיל והמזון. למרבה המזל הם גם הענפים המעסיקים את עיקר עובדי השטחים, כך שתהיה זו איוולת להביא עובדים מאירופה כדי להגביר את הייצור שדווקא לו אין קונים.

אחרי שנטרלו שני אלה מתכווצת הבעיה לממדי לא־בעיה, אלא אם נתחיל לייבא פועלים; במקרה שנעשה זאת, אכן תהיה בעיה. אם מדובר בבניין ובשירותים האישיים – יתכבדו המעסיקים ויגדילו את השכר. כפי שראינו („דבר", 5 באפריל) חלה ירידה ניכרת בשכר פועלי הבניין מאז התייצבו מחמד וחסן לעבודה, וגם ירידה בתפוקה ובפריון. העלאת שכר תמשוך פועלים, המועסקים בענפי משק אחרים או היושבים בביתם ומעדיפים מענקי אבטלה („עצלנות" על־פי שרון), שאינם נמוכים בהרבה מהשכר שמשלמים לעובדים בלתי־מיומנים. הוא הדין בשירותים אישיים, מגזר שמשלם רע לעובדיו. את מקום העובדים שיחסרו בבניין, על־אף העלאות השכר, צריך יהיה למלא בהדרגה על־ידי מיכון. אין זו משימה קשה יתר על המידה: מכונות עירבול בטון, עגורנים, הם „טכנולוגיות" מוכרות, שניתן להרחיבן ללא קושי. כך אולי נצליח לשוב לממדי הפריון של הטרום־שטחים, שהולך ומידרדר זה כ־20 שנה. העלאות השכר יניעו אפילו מעבידים שמרניים כקבלני־בניין להציץ מדי פעם בפרוספקטים ובכתבי עתונות חוץ ולקרוא על האפשרויות הגלומות במיכון העבודה.

קלה יותר תהיה המטאמורפוזה בחקלאות. העלאת שכר (גם סקטור זה צבוע וחסכן מאוד בתשלומים לעובדים) תוכל לחולל פלאים ואף תקדם את המיכון ואת האוטומאציה, שנסוגו יחסית מאז סוף שנות ה־60. „הכל ניתן לרובוטיזאציה", אמר נסים זוילי בשבוע שעבר וחזקה עליו שהוא יודע מה הוא אומר. על כל פנים, יותר מאריאל שרון ומאמנון רובינשטיין.

מאמר שלישי ואחרון בסידרה

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

ירנסאנס", המפורסמת שבלהקות הפולקלור בקזבלנקה, הערוך בארץ מסע הופעות. אתמול היא התייצבה, עם שלל כליה, בלשכתו של שמעון פרס ובראשה הסולנית היפה סועד סאגרי, החשובה בזמרות מרוקו. הם שרו לפניו את „עושה שלום במרומיו" כשוקרה על מאמצי השלום של פרס. מנהל הלהקה אפילו אמר לו שחשב כי מוצאו ממרוקו מאחר ששמו פרץ... שמעון פרס ענה לו כי משה רבנו היה צפון־אפריקאי ומילא כולם צפון אפריקאים.

הצתה מאוחרת

הנהלת יד ושם והוועדה לציון חסידי אומות העולם מברכים על החלטת האסיפה הלאומית של פורטוגל, למתן ריהביליטציה שלמה לחסיד אומות העולם, המנוח אריסטידס דה־סוזה מנדס. יד ושם הכיר במנדס כחסיד אומות העולם בשנת 1966, על סמך מסמכים שהעידו כי מנדס, כקונסול כללי של פורטוגל בעיר בורדו בצרפת, היה מעורב אישית בהצלת 10,000 יהודים, על ידי מתן אשרות כניסה לפורטוגל, בניגוד להוראות הממונים עליו. עקב כך הוא פוטר משירות החוץ של פורטוגל וחי חיי עוני עד לפטירתו בשנת 1954. באוקטובר 1987 הוענקה למנדס אזרחות כבוד של מדינת ישראל, ויד ושם, בשיתוף עם בני משפחתו ומוקירי פניו, פעלו למתן ריהביליטציה מלאה למנדס, מטעם ממשלת פורטוגל.

יקיר צור

קשרי חוץ

סופיה מלכת ספרד קיבלה בשבוע שעבר במדריד את משתתפי הכנס הד־3 הבין־לאומי של אירגון לשיתוף פעולה רפואי „הדסה". בקונגרס הוחלט בין השאר על שיתוף פעולה בין בתי־חולים אוניברסיטאיים בספרד לבין בית־החולים „הדסה" בירושלים. בתמונה: מלכת ספרד מקבלת את דוקטור גרסיאלה סמואלס, אחראית על קשרי חוץ של אירגון לשיתוף פעולה רפואי־„הדסה".

עם יפה

בהמשך למסורת של שנים תארח תנועת „עם יפה עם אחד" גם השנה את מצעדי בית לוינשטיין. במועדון „הקומקום" יפגשו המצעדים עם מלכות היופי הסדירות, שתקבלנה תעודות הוקרה על סיוע בעבודה קהילתית.

סלבדור דאלי (במרכז), האמן הסוריאליסטי בן הד־83, קיבל שלשום במעונו שבפיגוורואס, ספרד, את נשיא הממשלה הקטלונית האוטונומית (משמאל). הוא שוחח עם האורח על התמונה שהעניק והקדיש לקטלוניה.

המאסטרו הרברט פון קאראיאן חגג השבוע את יום הולדתו הד־80. הוא נפגה בזלצבורג על „טוסקה" מאת פוצ'יני. בתמונה: עם אשתו אליט לאחר הקונצרט.

במעמדו

השחקנית אלן ברסטין תתארח בהקרנת הבכורה החגיגית לסרטו של מנחם גולן „חנה סנש". ההכנסות מן ההקרנה — אשר תיערך במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג ורעייתו ב־17 באפריל בקולנוע „שחף" בתל־אביב — הן קודש לפעילות „המועצה לישראל יפה". בין המוזמנים אחיה של חנה סנש, גיורא סנש ומשפחתו. יהיו שם גם מרושקה דטמיר, מנחם גולן ודובי זלצר, מחבר המוסיקה לסרט.

מת כנוצרי

גאורגי מאלנקוב, מי שהיה יד ימינו של סטאלין ויורשו כראש־ממשלת ברה"מ ממארס 1953 ועד ל־1955, נפטר לפני כמה חודשים בגיל 86. „אקונומיסט" הלונדוני מוסר בגליונו האחרון, בסקירה על עוצמת הכנסיה הרוסית האורתודוקסית, כי מאלנקוב מת כנוצרי מאמין וזכה לקבורה נוצרית. מאלנקוב הודח ב־1957 ע"י ניקיטה חרושצ'וב מהפוליטביורו במוסקווה. מעולם לא זכה לריהביליטציה ולא נמסר שנתקבל בחזרה לשורות המפלגה הקומוניסטית.

שי"ן

אין לה זמן לנשום

סילביה האם, אשת השגריר הגרמני, מצאה כיצד למלא את חייה בארץ תוכן של ממש — מאז שביתת האחיות היא עובדת פעמיים־שלוש בשבוע במחלקה פנימית ב' בבית החולים „שיבא" בתל־השומר. את החלוק הלבן החליפה בחלוק תכול־ירוק כדי שלא יקראו לה „אחות", אבל זה לא עוזר. ואם לא די בכך משמשת אשת השגריר כיועצת לאגודת הסכרת הישראלית, ומארחת לכוס קפה את דיירי מעון הקשישים היקיים בחיפה.

כל מה שרצית

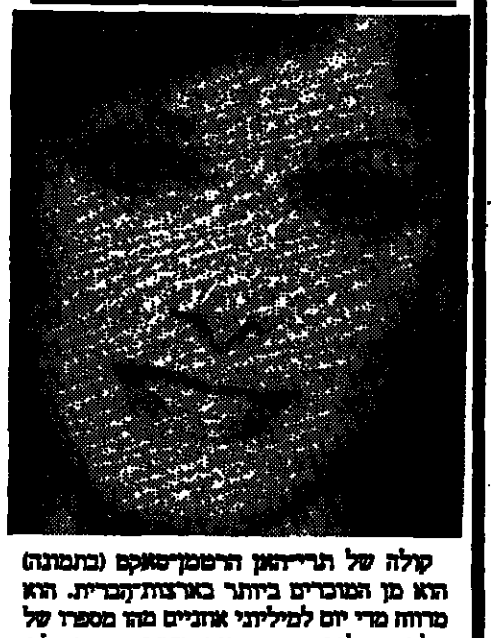

קולה של תריי־האן הרטמן־סאקס (בתמונה) הוא מן המוכרים ביותר בארצות־הברית. הוא מרווח מדי יום למיליוני אזניים מהו מספרו של טלפון עלום, או מודיע שהמספר הוחלף. בתהליך דיגיטציה מורכב אוחסן הקול בזכרון השבב, שהושתל במערכות המודיעין הללו, כך שהוא מסוגל להגיב על כל האפשרויות הנדרשות. לאחרונה פיתחה חברת המחשבים האמריקאית סי.סי.איי. תהליך מודיעין חדיש: המטלפן מוסר למרכזיה את שם המנוי וכתובתו; תורן המרכזיה רושם בעט אור על־גבי הצג שלפניו את הפרטים, לוחץ על המחשב ופונה לפנייה הבאה; קולה הדיגיטלי של סאקס כבר מודיע באופן אוטומטי את מספר המנוי.

מכתבים למערכת דבר

[redacted]

מאמרו של אפרים סנה „עקרונות תובה" („דבר" 29.3.88) הוא מאמר אשר ראוי לעיונם של ראשי ופעילי מפלגת העבודה, יונים וניצים כאחד. הקביעות העקרוניות במאמר ראויות לאימוץ מיידי על־ידי המפלגה כולה.

חשובה היא הקביעה, שהאופציה הירדנית הקלאסית שפירושה המעשי החזרת שטחים לירדן איננה מעשית וכי על מפלגת העבודה להעמיד את קווי הפתרון ארוך הטווח ולהציגו לפני ציבור הבוחרים. ייקבע, מאמרו של סנה יוביל אותו במוקדם או במאוחר לאימוץ אופציית הקונפדרציה והגיעה השעה שמפלגת העבודה כולה תבחן את רעיון הקונפדרציה כתחליף לאופציה הירדנית.

על פי אופציה זו תיכון בגדה וברצועה פדרציה פלשתינאית במתכונת של קונפדרציה שוויץ. פדרציה זו תוכר כמדינה לכל דבר כולל ייצוג באו"ם, אך היא תהיה ללא צבא ונהר הירדן יוכר על־ידיה כגבול הביטחון של ישראל.

בנוסף, בין ישראל, ירדן והפדרציה הפלשתינאית תיכון אחוות כלכלית שעיקרה, גבולות פתוחים לחופש תנועה של כלי רכב, אנשים, סחורות ומטבעות. כן תיחתם ביניהם אמנה מדינית והם ייזמו בשותף מפעלי פיתוח גדולים משני עברי הירדן לשיקום הפליטים הפלשתינאים וזאת בסיוע הון בין־לאומי. ייקבע, רק במסגרת של קונפדרציה ניתן להבטיח פתרון מדיני הולם לשאיפתם הלאומית של הפלשתינאים למסגרת מדינית עצמית ולשקם למעלה ממיליון פליטים פלשתינאים הפזורים ב־60 מחנות בירדן, סוריה, לבנון, הגדה והרצועה. כמו כן, רק בקונפדרציה תישמר אחדותה של ירושלים ותובטח זיקת היישובים היהודיים בשטחים למדינת ישראל וכנסת ישראל.

אריה הס
יו"ר קבוצת הקונפדרציה במפלגת העבודה

[redacted]

היה לי שיג ושיח מאלף עם אחד מפעילי השביתה של לובשי החלוקים הלבנים. שאלתיו: „היש לך טלוויזיה צבעונית?" — הוא נעץ בי שתי עיניים תמהות, ואמר: „ספק אם תמצא היום שלושה בתים ללא טלוויזיה צבעונית". הוספתי לשאול: „היש לך מכונית?" — ענה לי: „הראית לא מזמן הוחלפתי את הסובארו שלי בפג'ו חדשה". „תרשה נא לי לשאלך — אמרתי לו — עוד דבר מה: האם הכנסת לאחרונה שינויים במטבח שלכם?" — „לזה כבר דואגת אשתי. היא אשה יקרה מאוד. כשהיא רואה משהו חדש אצל אחת השכנות, מיד תובעת חפץ זהה. את עולם הנשים קצת קשה להבין. לאשתי, שתחיה, יש הרבה יראת שמיים, אך איננה מקפידה כלל על 'לא תחמוד', והיא חומדת כל אשר רואה סביבה. יום אחד ראתה אצל שכננו קופרשמידט מדיח כלים, מיד דרשה ממני לקנות גם לה מדיח. 'במה אני גרועה מהגברת קופרשמידט? לה הביא האדון קופרשמידט מדיח כלים, ואני חייבת לשטוף את הכלים במו ידיי' — פניתי אל ההיגיון של אשתי: 'במשפחת קופרשמידט 10 נפשות, ואנו רק שנים, אין לנו צורך במדיח כלים'. תשובתי הרגיזה אותה, וענתה לי ברוגז: 'כאשר קלופשטיין החליף את המכונית שלו, לא היססת כלל, ומיד החלפת גם אתה את המכונית, אבל כשהעניין נוגע לי, אתה בא עם נימוקים מתוחכמים' — למען שלום־בית אמרתי לאשתי מיד למחרת בבוקר: 'ביתא, הזמנתי מדיח כלים'. — 'כבר הזמנתי אתמול בערב', השיבה לי. כך, קשה להבין את הנשים. הקנאה מעבירה אותן על דעתן".

לבסוף שאלתיו: „מה בעצם חסר לך?" ואז ענה לי, ספק בתמיהה, ספק ברוגז: „כי למה שיחסר לי?" אם כך, העזתי לשאול, „למה אתה שובת?" ואז ענה לי: „שכני העובד ב'כללית' ועושה אותה עבודה כמוני, מרוויח יותר זו שחיתות ועם שחיתות יש להילחם עד הסוף! לא תיתכן איפה ואיפה: נבריח את שר האוצר להשוות משכורותינו!"

ד"ר מ. קתידיה
ירושלים

[redacted]

שמעתי את הקרדיולוג הידוע פרופ' רני גור מהמרכז הרפואי „שיבא" בתל־השומר לתאר את המצב הקטסטרופלי ששורר בבתי־החולים הממשלתיים עקב העיצומים שנוקטים על־ידי עובדים כל פעם בסקטור אחר. הסבל נגרם לחולים, בעיקר לאלה המחכים לתורם לניתוח, שבכל פעם נדחה. קולו של הציבור הרחב כמעט ולא נשמע, כאילו יש איזו השלמה עם המצב. האנשים שואלים: מה כן בסדר? כבר ידוע שלחיי אדם בארצנו אין ערך, ולא חשוב אם הארמה בדעת: תאונות הדרכים דורשות יותר ויותר קורבנות, כי האנשים מעשנים יותר, לכן נוהרים פחות.

אני שואלת את עצמי בכל פעם מחדש: מה מסתתר מאחורי החיוך השלו של שר האוצר משה נסים. האם זאת אטימות, רשעות או סתם הנאה מן הסבל הנגרם דווקא לשכבות העניות של האוכלוסיה, לאלה שאין ביכולתם לפנות לרפואה הפרטית. מצבם הנפשי מתערער, דבר שגורם להחרפת המצב הבריאותי ועד שיגיע תאריך הניתוח החולה כבר אינו זקוק לו עוד. או מה ישנו אדם אחד פחות, האם זה זקן, מה טוב: במילא יש יותר מדי זקנים בארץ! ואם העניינים יתנהלו בקצב מהיר כפי שהם מתנהלים בעניין הבריאות, מהות מבריקים בשטח הרפואה ימצאו ארצות שבהן יידעו להעריך את כושרם ויקבלו גם תמורה נאותה עבור שירותיהם; ואז נהפוך באמת לארץ של זקנים.

מי או ישרת בשטחים ויתן עזרה רפואית למצועים?

אני מקווה, ששר האוצר יחשוב על העניין. לא רק הגימלאים ובעלי המשכורות הנמוכות הם הכתובת לספק את הכספים הדרושים לאוצר. יש אנשים שבשבילם תוספת־יוקר של 5% תגדיל את משכורותם באופן משמעותי, ומהם אולי אפשר לקחת.

דלילה וידרא
כפר סבא

[redacted]

מלחמת התשה והעיצומים המתנהלת זה זמן על־ידי המופקדים על בריאות הציבור, באופן מתוכנן וללא רחמים בצורת העיצומים, בבתי־החולים ובמוסדות התמחוי, על גבם של אלפי חולים — לרוב מהשכבות החלשות, שתוצאותיה המכאיבות המגוונות גורמות סבל רב לחולים, ועוררות סליחה ועצב אבל כל אחד אחראי במדינה, מן הראוי שנפסיק להתייחס אליה בשיוויון־נפש כמו אל „תופעת־טבע" שיש להשלים עימה, אלא להתמודד איתה בתוקף, ולמצוא לה אחת ולתמיד פתרון קבע בלתי־שיגרתי, המתחייב מהצו העתיק ולדעתי המקודש ביותר והוא „פיקוח נפש דוחה שבת" — קרי שביתה (גבור מאותו השורש).

כחבר ההסתדרות זה קרוב ל־60 שנה, המכיר בעיקרון של שביתה חוקית במצבים מיוחדים ובתחומים שונים, אין אני פוסל את זכותם של עובדים, בעיקר מקופחים, לאחוז באמצעי אחרון זה במאבקם הלגיטימי והצודק, כלפי מעבידיהם הפרטיים או הממשלתיים. ברם, בתחום רגיש ומיוחד זה ששמו „בריאות ופיקוח נפש" („העיקר הבריאות") שלמעשה מהווה שאלה קיומית פיסית, פשוטו כמשמעו, מן הראוי לדעתי ליישם אלטרנטיבה אפקטיבית ומעשית והיא: חקיקת חוק בריאות ממלכתי לאיסור שביתות ועיצומים במערכת הבריאות, דבר שיחייב כל רופא ועובד בריאות מיום כניסתו לעבודה לקבל עליו מראש את האיסור הנ"ל, בכל מצב שהוא. ובמקביל יש להקים מוסד בוררות מוסכם ואובייקטיבי בעל סמכויות וחוקיות ובעל שיניים, שיוטל עליו בעת הצורך לשמוע את שני הצדדים לסיכסוך העבודה לדון, ללבן, לפתור ולהחליט, כל הצדדים כולל האוצר, יואיל כורך הכרחית וכלכלית לפתרון הבעיות במערכת הבריאות הציבורית הממשלתית. האלטרנטיבה לנ"ל — סבל, עינויים, פיקוח נפש ותיסכול.

דב רוזנטל
רמת הדר

[redacted]

שר הכלכלה והתקשורת, גד יעקבי, מעולם לא דיבר על משבר ולא הזכיר את המלה משבר בניגוד למה שכתוב כדי פוריס („משבר משבר ואין משבר", „דבר" 4.4.88).

אומדן העלות למשק, הנובע מארבעה חודשי אירועים בשטחים, נמוך מהאומדן האמיתי שכן הוצאות הביטחון המשטרה נאמדות בלמעלה מ־100 מיליון ש"ח — תוספת להוצאה בשנה שעברה, העלות לענף הבינוי נאמדת בכ־100 מיליון ש"ח, הירידה ביצוא הישראלי לשטחים (שהגיעה ב־1987 לכ־1.1 מיליארד דולר) נאמדת בכ־70 מיליון דולר ועדיין אומדנים אלה אינם כוללים את הנזק לתיירות, הירידה בתפוקת ענפי התעשיה והחקלאות, והשפעה על התפוקה עקב הוספת ימי מילואים ונזק ליצוא לחו"ל.

לכן, לא דובר על משבר האילד באושר לעלות, נקב השר בנתון ממעיט זהיר.

נעמה הניג
דוברת משרד הכלכלה והתכנון

[redacted]

עוד לפני שנים רבות הציע אבי המהנדס דוד ליבנה לכל גורמי המים במדינה להזרים סוללות עפר מסביב לכינרת כדי שתוכל לקבל ולאחסן את כל מי השטפונות הזורמים אליה, ולא יהיה צורך לפתוח את סכר דגניה ולבזבז מיליוני קובים של מים טובים לים־המלח. הצעתו לווחה בחישובים, תיכנונים ומפות ושיקולים כלכליים מפורטים בהשוואה להצעות אחרות שרווחו בימים ההם בחוגי המים בישראל.

היום, כאשר סכר דגניה פתוח ואין הכינרת יכולה לקבל ולאחסן את כל מי שטפונות החורף הגשום חובה לבחון שוב את הצעתו של המהנדס דוד ליבנה. כי היא זולה, פשוטה ויעילה ביותר. כל 1 מטר סוללה לגובה אוגר 160 מיליוני קובים של מים. 1—2 מטר גובה סוללה כבר יאחסנו 320=60×2 מיליוני קובים. וכן הלאה. אפשר יהיה להשתמש בסוללות הללו באתר תיירות לכל מיני דברים מכביים וצמחים ולהתאימם לנוף התכול והירוק שמסביב. היישובים והשדות מסביב יהיו מאובטחים מפני הצפות האפשריות כיום בלי הסוללה הזאת. מחיר בנייתה הוא אפסי לעומת תוכניות איגום ושאיבה אחרות.

עמי ליבנה
עין־זיוון, מאחור

[redacted]

להכשות בנחום ה„במעט מוכסה" של הליכוד בבחירות הקרובות מוצע למבנגון הסכסוך שלו להצהיר באופן חד־משמעי מספר הבהרות להסרת הספיקות שאולי מקננות עדיין בקרב העם השפוי:

1. מר שמיר ומר ארנס היו ונשארו תומכים נלהבים בהסכם קמפ־דייוויד.
2. החלטת האו"ם 242 נגעה מאז ותמיד לשטחי סיני בלבד.
3. המספר של מיליון וחצי תושבים ערבים בשטחים הוא פרי דמיונו של המערך.
4. העולים הרבים המגיעים ושיגיעו לארץ הם עדיפה ליתרון יהודי בארץ ישראל המערבית והבאה הזמן גם במזרחה.
5. הירידה מהארץ פסקה.
6. השקט והשלווה מהם נהנית האוכלוסיה בארץ יוסיפו לשרור גם להבא.

העם „יבלע" בקלות גם הסברים משכנעים אלה.

מאיר עירוני
תל־אביב

מוות חסר תכלית

המשך מעמ' 7

על כך יש להוסיף גם את חלקה — ליתר דיוק, היעדר חלקה — של המשטרה בנעשה על הכבישים. בשנה שעברה היה נסיון לייעל את מדיניות האכיפה המשטרתית. באו המאורעות במיגזר הערבי והמשטרה נאלצה להקצות את כל המעט שיש לה, לשמירה על הסדר, בעיקר בירושלים. לא נותרו משאבים לאכוף את חוקי התנועה. ומי אשם בכך שלמשטרה אין אנשים, מי אם לא שר־האוצר, שקיצצו בעשר השנים האחרונות, בלי הרף, בתקנים של שוטרים, שחקו את שכרם עד עפר ועשו הוכא ואיטלולא מכל ההחלטות החגיגיות בנושא זה?

נדמה לי שנושא התאונות תמור דיו להיות לנושא פוליטי, שימלא תפקיד במסע המפלגות לקראת הבחירות. זה נושא לא פחות חשוב מיוזמת שולץ והשאלה הנצחית „מיהו יהודי". המפלגות חייבות להציג תכניות למאבק בתאונות ולהפחתת מספר הקורבנות. אחת הדרכים היא להפקיד את אחד הכוכבים של כל מפלגה על הנושא — לא טירונים פוליטיים אלא אישים מהשורה הראשונה של כל מפלגה, מהצמרת שבצמרת. מדוע, למשל, לא יראה אריאל שרון אתגר בהבטחת שלומם של הנוסעים בדרכים? מדוע לא מוטה גור, מדוע לא רפאל איתן, מדוע לא עזר וייצמן? ארבעתם אנשים נמרצים ותקיפים, היודעים לעמוד על שלהם ולהשיג את אשר הם רוצים.

דרושה תכנית־פעולה ודרושה אישיות נמרצת, מוכשרת ובעלת מעמד ציבורי בכיר ביותר, שתבטיח את הגשמת התכנית לא רק בזכות יוקרתה אלא גם בזכות כושר הביצוע המוכח שלה. אבל גם בזה לא יהיה די, אם לא תוטל על בעלי תפקידים אחריות אישית למתרחש בדרכים. בשבוע שעבר נהרגו 14 איש בתאונות־הדרכים, בחודש שעבר 39, מתחילת השנה 113. האם באמת לא ישלם איש בקריירה הפוליטית שלו על מותם חסר התכלית של אנשים רבים כל־כך?

מדליה לפילהרמונית ומשגב לדך

מטבעות

מאת אריה לינדנבאום

שתי מדליות חדשות הופיעו בימים אלה מטעם החברה הממשלתית למדליות ומטבעות — אחת ליובל התזמורת הפילהרמונית הישראלית והאחרת לכבודו של בית החולים היהודי הראשון בא"י, משגב לדך.

התזמורת הפילהרמונית היא הגוף המוסיקאי הוותיק ביותר במדינה. לתזמורת הפילהרמונית הישראלית ציבור מנויים של עשרות אלפים בכל רחבי הארץ. אשתקד נחוג יובל ה־50 לתיזמורת והשנה צויין המאורע במדליה ממלכתית מיוחדת.

בשנת היובל התקיימו אירועים חגיגיים רבים, בהם קונצרטים בהשתתפות בכירי האמנים בעולם כולו. השרות הבולאי הנפיק בולים מיוחדים בהנפקה חגיגית במיוחד ועתה, כאמור, הנפיקה החברה הממשלתית למדליות ומטבעות מדליה מיוחדת.

בפני המדליה סמל התזמורת וכתובת בעברית ובאנגלית — „יובל לתזמורת הפילהרמונית הישראלית תרצ"ח־תשמ"ז 1938—1986". צד זה של המדליה עוצב בידי דוד בן הדור. בגב המדליה מופיע נבל מעוטר בענפי דפנה והפסוק (בעברית ובאנגלית) „בנבל וכינור בתוף ומחול, בצלצלי תרועה הללויה" (תהלים קנ).

גב המדליה עוצב על־ידי רות לובין. הגבלטים בשני צידי המדליה נעשו בידי תדהר דגן. המדליה הוטבעה בכמות בלתי מוגבלת באדר בקוטר 59 מ"מ ומשקלה — 98 גרם.

בהיקף המדליה סמל החברה למדליות וראשי תיבות של שמה בעברית ובאנגלית. ח.מ.מ.מ. — IGCMC (חברה ממשלתית, מדליות מטבעות־ישראל גוברנמנט, קוין מדלס קומפני). לכל מדליה הוטבע מספר סידורי והכותבן כפריס ממלכתי היא תופיע בקטלוג החברה ותצויין במספר קטלוגי.

משגב לדך — תאריכים לא מדויקים

בית החולים היהודי הראשון בירושלים היה כנראה בית החולים רוטשילד שנוסד על־ידי משפחת רוטשילד בשנת 1854 ולא בית החולים משגב לדך שצויין עתה במדליה ממלכתית מיוחדת ובעלון ההסברה למדליה צויין שהיה בית החולים היהודי הראשון בא"י, בעיר העתיקה בירושלים. נאמר גם שהוא נוסד בשנת 1854, בעוד שידוע כי זו היתה שנת היווסדו של בית החולים ע"ש רוטשילד וכי בית החולים משגב לדך נוסד רק ב־1889. נראה לי שיש עוד טעות בהסבר למדליה. נאמר שם שהשם „משגב לדך" ניתן לבית החולים בשנת 1879 וכאמור על־פי המקורות שבידינו וכן באנציקלופדיה העברית, נזכרת שנת 1889 כשנת היווסדו של בית החולים משגב לדך ואם כן לא יתכן שהשם ניתן לו כבר עשר שנים לפני כן (!) מן הראוי לאמת את הגירסה הנכונה של תאריך ייסודו של בית החולים משגב לדך.

מוסדות הבריאות הראשונים בא"י שנוסדו בזמן החדש, דהיינו בסוף המאה הקודמת, הוקמו באמצעים שנתרמו בגולה. המניעים להקמתם של מוסדות אלה היו בעיקר נימוקים דתיים ופילנטרופיים. דוגמא בולטת היא כמובן בית החולים לזכרו של מאיר אנשיל רוטשילד, מיסודה של משפחת הרוטשילדים.

עד מלחמת העולם הראשונה כבר היו בירושלים מספר בתי־חולים, ביניהם רוטשילד, ביקור חולים (1860) משגב לדך ושערי צדק, וכן תחנת הבריאות על שם הנדבן היהודי האמריקאי נתן שטראוס (1913). באותה שנה נוסד גם מכון פסטר שהוקם על־ידי ד"ר אריה בהם.

משגב לדך הוקם בעיר העתיקה ולאחר מלחמת השיחרור הוא פונה לחלק המערבי של ירושלים ונשאר שם כ־40 שנה, עד העברתו למשכנו החדש.

המדליה הוטבעה באדר בקוטר 59 מ"מ ובמשקל של 95 גרם.

מדליות להענקה רשמית

ארבע המדליות האחרונות שהוטבעו באדר — יד שרה, משגב לדך, התזמורת הפילהרמונית ויובל בתיים, נועדו כולן להענקה רשמית. המזמינים רכשו את מרבית המדליות והן תשמשנה להענקה רשמית של המוסדות.

מרכז שליקה בנקאי בערבון מוגבל
תמצית מאזן ליום 31 בדצמבר 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987
(בשקלים חדשים)

	31 בדצמבר 1987	31 בדצמבר 1986
רכוש קבוע	255,718	258,261
חייבים והוצאות מראש	124,900	43,546
מזומנים ותפ"ס	123,327	60,754
	503,945	362,561

	31 בדצמבר 1987	31 בדצמבר 1986
הון עצמי	225,917	160,612
עתודות למסים נדחים ופיצויי פרישה	92,000	69,965
זכאים והוצאות שכבנר	186,028	131,984
	503,945	362,561

תמצית דו"ח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987

	השנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1987	השנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1986
רווח (הפסד) מפעולות לפני מסים על ההכנסה	57,885	(34,229)
מסים על ההכנסה	(7,420)	(22,519)
הפסד הון ממכירת רכוש קבוע	—	(3,764)
רווח (הפסד) לשנת החשבון	65,305	(15,474)

דו"ח על השינויים בהון העצמי
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד דצמבר 1987

	השנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1987	השנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1986
הון עצמי לתחילת השנה	160,612	176,086
רווח (הפסד) לשנה	65,305	(15,474)
הון עצמי לסוף השנה	225,917	160,612

מרכז דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה · **מערכת „דבר"**
אוניברסיטת תל־אביב

במסגרת סידרת ההרצאות על שם מיכאל אסף, ירצה:

ד"ר ויליאם קוואנדט,

מכון ברוקינגס, ואשינגטון

על הנושא: הסיכויים לתהליך שלום ישראלי־ערבי חדש

ביום שני 11 באפריל, בשעה 18.00, באולם מספר 1, בבניין רוזנברג, קריית האוניברסיטה, רמת־אביב. ההרצאה באנגלית.

קבלת מודעות 24 שעות ב„דחף"

מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב„דחף" דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363 239952

ברמון תכנון ויצור בע"מ
ניתנת בזה הודעה כי

האסיפה כללית השנתית הרגילה של החברה

תתקיים ביום ה' 28.4.88 בשעה 09.00 במשרדה הרשום של החברה.

על סדר היום:
1. קבלת החלטה מיוחדת לתיקון תקנון החברה בדבר קביעת שכר הדירקטורים ע"י האסיפה הכללית ובדבר תיקון תקנון החברה בקשר לאסיפה נדחית.
2. אישור הדוחות הכספיים ליום 31.12.86.
3. מנוי רו"ח וקביעת שכרם.
4. מנוי דירקטורים ואישור שכרם.

בפקודת מועצת המנהלים
מיכאל אגוז, מזכיר החברה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הודעה

ע"פ סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6371 חלקה 126 ברחוב הזמיר מס. 22. לפי תוכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באיזור דיור א' בו מותר להקים בנין דיור בן 2 קומות 60% בניה מרווח צדדי 4 מטר וקו בנין קדמי 5 מטר.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין דיור בן 2 קומות 53.72% בניה מרווח צדדי 3.60 מטר וקו בנין קדמי 4.90 מטר. כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

על החתום
דב תבורי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה פ"ת

לפני 60 שנה

הכניסה לבלתי־מושלמים למערת המכפלה מותרת

בפעם הראשונה נכנסו לתוך בנייני מערת המכפלה זוג תיירים לא־מושלמים, על יסוד כרטיסי כניסה שנקנו במועצה המושלמית העליונה בירושלים. הכרטיסים טובים לשימוש גם במסגד עומר.

בקור ביה"ס הריאלי בשכם

50 תלמיד ו־10 תלמידות, בלווית מורים באו ברכבת מתול כרם לביקור בשכם. בשורות שורות נכנסו התלמידים העירה כשקהל רב נאסף לראות את הבאים. האורחים התאכסנו בביתו של אריא ובבוקר נסעו ברכבת לסבסטיה.

לפני 40 שנה

שיירה גדולה הבקיעה דרכה לירושלים

שיירה יהודית גדולה של מכוניות־משא עמוסות מזון הגיעה לירושלים, לאחר שיחידות ההגנה פרצו מחסומים והדפו את אנשי הכנופיות. הבשורה על חידוש הקשר עוררה גל של שמחה בירושלים הנצורה.

מהומות אלכסנדריה

שביתת קציני המשטרה במצרים, שימשה עילה למהומות גדולות באלכסנדריה, נסתיימה בכניעת הקצינים שחזרו אתמול לעבודתם. המהומות הוכאו ע"י יחידות צבא בליווי טאנקים שפיזרו את המפגינים והטילו עוצר על העיר.

פועלי כל העולם – אין דין ואין אדן

דבר אחר

י"ט בניסן, תשמ"ח • גליון מס' 231 • ? מוקדש לליכוד שדרש „יום אדמה" שקט – וקיבל אותו, לאכזבתו, כי אסור להאמין לערבים •

קונצנזוס

1

איזה מזל!!!

תודו שיש לנו המון מזל:
מזל שיש לנו כנסת כזאת.
ומזל שיש לנו „כור" כזאת.
מזל שיש לנו חול־המועד־פסח כזה.
ומזל שיש לנו מערכת בריאות שמתמוטטת כזאת.
מזל שיש לנו שטחים כאלה.
ורבנות כזאת.
ושולץ כזה.
ועידה בינלאומית.
מזל שיש לנו רוחמים כאלה.
מזל שיש לנו משטרה מבוקרת כזאת.
ומזל חכי גדול –
שרק בהשוואה יחסית לכל המזל הזה, אנחנו יכולים כל יום לכתוב בעיתון משפט כמו: „אתמול שרר בשטחים שקט יחסי".
לא מזלו!
ויפה שעה אחת קודם.

העורך

2

טִיבִּיבֶּשׁ גַּבְּדוּבּוּלוּ!
(מה הוא אומר?)

מעשה גדול ורב עשה חח"כ אוריאל ויינשטוק, כאשר הצליח בעזרתו לכפות על הכנסת כולה ועל העם חישוב בציון, את „חוק ויינשטוק ארית" שלו, לשנוי השפה (תשמ"ח).

באישור־לולה התגנב אהרל'ה ויינשטוק חנ"ל אל משכן הכנסת החשוך והכריז על עצמו, בנוכחות מלאך של עצמו, כעל עדות־קוראה, המחליפה את ועדת החוקה, בהיעדר כל שאר חבריה, ולרגל פרוס חג הראשון באפריל.

החוק חנ"ל של ח"כ אליעזר ויינגרטן עבר בקריאה ראשונה, שניה ושלישית פה אחד – ובעיקר משום שחברי הכנסת לא מבינים מלה בשפת הבית.

ועל־פי החוק של ח"כ אוריאל לינשטיין יעבור כל עם ישראל לשפבת חבבית החבבל מבחאבריביף חבשיבישיבי בבאבפריבל בבחבצבוחת (כלומר, ממחר) – ובכפבת שבעבה אבחבת קובדבבו!

אשתהעורך

אָלֶף בֵּית

אז תגיד, שמעת שבנימין נתניהו, שגרירנו באו"מ, התפטר בטלוויזיה, משום שהוא „מודאג מכמה התפתחויות במישור העולמי הבינלאומי"?
ב: שמעתי, ראיתי וקראתי.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: אני אומר, שזה מראה שהמצב שלנו יוצא מן הכלל טוב.
א: למה?
ב: כי אם נתניהו לא התפטר קודם בטלוויזיה בגלל הסיבה מלבנון ולא התפטר קודם בטלוויזיה בגלל פרשת השב"כ ולא התפטר קודם בטלוויזיה בגלל פרשת פולארד ולא התפטר קודם בטלוויזיה בגלל הצלחות באו"מ ולא התפטר קודם בטלוויזיה בגלל המהומות בשטחים וגם לא התפטר עכשיו בטלוויזיה בגלל שהוא רוצה להיכנס לכנסת – אלא הוא התפטר עכשיו בטלוויזיה מפני שהוא מודאג מהמצב בפאנאמה, במפרץ הפרסי ובאוארביג'אן הסובייטית, אז זה סימן שהמצב בבית יוצא מן הכלל.

יצא לאור מדריך

השימוש במקלות לחיילי צה"ל

לאחרונה קרו מקרים שחיילי צה"ל נקלעו עקב תפקידם למסעודה סיניות ולא ידעו להשתמש במקלות ועל־ידי כך הוצא שם רע לצה"ל, שבעבר ידע לצאת מכל מצב. המדריך „השימוש במקלות לחיילי צה"ל" ישפר בהרבה את תדמיתנו של הצבא.

חייל, זכור!

הצבא ייטיב לצעוד על קיבתו אם כל חייל ישא בתרמילו שני צ'ופסטיקס.

חייל, זכור!

המדריך למשתמש במקל, מקל על המשתמש במקלו!

ברגע האחרון

שבעה אזרחים אשר בכליהם לא נמצאו אופציות של אלבין, הוזמנו לשימוע אצל היועץ המשפטי של הממשלה.

לא כל המחתרת היהודית תומכת בנושא הרצוג

– מאת כתבנו לענייני עיסקאות, ג. גרשטמט –

„הטענה כאילו זו כמה מאנשינו בחנית הנשיא לקראת חפסה, לאחר שהכפים לעיסקת־חליפין, שבה הם יתמכו בהחנגת שניה של מר הרצוג, אין לה על מה להמונך", הודיע נחרצות דובר המחתרת היהודית. „אנשי המחתרת הם אמנם אחוים יקרים לעם ישראל, לוחמים וחולמים נבחרים ובעלי השפעה – אבל במשטר דמוקראטי, רק ח"כים ונבחרי עם אחרים רשאים לערוך עיסקות שכאלה".

צה"ל טיהר מטבחים

לרגל יום הארמה שנפל השנה בדיוק בחג הפסח עסקו חיילי צה"ל בשבוע האחרון בביעור חמץ במטבחי פליטים.

דובר צהל מודיע:

עוד 65 יום

יא־מנייאק

מאת דובר צה"ל (מיוחד ל„דבר אחר")

החל מה־1.5.88 תועלה מכסת ימי המילואים ל־65 יום בפועל. המילואים יתבצעו באזרחות. בעת התייצבות על האזרח לפשוט את מדי הזית והאלה אשר ברשותו ולהביא עמו מדים אזרחיים נעליים נמוכות (או סנדלים), רשיונות־רכב אזרחיים, תעודת זהות וכלי גילוח־ציחצוח. חייל. זכורו מחכים לך בבית, אל תאחר לשירות המילואים. האזרחות חובה!

השקט התעשייתי השורד ב"חברה קדישא" מהווה אור בקצה המנהרה למערכת הבריאות המתמוטטת

– מאת כתבנו לענייני חולי, אבי געוונטו –

– כי כל זמן, טוענים במשרד, שהחבר'ה מ"חברה קדישא" לא יפסיקו לתת ולתרום למערכת כל מה שיש להם, עדיין לא אבדה תקוותנו.

הטילים הישראלים שנמכרו לסין אינם תשובה לטילים הסיניים שנמכרו לסעודיה

– מאת פרשננו י. ודע־אישי –

חוגים מוסמכים קבעו, שהטילים הישראליים שנמכרו לסין, אם בכלל נמכרו לה טילים ישראליים כלשהם, נמכרו תמורת מישלוח אורז, שאותו יזרקו בלבנון על חיילי צה"ל, אם נצטרך להזור לשם, חו"ח. אין שחר לטענה, מסרו החוגים, שהטילים הישראלים האלה יצטרכו לפגוע בטילים הסיניים שנשלחו לסעודיה – וגם די קשה לכוון, בגלל המרחק הניכר שבין ישראל לסין.

מאורעות ופלאים בעולם הגדול

קרה מכאן ומכאן

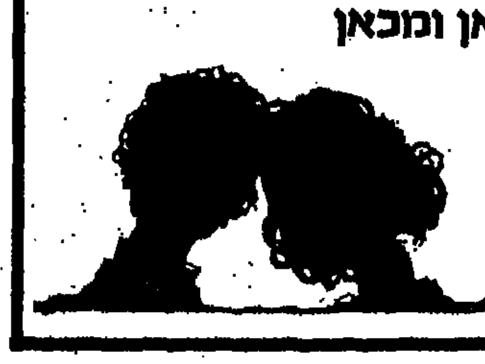

שני תאומי סיאם (40), שהיו מחוברים בשיערם והיו כל חייהם גב אל גב, נפגשו זה עם זה, פנים אל פנים, לאחר 40 שנה, ולאחר שהתקרחו כליל.

"בתחילה חשבתי שאני מביט במראה", מספר הבכור – ואילו אחיו מוסיף, "כשראיתי את אחי סמרו שערותי ממש".

דבר אחר

עורכים: יצחק בן־נר, שלמה ניצן (בחופשה), יאיר גרבוז (בהתאוששות).
עורך גראפי: סמרל (בסימרול)
אורחים: דני קרמן, אהרן שמי, אביב אלחסיד ותומר קרמן, סטנלי כץ.
המערכת מחפשת מנחה לתוכנית שולץ

פוזיטיב

לימים הרעים
אהרן שמי

תנועת השמאל „שלום תמורת שלום" ותנועת הימין „שטחים תמורת שטחים", התאחדו ויקראו מעתה „שלום תמורת שטחים".

רופא המשפכה

שאלות לד"ר לילה קרי

חלום רטוב

רופאה יקרה,

בני יצחק מתעורר בכל בוקר, בשבוע האחרון, כשחיוך של נחרה שפוך על פניו הקטנות וכשהסדין שלו רטוב. כאשר אני שואלת אותו מה קרה – הוא מצטט את חבריו ואומר שהוא שרוי "בחלום ורוד".

– ושאלתי היא: האם זה מצב בריא ליהודי בגילו?

אם מודאגת
(השם והכתובת שמורים)

תשובת הרופאה ד"ר לילה קרי:

אם מודאגת יקרה.

את יכולה להירגע: התופעה שתיארת במכתבך היא תופעה אופיינית לגיל מסויים – ובנך יצחק עדיין רשאי בהחלט להתעטף בחלומו הוורוד. הוא עוד צעיר ועד שיתבקש לשאת באחריות, יש ב"ה מי שיעשה את המלאכה הקשה.

תשובת השואלת:

רופאה נכבדה.

זו אני, מהמכתב שלמעלה. רציתי לשאול אות אם תשובתך חלה גם על ילדים שהגיעו לא מכבר לגיל ולגובה 62, עד מאה ועשרים? חנ"ל

סקופ: תוכנית שולץ נפלה לידי כתבתנו, המפורסמת בזה שהיא מוצאת דברים כאלה

– מאת כתבנו המיוחד שנילווה לכתבתנו –

תוכניתו הסודית של שולץ, או לפחות חלק גדול ממנה, נודעה לכתבתנו בעקבות מיבצע־גילוי מרחים שערכה, בזמן הנסיעה של פמליית המזכיר מהנתב"ג ע"ש בן־גוריון לירושלים.

כתבתנו, שסידרה לעצמה הזמנה לשבת על ברכיו של אחד משומרי הראש של הפמליה, שמה לב, ממש בזמן הנסיעה, לפתק שהיה זרוק על רצפת הלימוזינה.

כתבתנו לא איבדה את עשתונותיה, הרימה את הפתק בתידרוץ כלשהו, מבלי שאף אחד הרגיש, אמרה שהיא חולה – ובחסות המחלה הצליחה לקרוא את הפתק מבלי לעורר תשומת לב.

להפתעתנו, אם כי היא לא התרגשה מזה כלל, נמצאה על הפתק כל תוכניתו של מזכיר המדינה.

מהתוכנית מתברר, שבתוכניתו של שולץ להיכנס מייד עם הגיעו לירושלים לחדרו שבמלון, לא ברור בדיוק איזה, לנוח קצת, עוד לא חוחלט כמה זמן – ואח"כ לצאת משם לפגישה חשובה, עוד לא ברור עם מי...

הסקופ של כתבתנו צוטט כבר בכל אמצעי התיקשורת, בארץ וגם בחו"ל – והוא שוב מוכיח שאין תחליף לעתונות ולעתונאים סקרנים ויוזמים.

אָלֶף בֵּית

א

א: תגיד, שמעת ש־100 אלף שקל יושקעו במסע־פירסום לעידוד תיירות בגרה?
ב: שמעתי וקראתי.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: רעיון פצצה. איך לא חשבו על זה קודם? הרי זה מקום עם פוטנציאל אדיר לתיירות, המקום הזה. רק מה? אף אחד בעולם פשוט לא שמע עליו.
א: נו, אז מה אתה מציע לעשות?
ב: צריך לדאוג שיידברו על המקום הזה קצת בטלוויזיה ושייכתבו עליו בעתונים.

ב

א: תגיד, שמעת ששר הבטחון יצחק רבין אמר, "הפלשתינאים בחרו בשיטת־מאבק שקשה לנו להתמודד איתה?"
ב: שמעתי וקראתי.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: אני אומר, שעם אנשים כאלה, שמסוגלים לבחור לעצמם שיטת מאבק שקשה לנו להתמודד איתה, באמת אסור לדברו

ג

א: תגיד, שמעת שהעוזר והנהג של ח"כ אברהם שפירא חטפו מכות בחתונת נכדו של הרב ש"ך?
ב: שמעתי, שמעתי.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: רגע, איפה אתה רוצה שיחטפו מכות? בחתונה של פנינה רוזנבלום?

ד

א: תגיד, שמעת שמבקר המשטרה אברהם ארדן אמר, "אני לא יודע איך כותבים 'גנב' בלי האות גימל"?
ב: שמעתי.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: אני אומר, שכנראה לא תהיה לו ברירה והוא יצטרך ללמוד.

שיחת השבוע

עם: רה"מ יצחק שמיר

(כן. שוב הוא! יש לכם מישהו יותר טוב?)

על: סטירת הלחי

דבר אחר: אדוננו רה"מ, אמרת שפגישת שולץ עם הפרופסורים הפלשתינאים בארה"ב היא סטירת־לחי – ולא אמרת למי. אז מי חטף את הסטירה? ישראל?
רה"מ: חס וחלילה. לא אנחנו. מה פתאום אנחנו? אנחנו הרי ממילא לא מכירים באש"ף ובמועצה הפלשתינאית – אז איך נוכל להכיר בסטירת הלחי הזאת שקיבלנו כגללם?
דבר אחר: אז מי חטף אותה? הפלשתינאים?
רה"מ שמיר: מיז מי זה, הפלשתינאים? לא שמעתי על דבר כזה.
דבר אחר: טוב, באמת. תהיה רציני רגע. מה, אתה רוצה להגיד לנו ששולץ הפליק אותה לעצמו?
רה"מ: תראו, הוא בכל אופן ידיד, למרות שהכניס לנו סטירת לחי כזאת, אף על פי שמעולם לא קיבלנו אותה, מהסיבות שמניתי לעיל. אבל לא הייתי רוצה לומר עליו שום דבר כזה. הנה, קיבלנו אותו בכל הכבוד הראוי לביקור מיותר לחלוטין של הנודניק תגוי הזה.
דבר אחר (בעצבים): אז מי, לכל הרוחות? מי חטף סטירת־לחי משולץ?
שמיר: מה זה מיז מה השאלה בכלל? נו, תגידו לי – מי חוטף תמיד ובכל מקרה?
דבר אחר: אתה מתכוון ל...
שמיר: ...כמובן

כל ערבי שנהרג הוא נצחון מוסרי לאש"ף ולאמצעי התיקשורת

– מאת כתבינו קלוטילדה קרשר־קשר ושמעון בן־שטוח –

כמות הערבים שנהרגו בזמן סגירת השטחים, ותהא כמות זו קטנה ככל שתהיה, מהווה לדעת משקיפים זרים נצחון מוסרי עצום להסברה הערבית בעולם ולצוותי הטלוויזיה שלא סיקרו את ההריגות.

ההסברה הערבית גאה בזה, שלמרות ההסגר שהוטל על השטחים הצליח הצבא הציוני בכל־זאת להרוג כמה ערבים, אם כי לא מספיק.

והצוותים שלא צילמו גאים בזה, שהפעם הוכח מעל לכל ספק, שהערבים נהרגים גם מבלי שהטלוויזיה תהיה נוכחת ממש בשטח, בזמן שזה קורה.

משלי השוף

הכנסת כמקפצה

פרשת שליטא דנן מזכירה לנו שוב את הסיפור הישן והנחמד, שהולך ככה:

כשהגיע הילד, כמדי יום, לבריכת השחיה, פגש בו המנהל ליד שער הכניסה, לקח אותו הצידה ואמר לו: "מהיום, אני אוסר עליך את הכניסה לבריכה!"

"למה?", תמה הילד. "מה עשיתי?"

"מה עשית?", כעס המנהל בפנים אדומות מבושה. "השתנת לתוך המים!"

"מה? השתנתי לתוך המים?", הצטעק הילד. "אתה עושה ממני צחוק? מה אתה חושב, שרק אני משתין למים? כולם משתינים למים!"

"כן", פקעה סבלנותו של המנהל. "– אבל לא מהמקפצה!"

והנמשל? בכל מקום בעולם יש שליטא – אבל שם מסתירים אותם ולא שולחים אותם לפרלמנט.

חדש

לך תשגד פיג'ו 309 מיד!

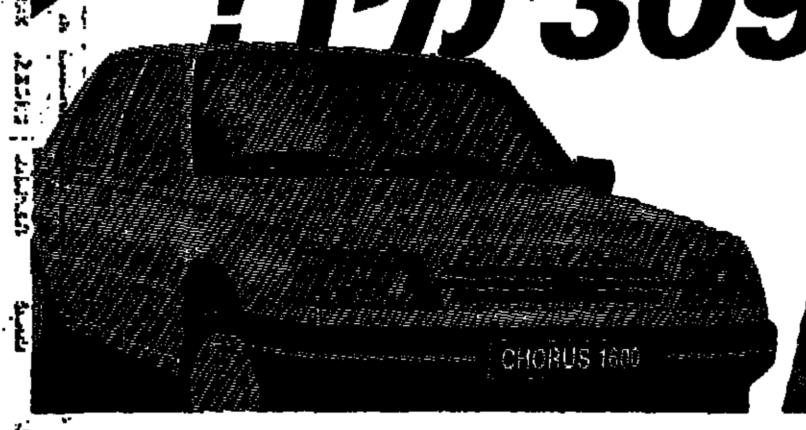

הפעם זה המשחק שלך! גרדי את כרטיס לידי חיש גד
החדש ותוכלי לזכות מיד באחת מ־20 מכוניות פיג'ו 309 קורוס.
אנחנו אתך!

הכי משתלם לגרד חישגד

מפעל הפיס

קיבוץ מקום לדאגה

האם לרדת על הקיבוץ או לעזוב אותו

(תשובה מוקדמת למכתביהם של אליהו לפיד מ„בית השיטה", איצ'ח (ג'אמוס) תמיר מקבוצת „שער חשקל" וכן למכתבה הזועם של החברה צביה זוהרסון מ„איילת השחר".)

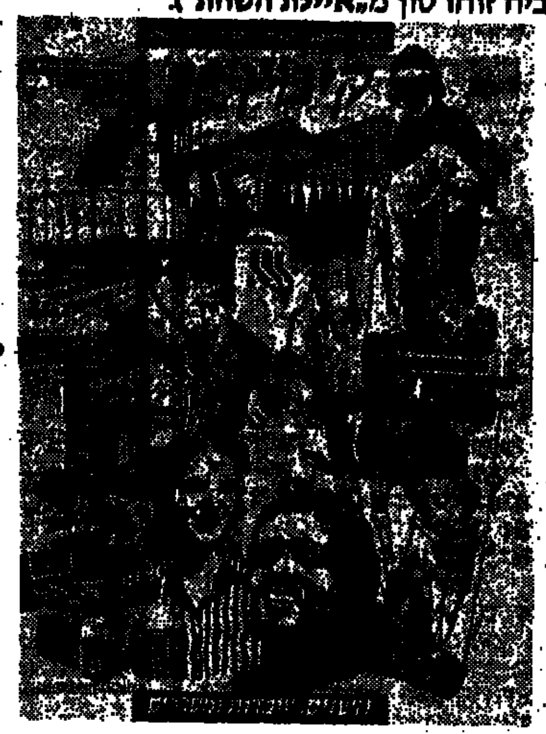

כל שנה נוסע „דבר אחר" ל„סדר" בקיבוץ. השנה החלטנו לגמול למארחינו ולקרוא את הקיבוץ לסדר. [illegible] הארץ את תנועות הקיבוצית נראה הקיבוץ של היום כאילו הוא סדר אחד גדול – או, לכל היותר, מחלת חמה והשלפיים. במטרה להוכיח שבקיבוץ יש עוד דברים מלבד סדר ועוד מחלות מלבד חמה ושלפיים, פנה „דבר אחר" למשרד הפרסום גורדון־שבנקין־טמיר־(כהן), כדי להוציא לאור את המוסף הפרסומי שלפניכם.

נודה, אם כי בבושה, כי גם הקינאה לא נעדרה משיקולי המערכת, כשהחליטה על הדפסת מוסף מיוחד זה. מאז ה־23 למרץ, היום שבו חברו התקימ"מ והקיבוץ הארצי ביחד [illegible] „קיבוץ 88" בחסות מעריב, בהפקת גרין־קארד ישראל [illegible] — עובד מפעל השמרים של „דבר אחר" משמרות ואינו שוקט לרגע, עד האשמורות המוקדמות ביותר, אפילו [illegible] ימי פסח. אנו מסירים את הכובע בפני המוסף הפרסומי המיוחד ומכונים כתמיד להסתפק במקום השני.

רבות הרהרנו אם לרדת על הקיבוץ שבו, [illegible], מתגוררים טובי הקוראים שלנו – או לעזוב אותו. וברוב קולות החלטנו, באספה הכללית לא לעזוב את הקיבוץ.

או בבקשה.

אל דאגה!

מוסף מיוחד זה קיבוץ מקום לדאגה, הוא ראשון בסדרת מוספים בהם יציג „דבר אחר" את צורות ההתיישבות הנהוגות במדינת ישראל בשנות הארבעים שלה. אם חברי הקיבוצים קוראי „דבר אחר" ימצאו עצמם נעלבים ו/או/גם נפגעים מהכתוב במוסף זה, יחכו בבקשה לחודש הבא, כשיופיע מוסף הכפר העברי 88' ובו נרד בכסאות גדול על הכפר העברי – או טוב מזה, מוטב שימתינו למוסף אחים בעיירות 88' (בראשית יוני), שבו נחשוף ללא רחמים את נגעיהן ותחלואיהן של עיירות הפיתוח – ונגדיל לעשות באוגוסט ש.ז., במוסף מצוקה 88', שבו נבוא חשבון ללא משוא פנים, עם איכות החיים הנמוכה ורמת ההכנסה לראש הנמצאת מתחת לכל ביקורת, בשכונות המצוקה.

בעתיד נרד גם על שכונות־יוקרה, כפרי נופש, דיזנגוף־סנטר, התנועות האתליות, בסיסי צה"ל מחנות־פליטים וגם באר־שבע, במובן הטוב של המלה.

שלוש דורות, שתי מזכירים, דעה אחת

[illegible]

[illegible]

ערכים

[illegible]

סקר של מכון סחף מוכיח בבירור כי:

- 9 מתוך כל 11 מנכ"לים הם ילידי קיבוץ
- 8 מכל 12 קצינים בכירים הם ילידי קיבוץ
- 10 מתוך כל 9 סוחרי נשק הם ילידי קיבוץ
- 0.8 מתוך כל 12 חברי כנסת הם ילידי קיבוץ
- 7 מתוך כל 10 נהגי מוניות בניו־יורק הם ילידי קיבוץ

בוא להיוולד בקיבוץ

קיבוצים צעירים קולטים עוברים עכשיו

צלצל ותיענה ברצון

אתה שואל, „קיבוץ מקום לדאגה" משיב
(על כל שאלה בנושא הילכות הקיבוץ)

[illegible]

2001 אודסה בקיבוץ „מבוא־אס" לעד

כבר היום צופה הקיבוץ לקראת שנות האלפיים. [illegible]

לטלפן
להזמין
ארוחה
מוכנה מחדר

[illegible]

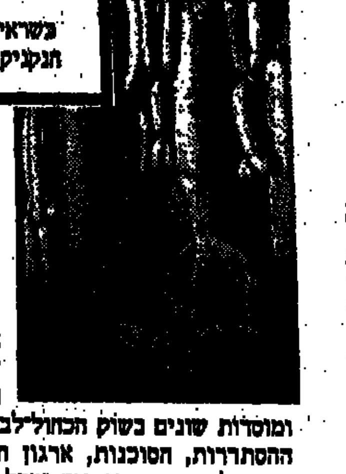

כשראינו את איצ'ח מתאים הבנו מדוע הנקיקים של „מבוא־אס" כה טובים.

ברכבים הבליחו הארוחות – [illegible]

הראיות – ונעשה הכל כדי שלא יישנו הטעויות המצערות, אשר גרמו להתמוטטות מפעלינו הקודמים, ביניהם ידועים בעיקר: המפעל לנקניקי כותנה, החברה הישראלית לנקניקי תערובת, המכון לעיבוד שבבי של פרות, טחנת העצמות היבשות, והמכון לייצור ושיווק מוצרי בשר מפגלי נקניקים ומשחטות הקיבוץ הארצי.

לקיבוץ „מבוא־אס"

ברכות ואיחולים, עלו ונקנקו עם השקת הנקניק בן שנות 2000, עלה נעלה – נקנוק נקנקנק

[illegible]

שיתוף אימוץ דגירה ושירה

- **„גבעת רון" – לשיר עם כל הגרון** – שלא כמו שנהוג לסבור, אין קיבוץ דבר פרימיטיבי, מיושן ואנכרוניסטי. [illegible] התאחרונה של הלהקה: אמרגנית ואמנית, במאית ומפיקה, כבר מתכננים שרשרת הופעות רוק־כאסח, אשר תדהמנה כל עין אשר תחזה בהן. הקהל העירוני שלא ראה מימיו פרה, יופתע לראות את הזמרות ויצטרך להתרגל לחדשנות בשיא התגלמותה. בהופעות הבאות, ישולבו, מכונות לחליבת ביצים ומיון עטינים. ההופעה תגיע לאביונה שלה, בשיר „פרה־כפרה", שבו ישחוט רב הלהקה את הפרה בשחיטה כשרה למהדרין.

אם זה לא קידמה – אז אני טוריה.

- **קיבוץ „הדוגרים" – אחד בפח ואחד ביד** – רק לפני 15 שנה היה עדיין קיבוץ „הדוגרים" שבנגב קיבוץ נחשל מבחינה חקלאית, שגידל בעיקר תרנגולות לבשר, אך הצליח בקושי רב להוציא עוף מהתרנגולות. גיז פרייד־ציקון, בנו של חוואי יהודי מטקסאס שהתנדב לקיבוץ, סיפר לאיצ'ח מרכז המשק כי בעולם הגדול ובארצות־הברית אימצו שיטה, המקנה BY-PRODUCT מן התרנגולת עד להבשלתה. כך הגיע קיבוץ „הדוגרים" לייצור ביצים וכיום הוא מצליח להפיק כמות רבה של ביצים, על־ידי סחיטתן מן התרנגולות בטרם תלכנה לשחיטה.

- **„קרני חברים" – קיבוץ של שיתוף מלא** – בקיבוץ „קרני חברים" נושא השיתוף אופי מסעיר ומפתיע מיסודו. הקשר הבלתי־אמצעי בין החברים הוא עמוק, יוצא־דופן וללא אמצעי־מניעה – ומשום כך, הריבוי הטבעי בקיבוץ הוא מן הגבוהים בארץ וכולם שם דומים לכולם.

- **קיבוץ „יד התגומרים" (לשעבר „עין זיוות" מאוחד)** שליד סדום, קנה מפעל משפחתי קטן „זרעוני עפולה", שהיה על סף פשיטת־יד – והפך אותו למפעל משגשג, המתמחה בייצור גידול ושיווק תינוקות לאימוץ באיכות ברזילאית ובמחיר רומני. הקיבוץ כבר מספק את כל תצרוכתו – ואף הגיע לספר־מה, שאותו הוא מייצא לארצות חשוכות־קיבוצים.

עוזב קיבוץ ועכבר העיר

שלבים במעבר לעיר (ראה עיור)

בימים אלה יצא לאור ספרו של העתונאי א. לפיד מקיבוץ רמת־חיים

מדריך לפיד לעזוב קיבוץ

הספר ראה אור לאחר שבעת האחרונה מסתמן תהליך מצער המעוות את ערכי היסוד של עזיבת הקיבוץ. אבות העוזבים, חלוצי התנועה, היתוו תהליך מסויים, ששלב הכרחי בו היה הכשרה בעיר עברית – וזאת עוד לפני שיוצאים להגשמה בחו"ל.

כיום מעדיפים צעירים רבים לוותר על שלב ההכשרה בעיר ולעבור מיד להגשמה.

ספרו של לפיד בא לשכנע את הדור הצעיר לדבוק במסורת אבותיו.

מתוך הספר אנו מביאים שלבים במעבר לעיר:

שלב א' – פתיחות דף חדש

הדף חייב להיות בהיר ונקי מכל רבב, מנייר עמיד אך לא מנקר עיניים.

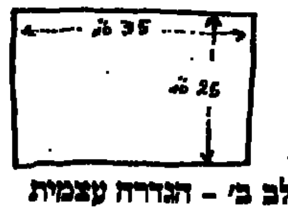

- קיים מקרים שמעבידים בפוטנציה תלשו כמה פתקים ומסרו אותם לבדיקת גרפולוגית או גרפולוג – ולכן אנו מייעצים לכל העוזרים לבקש איזה עירוני שיכתוב בשבילם. יש בעיר מספר חברות לגרפולוגיה, שעוברות באופן קבוע עם קיבוצים ונותנות שירותי כתיבה למודעות עץ.

- אף פעם אל תתפתה לנסות לנעוץ את המודעה על עץ בוקש.

שלב ב' – הגדרה עצמית

כל אות חשובה. יש לחשוב היטב – בעיקר אם לכתוב „עוזב קיבוץ" או „יוצא קיבוץ", או שמא להעדיף „קיבוצניק לשעבר". ידוע ש„קיבוצניק לשעבר" מתאים ביותר לעבודות חקלאיות ובעיקר לקבלנות־עפר – לעומת זאת, „עוזב קיבוץ" עדיף כשהמדובר בנקיון (בעיקר של חדרי מדרגות ומשרדים).

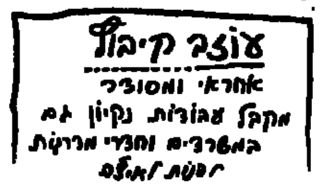

שלב ג' – זהות חדשה

- בעבר, כשהיית בקיבוץ, אם היית נותן לחבריך מס' טלפון שגוי, (למשל 286 במקום 288) הוא היה מצליח ליצור אתך קשר דרך החדר של הרס (זאת שגרה היום עם איצ'ח). בעיר עליך להקפיד היטב על רישום המספר המדוייק.
- עליך להקפיד שכל המספרים בשוליים התחתוניים יהיו זהים, כדי לעורר אשליית אמינות אצל התולש.

שלב ד' – החיתוך והניתוק

החיתוך והניתוק צריכים להיעשות במספריים חדים ויש להקפיד שהחתך יהיה עד קצה הסיפרה האחרונה ויעבור אותה בשיעור של כ־1 ס"מ. הדבר יבטיח תלישה קלה ומעטת סיכונים.

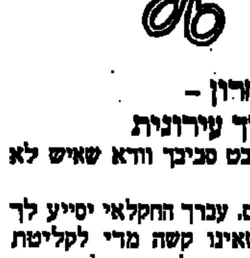

שלב ה' ואחרון – היציאה לדרך עירונית

האט בסיבוב, הבט סביבך וודא שאיש לא רואה אותך.

- מצא עץ תולש. עברך החקלאי יסייע לך במציאת עץ שאינו קשה מדי לקליטת הנעצים, שלא שכחת לקחת מהלוח בחדר האוכל.

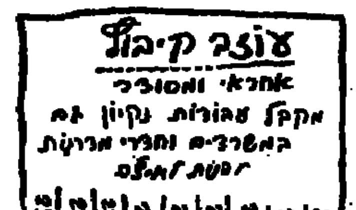

תודות לקיבוצים

שלהלן אפשרה הפקת מוסף זה:

עוגן־חרים · שערי שמשון · גבעת־השוטות · כפר כלום · נס־לגויים · ניר אחדות מפולג · עין החורף · ניר־אחדות (פילוג) · מעלה־ירוקים · עין גבול · יד־המפגין

וכן תודה מיוחדת ל: דני קרמן, תומר קרמן ואביב אלחסיד. (האב, הבן ורוח השטות)

לגרעין חדש שעומד להכנס בימים אלה לקרקע

דרושים

זוגות ובודדים קששים רציניים ומעשיים עם לפחות רגל אחת בקרקע

לפרויקט ראשון מסוגו להגשמת סוציאליזם לנצח.

אתה שכל חייך עברו בעיר אבל תמיד חלמת להגשים ולהיות בקיבוץ

בוא אלינו

לקיבוץ „עין־חיים"

מתאימים יפנו למזכ"ל הגרעין איצ'ה

הגרעין יעשה הכשרה מוקדמת בהתנחלות „מעלה־רימון"

שש הנשמות של מכבי

מכבי „נשמה", תגיע קפץ, סיום הדרמאה ובנזין הטשר של מכבי הבילו לנצחון דרמטי על פרסיון 82:87 ולעליה לגמר האליפות בגביע האלופות ■ 3000 צופים רואים ריעו ל-10,000 ישראלים לשדר את מכבי ■ חיבוקים ודמעות אושר בסיום

חצי גמר גביע אירופה לאלופות בכדורסל

מאני תל־אביב. האיש מס. 1 במשחק, קווין מאגי, גובר על שני יוגוסלאבים וקולע עוד סל

שרות „דבר"

(גנט, בלגיה). מוטי ארואסטי התגלה אמש כשחקן „נשמה". משחקי הבמות וקליעותיו המודיקות הביאו להצלחת המתיחה המלתי מוצלחת של מכבי ואפשרה לקווין מאגי ווילי סימס להוביל מהקף הדראמאטי לזכות בנצחון מתוק על הפרטיזנים הצבצבים מבלגראד – 82:87 (44:43).

אין ספק, כי אמש זכתה בנצחון הקבוצה המנוסה יותר, ובעיקר, הרגועה יותר. המכבים הוכיחו, כי אסור לעולם להספידם. הם שיחקו בהקרבה רבה ולא נשברו גם ברגעות הקשות שעברו עליהם. רלף קליין התגלה כשועל כדורסל ותיק. הוא ביצע כמה חילופים נבונים, שבסופו של דבר הניבו את התוצאות הרצויות.

מוטי ארואסטי מהווה דוגמא לחילוף מוצלח של רלף. מוטי הבין, כי מאגי ובארלו נשמרים בקפידה על ידי עוקי פרטיזן ואז הוא החל לקלוע מטווח ברחוק. קליעותיו המדויקות הוציאו את הפרטיזנים משיווי משקלם והם נאלצו להציב עליו שמירה. עובדה זו שחררה במעט את הלחץ ממאגי ואז החל הענק שחום העור לטייל מתחת לסל ולקלוע כאוות נפשו. מאגי הצדיק את המוניטין הרב שלו, כאחד מהשחקנים הגבוהים הטובים באירופה. במהלך העונה העלו רבים תמיהות על התמתנו לארבע שנים בחוזה של מאות אלפי דולארים, אבל מאגי הוכיח לכולם, כי מנהליה המשופשפים של מכבי ידעו מה שהם עושים.

לעולם אל תספידו חיילים ותיקים

שחקניה חסרי הניסיון של פרטיזן נראו חסרי אונים מולו. הם ניסו כמה שיטות שמירה מולו וביצעו עליו עבירות למכביר, אבל דבר לא עזר, מאגי פשוט היה גדול. יכולתו המעולה חיפתה על משחק המאכזב של קן בארלו, שבדקות רבות גילה חולשה בלתי מובנת, אבל גם בארלו ידע להתעלות על עצמו בדקות הקריטיות.

הגיבור השלישי של מכבי היה ללא ספק וילי סימס, שגילה יכולת משחק וירטואוזית. סימס הניע את הכדור במהירות, שיגר אסיסטים רבים למאגי ובארלו ובעת הצורך הוא לא נכשל בקליעות מרחוק. יתר המכבים גילו יכולת פושרת, אבל להופעתם תרומה חשובה חיפתה על כך.

דורון ג'מצ'י פתח את המשחק גרוע. הוא הרבה להחטיא ורלף קליין לא נותר אלא להושיבו על ספסל המחליפים. במחצית השניה כבר ראינו דורון אחר. הוא איפס את ידו וקלע כמה נקודות חשובות לזכות קבוצתו. מוטי דניאל נלחם כארי בהגנה וסל שלו מרחוק העניק המבון להבריה. מיקי ברקוביץ שיחק טוב בהגנה, אבל בהתקפה הוא היה מאופק למדי.

מכבי שיחקה כיחידה מלוכדת אחת וכל אחד שיחק למען חבריו. הרוח המכבית בעלת המוניטין שוב הוכיחה את עצמה ועל רקע הגלשה המרדימה שהציגה הקבוצה בחלק ממשחקי בית הגמר הצלחתה לקסם מוקרשים ממש מעוררת הערכה.

כמו שקליין קיווה: הנסיון הוא שהכריע

אין ספק, כי גם שתניה חסרי הניסיון של פרטיזן בלגראד תרמו לנצחון המכבי. הם פתחו את המשחק ללא רופי, אבל סדרת איבודי כדור והחטאות בלתי מובנות מתחת לסלים הרבו את גודלם להרוזה ממשחק הגמר. מוזר היה לראות כיצד פנסים הניכו של ויושביץ' להכבים שוב ושוב את הכדורים מתחת לסל, כששם פשוט לא הלך להם. את אכזבת המשחק היווה ללא ספק הרכז חסר האחריות, ג'ורג'ביץ', שהרבה לאבד כדורים והכביס את חבריו ללחץ מיותר. גם ה„קפטן", גודאן גרבוביץ, שהרבה להחטיא מרחוק ואיבד כדורים כשירון לא הוסיף בריאות להבריה. אמנם הוא קלע כמה סלים נאים, אבל שחקן ברמתו היה חייב לסחוף את חבריו למשחק יותר אחראי.

למעשה נהנו הפרטיזנים מיכולתם הטובה של דיוואץ, שקלע נקודות חשובות מתחת לסלים ופספאלי שגילה יציבות רבה. יתר שחקני פרטיזן שיחקו מתחת לרמתם, הם הרבו לאבד כדורים ולהחטיא ממצבי קליעה בטוחים, בעיקר בקליעות העונשין. גם יכולתם החלשה בקליטת הכדורים החוזרים מתחת לסלים פגעה בהם קשות.

במצב זה היה ברור כבר בסיום המחצית הראשונה, שרק נס יצליח לחלץ את הפרטיזנים מהפסד. אמנם פרטיזן סיימה את משחקי בית הגמר במקום הראשון, אבל לאור משחקה החלש מאמש אין עוד רב להישג המפתיע שלהם. בסופו של דבר איש לא יזכור בעוד כמה ימים את תוצאות משחקי בית הגמר, שהרי בספורט השורה האחרונה היא הקובעת.

הלם בפתיחה: 0:7 לטובת הפרטיזנים

פתיחת המשחק של שחקני פרטיזן היתה מהירה. הם ניצלו עד תום את ההטאותיו המרגיזות של דורון ג'מצ'י ואת איבודי הכדור של מכבי. פרטיזן הוליכה 0:7 ומאגי רמז על התעוררות כשהשווה לזכות מכבי – 2:7. הפרטיזנים המשיכו להחזיק ברסן המשחק והם הוליכו ביתרון שנע בין 5 ל־9 נקודות. כל פעם שמכבי הצליחה לשוב לתמונת המשחק ראגו דיוואץ וגרבוביץ' להשיב את היתרון לקבוצתם.

רלף קליין ביצע חילופים שונים במטרה להחזיר את הניכיו לדרך הנכונה. תחילה הוא הכניס למשחק את מוטי דניאל במקום ג'מצ'י החלש. לאחר מכן הוא הוציא את חן ליפין החלש והעניק את שרביט ניהול המשחק למוטי ארואסטי הוותיק. החילוף הזה החל להניב פירות, כשארואסטי ניצל את חוסר השמירה עליו כדי לקלוע שש נקודות ובצמק את הפער. פרטיזן עדיין הוליכה ביתרון של 3–5 נקודות.

בדקה ה־35 ביצע רלף קליין חילוף נוסף, התברך כיעיל ביותר. מיקי ברקוביץ החליף את ארואסטי וסימס הוסט לעמדת הרכז. מכבי פתוחה בהסתערות הצליחה לעלות ליתרון ראשון – 40:41. פרטיזן הגיבה בסל – 41:42, מכבי לא ויתרה – 42:43. כשנותרו 19 שניות לסיום המחצית יצאה פרטיזן להתקפה וגרבוביץ' קבע ארבע שניות לפני הסיום – 43:44. מיקי ברקוביץ עוד ניסה לקלוע מטווח, אבל זה כבר היה מאוחר מדי.

מחצית שניה: מכבי יוזמת והם בלחץ

במחצית השניה החזיקה מכבי כל הזמן ביוזמה, ממצב של 49:49, הצליחו המכבים לנצל התעוררות רגעית של ג'מצ'י לעלות ליתרון – 53:60. הפרטיזנים נראו המומים, אבל הרפיה מסוימת של מכבי אפשרה להם לחזור לתמונת המשחק – 60:57. מכבי חזרה לעצמה במהירות ושחקניה המשיכו להכתיב את קצב המשחק – 57:63. היתרון המכבי המשיך לצמוח והוא כבר הגיע לעשר נקודות – 71:81. באותן דקות עודדו הפרטיזנים רחמים והם היו על הקרשים, אבל מותחן המתח לא הסתיים. הגבוהים של מכבי צברו עבירות מיותרות ועובדה זו נוצלה ע"י עוקי פרטיזן, כדי לשוב לתמונת המשחק – 83:79.

מכבי המבוגה לא נבהלה ושחקניה המשיכו להחזיק ברסן. יציאתו של דיוואץ איפשרה את שחקני ההרץ של פרטיזן להכנס לפעולה ואמנם הם הצליחו לקלוע מרחוק, אבל זה כבר היה מאוחר מידי. כשנותרו 5 שניות לסיום המשחק הורה לוח התוצאות על יתרון של שלוש נקודות לזכות מכבי – 82:85. מכבי הוציאה את הכדור מהצד וסימס הודיע הצליח בפריצה מהירה לחתום את תוצאת המשחק – 82:87.

סוף טוב הכל טוב עד להתחלה הבאה

שריקת הסיום מצאה את המכבים מחובקים ומאושרים. 1500 אוהדי הקבוצה בסיוע 300 אוהדי אריס סאלוניקי, שהעידו את המכבים בגמר פתחו בשירה וריקודים, שהזכירו את הימים הגדולים של מכבי.

שחקני פרטיזן נראו המומים. חלקם מירר בבכי והם מיהרו לרדת לחדר ההלבשה. אין ספק שהיתה להם סיבה מאוד טובה לבכות.

דעה אישית — אהרן להב

כמו בימים הגדולים

בקבוצה גדולה בעלת נסיון כל כך גדול, אינך יכול לנחש מי מהשחקנים יתרום את החלק החשוב לנצחון. במכבי ת"א יש שני סוגי שחקנים: כאלה שמהווים את עמוד השידרה וכאלה שהיוו אותו פעם והיום הם רק משמשים תיזכורת של העבר. אבל כאשר מגיעים למשחקי הכרעה ולרגעי הכרעה, לא חשוב מיהו כדורסלן הזה ומיהו שחקן עבר. כאן משמשים בעירבוביה עצבים ונסיון, אך יותר מכל רוח הלחימה. קבוצה שיש לה את הנשק הזה – קשה מאד להבריע גם אם מבול ניצבים עקים.

שלושה היו אתמול הכוכבים בגנט נגד פארטיזן: וילי סימס (18)שנעל בצורה מושלמת את נעלי רכז המשחק במקומו של חן ליפין מצד אחד ומצד שני „סקנר בארד" שצלף בהצלחה מירבית לסל היוגוסלאבי וחיפה בכך על החולשה הבלתי מובנת של דורון ג'מצ'י ומוטי דניאל בקליעות; קווין מגי עם (34) עשה לצהובים את הנקודות, בהתחלה מבחוץ ובשלבים הקריטיים, אחרי יציאתו של הענק דיוואץ', מתחת לסל; וההפתעה הגדולה מוטי ארואסטי. אחד הסמלים המסתריים של מכבי, עלה מן הספסל לרכז את המשחק במקומו של חן ליפין, עשה זאת בכשרון רב ואף הצליח בקליעות מרחוק ומוצי מרחוק לצבור (10) נקודות.

הופעה בהולש בזירה של שחקן אשר כולם סתמו עליו את הגולל חוזר הביעו לו לתלות את הנעלים ולעבור אל יציע האוהדים. לזה קוראים שחקן נשמה. אילו היו כאלה בנבחרת הכדורגל של ישראל, לא היינו מכבים היום את אבדן הכרטיס לסיאול.

מכבי ת"א נמצאת בין האריות של הכדורסל האירופי מאז נקבע בית הגמר בזאריירציות שונות. כל שנה בבית הגמר, חמש פעמים במשחק הגמר עצמו ופעמיים הניפה את גביע אירופה ושיבצה אותו אתר כבוד בארון הגביעים של האגודה. זהו הישג מרהים לקבוצה ישראלית ולכל קבוצה באירופה.

אתמול בגנט, עזרו הרבה למכבי הפארטיזנים של בלגראד. לא בכדי הזהיר המאמן רלף קליין, שלו יד ברוכה בהרמת מכבי מן הקרשים לפני שלושה שבועות, כי מבחינתו טובה פרטיזן למשחק הראשון יותר מן השתיים האחרות: טרייסר מילאנו ואריס סלוניקי. עינו הורה הבוחנה בכך עוד במשחק האחרון של מכבי – פרטיזן ביד אליהו. בבית הכריעו המכבים את יריביהם בהפרש גדול של 14 נקודות.

קליין הסביר כל הזמן, כי תרף גובהם הבלתי רגיל של שחקני הקבוצה, הרי שהם צעירים וחסרי נסיון במשחקי גמר כאלה, בהם מגננים העצבים כינור ראשון. אמנם הענקים האלה גרמו לעם ישראל מול הטלוויזיה נשיקות לב מואצות בתחילת המשחק, כשהחזל המכבי [illegible] שלהב.

לאט אבל בטוח התחרר שקליין צדק. כוכבים כמו גרבוביץ', דיוואץ', פאסקאלו, גאוקיך וג'ורג'ביץ' – לא הפיקו מעצמם את „השם ההולך לפניהם". אצלם התחלקו מהסלים הרבה כדורי שלוש הנקודות. הם הרבו להחטיא, הצטופפו מתחת לסל לקליטת כדורים חוזרים אבל איפשרו למכבים לזרוק מתצאי מרחוק, שמירתם היתה רופפת וככל שקרבו מחוגי השעון לסיום, איבדו את כל היתרונות המוקדמים.

התורה מגיעה כמובן למכבים. הם בגמר. ביום חמישי בערב (בתוכ השני) מול איטלקים או יוונים – יש סיכויים טובים להביא הביתה את גביע אירופה – נחמה פורתה להחמצה הגדולה בגאוקייאניה.

מכבי 87 (43)	טרייסר 87 (47)
פרטיזן 82 (44)	אריס 82 (45)

המנצחיף: קווין מאגי
המאמן: גרבוביץ' (מס. 4)
שופטים: קוסלובה ואואשה
צופים: 10,300
אולם: הירידים בגנט
★ מכבי ת"א: מאגי 34, סימס 18, בארלו 12, ארואסטי 10, ג'מצ'י 8, דניאל 3, ברקוביץ 2.
★ פרטיזן בלגראד: דיוואץ' 21, גרבוביץ' 19, פספאלי 16, פסארסקי 8, אודבב 8, פאבוביץ' 6, ג'ורג'ביץ' 2, גאוקיך' 2.

המצטיין: בוב מקאדו
המאמן: ניקו גאליס
שופטים: זיך ורזוירוב
צופים: 10,300
אולם: הירידים בגנט
★ הרבו לקלוע לטרייסר: מקאדו 39, בראון 26, מנגין 9.
★ הרבו לקלוע לאריס: גאליס 28, סובוטיץ' 23, יאנאקיס 15.

אין חכם כבעל נסיון

אוהדי מכבי המסמה גם זקני מילאנו המנוסים בגמר □ גברו על אריס באותה תוצאה שניצחה מכבי – 82:87

שרות „דבר"

זקני מילאנו לא נבהלו אמש מהקהל היווני המשולהב ומבמשחק שקול ואגרסיבי גברו על שחקניה הנרגשים של אריס סאלוניקי בתוצאה 82:87 (45:47).

אומנם היוונים עלו למגרש עם סרוף בעיניים, אבל דווקא רצונם העז לנצח היה בסופו של דבר בעוכריהם. הם הרבו להחטיא ממצבי קליעה נוחים וגם משחקם הקבוצתי לקה בחסר. אוהדיהם הקנאים ממש יצאו מגדרם כדי להמריץ את גאליס המאופק וחבריו, אבל דבר לא עזר. היוונים פשוט הציגו את משחקם החלש ביותר בתקופה האחרונה.

טרייסר מילאנו שיחקה בצורה מבוקרת. מייק דאנטוני ידע לתפעל היטב את מקאדו, בראון ופרמייר. דינו מנגין לחם כארי בהגנה. שחקני מילאנו הלכו על בטוח, אבל צריך להדגיש, שגם הם לא היו במיטבם.

פתיחת המשחק היתה עצבנית ובמשך שלוש דקות לא קלעו הקבוצות אפילו נקודה אחת. בהמשך חזו הצופים במשחק שקול ומרתק. את המחצית סיימו שחקני מילאנו עם יתרון קל – 45:47.

פתיחת המחצית השניה היתה של האיטלקים – 51:59. קולות מאות אוהדיהם החלו להשמע והקבוצה נראתה צועדת בבטחה לקראת נצחון. אולם, היוונים הצליחו לצמק במעט את התוצאה – 59:55. במצב זה נטל המאמן האיטלקי, קאזולי'ני פסק זמן כדי להחזיר את הבטחון לחניכיו.

המשחק האיטלקי התיצב והיוונים לא הצליחו להשתחרר מהלחץ הרב בו הם היו נתונים. שחקני טרייסר הצליחו להכתיב קצב משחק מבוקר ולזכות בסיום בנצחון זהה לזה שהשיגה מכבי ת"א – 82:87.

מחר בשעה 8.30 ייערך גמר אירופי חוזר ומעניין אם המכבים יצליחו לזכות בנצחון לאחר שלושה הפסדים רצופים לטרייסר מילאנו.

ברודי על המפה: הערב במדי נבחרת אירופה

טל ברודי יזכה הערב לרגע שיא נוסף. הוא ישחק במדי נבחרת אירופה במשחק פיקאגטי נגד ותיקי הכדורסל של בלגיה.

ברודי שיחק ערכה במדי שלוש נבחרות: ארה"ב, ישראל ואירופה. על תרומתו חסרת התקדים לכדורסל הישראלי מיותר להרחיב. במשך שנים הוא היווה את הסמל של הכדורסל הישה והיעיל והוא היה זה שהצעיד את מכבי ת"א לפסגת הכדורסל האירופי.

גם באירופה יודעים להעריך את ברודי בן ה־44 והוא הוזמן ליטול חלק במשחק היוקרתי. בשלושת השבועות האחרונים עבר ברודי שעות נוספות והוא התאמן מידי יום ב„מכבי ת"א לפני צאתו לבאנט הוא הביע שביעות רצון מכושרו הגופני. יש לקוות שהערב הוא יזכיר לכולנו את ימיו הגדולים.

הוירטואוז. וילי סימס צולף לסל פרטיזן מעל ידי הענק הסובן דיוואץ'

כדורסל עם תעודות

מכללת קנזס זכתה אתמול לפנות בוקר באליפות המכללות לכדורסל, לאחר שגברה במפתיע על המכללה הפייבוריטית בגמר, אוקלהומה 79:83, במשחק שנערך בקנזס סיטי. גיבור הנצחון, דני מאנינג (בגופיה כהה), שכבר הפך ליעד רציני עבור קבוצות הנ.ב.א, נראה בתמונה כשהוא פורץ לסל אוקלהומה מול מוקי בליילוק (עם גבו למצלמה) והארווי גראנט

היום גמר גביע הטוטו בין שמשון לבני־יהודה

כל הקופה לפרוייקט „שיקום השכונות"

מאת ניסן פרידמן

משחק הגמר יסתיים היום, בבצעה, עונה נוספת של מפעל גביע הטוטו. הקבוצות שלקחו את העבירים ביותר רצינות צברו סכומי כסף נאים ביותר ויצאו נשכרות מ„מגרת אקייאניה". מזויקת הגביע, שמשון ת"א ובני־יהודה העפילו לגמר, שייערך ב־3 אחה"צ באיצטדיון ר"ג.

שתי הקבוצות יתייצבו למשחק בהרכביהן החזקים, שלא העפילו לחן במחזור הליגה ביום ראשון. שמשון נוצחה בחולון 2:1 ובני־יהודה ספגה הפסד צורב למכבי ת"א משער של דדיקס בדקה ה־90.

שמשון זכתה בעונה שעברה בתואר רשמי ראשון בתולדותיה, כשגברה בגמר על מכבי נתניה 0:2. באותה תוצאה בדיוק ניצחה שמשון את נתניה בחצי הגמר השנה. בני־יהודה זכתה פעמיים בגביע המדינה, אך מעולם לא הניפה את גביע הטוטו.

שמשון של יעקלה גרונרמן מציגה העונה בכושר טוב למדי. בעונות האחרונות גיבשה הקבוצה צוות משפחתי, שיודע גם ללחום וגם לשחק יפה. לבני־יהודה של דוביד שוייצר זו עונה פחות מוצלחת. הקבוצה סרם התברגה בפלייאוף העליון בליגה הצליחה רק בחוית הטוטו. לרשות שוייצר כשרונות צעירים רבים, שנוטו ביכולתם מאז אשתקד, לאחר עזיבת שלושה בעלי בית תוקים כבן־שבבים, דיין ואגייב.

איך הגיעו השתיים לגמר: שמשון זכתה בראשות בית א' (12 נקודות). המשחקים: מכבי חיפה (1:2, 0:1); בית"ר ירם (1:2, 3:2); בית"ר ת"א (0:1, 0:1). בחצי הגמר, כאמור, נצחון על אלופת בית ב', מכבי נתניה, 0:2.

בני־יהודה זכתה בראשות בית ב' במספר הנקודות הרב ביותר במוקדמות (15). המשחקים: צפרירים חולון (0:1, 2:1); מכבי פ"ת (3:1, 2:0); הפועל פ"ת (0:1, 3:0). בחצי הגמר נצחון על אלופת בית ד', הפועל ת"א, 0:1.

ההרכבים המשוערים:

★ שמשון ת"א: הדד; דהרי, ברדה, שמטוב, הלוי; מוזרה, יגאל הלל, עובדיה, יוסי כהן; דטמי, אדרי.

★ בני־יהודה: אסיאגו; מלכה, פרי, שרעבי, עלה סלמן; אייל חיים, זקס, שירזי; איזנברג, גורדנה.

נערי אנגליה גמלו לנערי ישראל – 1:2

מאת יוסי פנטילט

נבחרת הנערים של ישראל בכדורגל לא הצליחה לשחזר את נצחונה על נבחרת אנגליה (0:1) בתחילת השבוע ודירה אתמול מבחרונות – 2:1 במשחק הגומלין שנערך באיצטדיון העירוני בהרצליה.

האנגלים הצעירים, חרוצי גקמה, הצליחו כבר בדקה ה־2 להבקיע יתרון. אחרי קול קלט כדור שהורחק ע"י ההגנה הישראלית ובעט לכיוון השער ולהפתעת הכל חדר הכדור בין רגלי המגינים השוער לרשת – 0:1.

נערי ישראל יצאו בהדרגה מהלם הפתיחה הסוערת של האורחים, הבחות התאונו ולקראת סיום המחצית הראשונה התחילו לסכן את שער האנגלים.

בדקה ה־35 הגביה המגן אבי סוטל כדור לרחבה, אסף טובי נגח לאחור ויניב כהן שבא בסערה סיים את המלאכה השווה את התוצאה – 1:1.

האנגלים עם הרוח בגבם תקפו יותר במחצית השניה, אולם ההגנה הישראלית בראשותו של השוער הרצ־שאילם, מיקי דהן ומגיניו הצליחו למנוע מהאנגלים את הבקעת שערים עד שש דקות לפני סיום המשחק.

בדקה ה־74 קיבל המגן צ'רלטון כדור במצב נבול באגף השמאלי, הקוון לוי הניף את דגלו, השופט קרשע לויה לא הבחין בכך, צ'רלטון הגביה וסטיב וולטרס בוצל קשאן בהגנה הישראלית כדי לכבוש בבעיטת יעף את שער הנצחון – 1:2. 500 צופים חזו במשחק שנערך בהרצליה.

ישראל: דהן; וילנצ'יק, דאון, קורצקי, טובול; ששון, כהן, שירצקי, פישל (ברקוביץ'); טובי (פנחס), מרדכי (צמח).

אנגליה: וולקר (סטנג'ה); מיצ'ל, מאולד, סיימור, צ'רלטון; וולטרס, ויליאמס (אלכסנדר), ראנק, פרנה, קל, סטול (האטון).

טניס

רביב ויינבלד ובועז מרנשטיין ייפגשו היום (14.00) בקרית הטניס בכתיים במשחק הגמר של האליפות הבין־לאומית לנוער ע"ש יצחק רוכיצקי. המנצח בתחרות יזכה ב־40 נקודות בדירוג העולמי לנוער והמנוצח בגמר יסתפק ב־30 נקודות.

ויינבלד נאלץ להפגין מלוא כוחו כדי לגבור על אבי פרלוק 6:7, 2:6. מרנשטיין הלף בקלות על פני משוכת חצי הגמר בנצחון על משה לובבקי 2:6, 2:6.

בחצי גמר הנערות: יעל סגל – מורי דרוש 1:6, 1:6; ענת הארון – שירה גפני 6:2, 5:7, 3:6. במערכה השניה הוליכה גפני 5:3, אולם הארון התאוששה וניצחה בפיניש מהיר.

גמר זוגות נערות: תגית אחיון וענת הארון – ציפי ארבולד ורנה מאייר 2:6, 0:6. היום ייערך גמר זוגות נערים וגמר היחידים.

★ שתי הפתעות גדולות נרשמו אתמול בחצי הגמר של אליפות פסח לותיקים. בגילאי 35 גבר גבי הרמט על המדורג מס. 1, רוני גולדמן, 2:6, 2:6 והוא יתמודד היום בגמר עם הכדורגען ברמן הדיאס (גבר על מיקי זרגרי 5:7, 3:6).

כדוריד

במוקד: רמת־גן מול הפועל פ"ת

מאת שמואל קליגר

שום שינויים מפליגים לא צפויים גם בתום משחקי המחזור ה־17 בליגה הלאומית בכדוריד שיחיו הערב והבולטם המשחק בין הפועל ר"ג והפועל פ"ת. אשתקד הפגישו שתי הקבוצות הללו בפלייאוף התנהלן בהתמודדות על המקום השלישי אך מאז חלה נסיגה גדולה בכושרם של הפ"ת.

צמד מוליכות הטבלה מראשל"צ לא יתקשו לנצח את ידיבותיהן. האלופה מכבי ראשל"צ תארח את מכבי ארזים ר"ג ותגרע שרשרת הישגיה במחזורים האחרונים בעוד שהפועל ראשל"צ תתארח בחולון את מכבי קרית שרת למשחק חד צדדי. יתר המשחקים: מכבי פ"ת – אליצור: מכבי רחובות – מכבי נתניה: הפועל נוקיים – הפועל רחובות.

שחיה

★ נבחרת ישראל בשחיה, הכוללת 24 שחיינים ושחייניות בגילאי 15–18, יצאה אתמול לתחרות „רב אומות" בבלגיה, בהשתתפות 7 מדינות.

★ קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת חיים זכתה אתמול בנצחון השני במחזור השני בבית הגמר לליגת החורף והיא מוליכה בראש הטבלה. גבעת חיים גברה על אס"א ת"א 6:13 בכיבובו של טל סטנית (5 שערים) וארנון פלג (3). לאס"א: מיקי ויינב (2). במשחק נוסף ניצחה מכבי קרית־אונו את הפועל קרית־טבעון 9:10. למנצחים: יגאל ברגל (5) ולמנוצחים: יאיר אהרון (5).

והערב שלב חצי הגמר בגביעי אירופה לקבוצות בכדורגל

סוללת הכוכבים מאיינדהובן בהר הגעש של ריאל מאדריד

אוהנה יארח את אטאלנטה מהליגה השניה באיטליה ורוזנטל יארח את אספניול

מאת שמואל טל

לאחר שולפה על־פני שלוש משוכות גבוהות בדרכה של באפלי, פורטו ובאיירן מינכן תתייצב הערב אלופת ספרד, קבוצת ריאל מאדריד; לפני המשוכה הלפני אחרונה בדרך לזכיה בגביע אירופה לאלופות. היא תארח באיצטדיון „סאנטיגו בארנבאו" את אלופת הולנד, פ.ס.ו. איינדהובן.

מבחינת הנסיון אין ספק שהכף נוטה לזכות הספרדים שיזכו בנוסף ליתרון הביתיות גם מנסיון רב. להולנדים בשורותיהם סוללה נבחרת של בינלאומיים מהולנד, דנמרק ובלגיה זו הופעת בכורה בשלב כה גבוה במפעל והם ינסו להוכיח כי הגיעו אליו בזכות ולא בחסד.

המשחק השני במסגרת זו יפגיש בבוקרשט את האלופה הרומנית סטיאווה בוקרשט עם אלופת פורטוגל בנפיקה. השתיים כבר זכו בעבר בגביע ולאחר יחסי הכוחות ביניהן צפוי להתפתח משחק שקול ומעניין.

בגביע למחזיקות גביע יעניין את חובבי הכדורגל בארץ משחקה של מכלן הבלגית, עם אלי אוחנה. היא תארח את אטלנטה נציגת הליגה השניה באיטליה. מארסיי הצרפתית תארח את מחזיקת הגביע אייאקס ההולנדית המצויה בכושר טוב ומועמדת לשחזר את הישגה מאשתקד.

בגביע אופ"א שוב יצוג ישראלי ברמתו של רוני רוזנטל שיארח בבית עם חבריו לקבוצת ברוז' את אספניול ברצלונה. במשחק השני „דרבי" מערב גרמני בו תארח לברקוזן את המוליכה בבונדסליגה קבוצת ורדר ברמן.

★ אלופות: ריאל מאדריד – איינדהובן הולנד; סטיאווה בוקרשט – בנפיקה ליסבון.

★ מחזיקות גביע: מכלן בלגיה – אטאלנטה איטליה; מארסיי צרפת – אייאקס אמסטרדם.

★ אופ"א: פ.צ ברוז' – אספניול ברצלונה; לברקוזן – ורדר ברמן.

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

דבר ראשון בבוקר

דירות למכירה

עסקים

אולמות

הצעות עבודה

מכוניות

עבודות

דירות

רהיטים

מקררים

מכונות כתיבה

חיות בית

כלי נגינה

הלוואות

ריפוי והדיה

פוליש וניקיון

נרשמו לנישואין

שונות

הכרזות

ירושלים

הצעות עבודה

ריפוי והדיה

שוק הציוד

חינוך

הכרזות

קונדיטור
לקונדיטוריה איכותית
דרושים
1. קונדיטור מנוסה
2. עוזר קונדיטור + נסיון

כוכבים ולילות

דבר ממליץ. קולנוע.

בדור

מוכת ירח

קומדיה רומנטית מהרהרת עם השחקנית שר, הכוכבת האמריקאית המעניינת ביותר של השנים האחרונות. קומדיה אתנית על רקע איטלקיות יתרה בקרב משפחה איטלקית בברוקלין. סוף טוב כמובן, ועד אז הרבה שר ומבטאים איטלקיים עבים, כמו סאלאמי.

חשוד

דרמה בבית משפט. הסרט מתח ועשוי היטב אם כי כבר ראיתם דומים לו בעשרות גירסאות אחרות בטלוויזיה ובקולנוע. כוח המשיכה הפעם הוא כוחה של שר וביצוע מהודק מאוד. לאוהבי מתח ונשיקה לפני כותרות הסיום.

מעקב צמוד

שני בלשים מתמקמים ממול הלונה של בחורונת חמודה אבודים כדי לתפוס את חברה, פסיכופט שנמלט מבית הכלא. כתב ומבויים בחן רב. סרט המשטרה הטוב ביותר של השנה. עם ריצ'רד דרייפוס כבלש מאוהב. לאוהבי רציחות הבצנות.

עיניים שחורות

ספור אהבה כמו פעם עם מרצ'לו מאסטרויאני. צילום פיוטי, שמלץ מוסיקלי, מראות נוף של גלויות תיירים, אשה מאטאלית עם כלבלב, ייסורי לב מתוקים הרבה גניבות מפליני. מאסטרויאני במיטבו.

דרמה

שאלה של שפיות

עוד דרמה בבית משפט הפעם עם ברברה סטרייסנד וריצ'רד דרייפוס. סטרייסנד, זונה נוסח פונרה ב"נערת הטלפון והיצאנית" רצחה את אחד הלקוחות שלה. דרייפוס מגן עליה. בימה נוחה לכוכבנו של הצמד הזה. למי שאוהב כוכבים בבתי משפט, וכבר ראה את "חשוד".

קולנוע רציני

מלאכים בשמי ברלין

שני מלאכים רומנטיים יורדים ממרום מושבם אל ברלין של מטה מתנגנים בתריסר כאבים ארציים ואגב כך מתנגשות הבצוחות והאנושיות. סרט פיוטי תמים מאוד למרות המליצות המצלצלות של הדיאלוג הגבוהתית. שחור לבן. יפה מאוד לעין. רק למי שאוהב קולנוע תמונתי איטי.

סובלנות

סרט הונגרי על הקשר בין חוסר אנושיות הביורוקרטיה או על הקשר בין ביורוקרטיה לעריצות פוליטית וסוציאליזם. אנדראש האווה רעינו נאסרים בצוק הגאים קטנים ובבתיהם נגסרות לאימוץ. עם היציאה מהכלא מבקשים השניים לשקם את חייהם להשיב לעצמם את בתיהם ואת כבודם אבל מנגד מתיצבת הביורוקרטיה.

אזהרות חמורות

הסיציליאני

הסרט העילג ביותר בעיר. עם כריסטופר למברט שהפך את הפוילה לסנגון משחק. בהקרנה שנכחתי בה היה צפוף מאוד ליד דלת היציאה.

אימפריית השמש

אמנם סטיבן ספילברג, אבל מבולבל לגמרי, יומרני, משעמם, וחסר שידרה (אפשר להוסיף עוד כמה השמצות וכולן תהינה נכונות) דוגמה טובה של עודף כסף וחוסר תמריץ. ספילברג בשיא מגלומניותו.

יגאל משיח

צילומים בפתח-תקוה

ביום ראשון החלו צילומי הסרט "הקיץ של אביה", על-פי ספרה של גילה אלמגור. אלמגור בסרט בתפקיד כפול, כתיבת התסריט, יחד עם [illegible], ובמשחק בתפקיד האם. קאיפר כהן מגלמת את הילדה, בת דמותה של גילה אלמגור בת העשר. לאלי כהן, המפיק משולש. שותף לכתיבת התסריט, בימוי הסרט והשתתפות בר בשחקן. עוד משתתפים: דינה אברך, אביטל דיקר, יעקב אילל, רמי ברוך, סמדרה שדה ויוסי קאנץ.

הצילומים ימשכו כחודש ימים בפתח תקוה. התקציב הוא 350 אלף דולאר, הכוללים את מענק הקרן לעידוד סרטי איכות ומענק קרן וורנר.

הצילומים בתערוכת "עד לתקופה" עליה נכתב במדור זה ביום ב' הם של דוד רובינגר, צלם העתונות הוותיק, העובד כיום למערכת "טיים".

קונצרט

חן וקסם

מקהלת הנערים מהאנובר

זמרי קאמרן ארחו בתל-אביב את מקהלת הנערים מהאנובר, גרמניה, גוף מפושמע למופת, שמגיש רפרטואר מ-500 שנות מוסיקה ומזמור בקוק מופתי ובגמישות. קסם הקולות רווי המוסיקה ללא ארוטיקה כבש את הקהל שהתפעל מתוצאות עבודתו של המנצח היינץ הניג, מייסדה ומחנכה של המקהלה. במוטט "שירו לה' שיר חדש" למקהלה כפולה מאת באך, שבו נפתחה התכנית, היה מן העצבנות, אך היא נמוגה עם תגובתו החמה של הקהל. המקהלה שרה בהיגוי מופתי בארבע שפות, לרבות עברית, כללה בהמשך קטעים מאת קופרן, שיץ ומנטוורדי ו"הללויה" מרשים מאת רנדל תומפסון, מלחין בן זמננו. החלק השני כלל שירי מקהלה מן הרומנטיקה הגרמנית – שירי צפורים וטבע של מנדלסון, שלושה פיוטים כפריים מאת שומן, ועם פסגתר המישה מתוך "שירי הצוענים" אופ' 103 של בראהמס, המולחנים לתרגומים גרמניים של פיוטים עממיים הונגריים. לאחר שלושה שירי עם אירופיים סיימו הזמרים-הנערים את תכניתם – לא במפתיע כמתוכנן, אלא כחלק מן התכנית – בשלושה שירים עבריים בעיבודים מאת ברקויים וגיל אלדמע. על התשואות המטורות הגיבו בקטעים עתיקים, שיר עלית מאת האסלר ושיר ההר המפורסם של לאסו.

יהודה כהן

סימן מעודד

התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור, אולם הנרי קראון, 30.3.88

היתה זו הופעה ראשונה של המנצח לורנס פוסטר עם התזמורת ולכן עוררה עניין מיוחד. פוסטר מיועד לכהן כמנהל המוסיקלי שלה החל מסתיו 1990. בשתי העונות הבאות יהיה יועץ מוסיקלי וינצח על שורת קונצרטים.

כצעד ראשון בחר פוסטר ב"סקרצו הימתיכוני" של עמי מעייני שחובר ב-1983 על-פי הזמנת התזמורת הירושלמית. יצירה מתוחמרת בדמיון עם צבעוניות בוהקת ועליצות שופעת. פוסטר אירגן ביצוע מהימן עם מהדורות משכבות ובהבלטת "אור השמש" שביצירה.

רושם חזק השאיר הפסנתרן המצויין ז'אן ברנאר פומייה, צרפתי היושב בשווייץ, המוכר לחובבי המוסיקה בארץ. נגינתו כסולן בקונצ'רטו השני של שופן, זרמה בבהירות מעודנת בלי רגשנות מיותרת. התזמורת תרמה בהצלחה לביצוע שהקסים ביופיו.

המבחן העיקרי היתה הסימפוניה השנייה של ברהמס. התפישה הדינמית של פוסטר אופיינית לאסכולה שאותה מייצג גם זובין מהטה. רציפות נמרצת הנטועה קדימה. היו ברק וליטוש. חסרו פיוט ושארירות. הפרק השלישי בלט באופיו האציליי החינני.

לפוסטר טכניקת ניצוח מעולה והעמידה עליו שהוא מנצח אופראי מובהק, בעל חוש דרמטי, המתייחס בעירנות לפרטים ולאיזון הכללי. אין ספק שהצליח להלהיב את הנגנים ולהפעילם כצוות עם משמעות פנימית. סימן מעודד לעתיד.

ישראל דליות

תקוה בבודאפשט

"התקווה בבודאפשט" – משדר תעודה על ביקור התזמורת בבירת הונגריה ישודר בטלוויזיה החינוכית ביום ה' בשעה 15.30

הביקור ההיסטורי של התזמורת ומנצחה יואב תלמי בבודאפשט שנערך בספטמבר שעבר היה הראשון מסוגו. הופעות התזמורת עוררו התלהבות ואהדה בחוגים מקצועיים ובקרב הקהל הרחב. בקבלת פנים לפילהרמונית הישראלית ולמנצח זובין מהטה הלכר יצחק פרלמן, לאחר הקונצרט המוצלח והבלתי נשכח שלהם בבודאפשט, בנובמבר שעבר, האכיזו נציגי התזמורת הלאומית ההונגרית בדברי הברכה גם את הרשמותם החיוביות מהתזמורת הקאמרית.

צוות הטלוויזיה הישראלי עקב אחר התזמורת בהופעתה בקונצרט בבית הכנסת הגדול שהוא העתיק באירופה, השתתפותה בטקס זכרון לקרבנות השואה ולסיורה בעיר [illegible] פרוטוש עם הסולן גל [illegible] המנהל הכללי של התזמורת.

50 לסי היימן

סי היימן חוגגת 50 הופעות. לציון האירוע יתקיים מופע מיוחד בתיאטרון הקאמרי בתל-אביב ביום שישי, ה-15.4. היימן מארחת אמנים שעבדו אתה. בין האורחים יהיו שם: אלון אוליארצ'יק, שישיר לחוד וביחד עם היימן את "שני חלקים בתוך השלם", איתמר סימון שילווה את הזמרת במנוחתה. פה הרולד רובין בקלרינט יופיע עם הזמרת בשיר חדש) אמל מרקוס תשיר עם סי היימן את "יורים ובוכים", ותהיה שם, כמובן, "להקה מקומית" עם רף עפרון, קובי אייזנמן, צוף פילוסוף ומישל עמר. המפיק המוסיקאלי של המופע: יהזר אשחור.

תקליט קלאסי

"הפסטורלית" בניצוח אבאדו

בביקוד בארץ, בשנה שעברה, סיפר המנצח קלאודיו אבאדו (בראיון ל"דבר") על מבצע הקלטת יצירותיו התזמורתיות המקהלתיות של בטהובן (לדויטשה גרמופון) במסגרת קונצרטים פומביים של הפילהרמונית הוינאית בניצוחו. אבאדו מעדיף כיום להקליט בעיקר "ביצועים חיים". ראשונה במבצע היתה "הארואיקה", בגינה מרוקת ודבת השראה, בהקלטה בהירה שאינה מקפחת אף פרט.

בימים אלה יצאה הסימפוניה הפסטורלית (מקונצרט בספטמבר 1986) ויאמר מיד שזהו ביצוע אפוף בחבלי קסם. הנגינה לארגניים וללב. אפשר ממש לחוש בביזוזו השדות והשרות ובאווירה הכפרית. כדרכו מצליח אבאדו לחשוף את האמת שמאחורי התווים. המוסיקה היה תנושמת ונגינת חברי התזמורת הוינאית מושלמת למהדרין. הסערה היא השתלשלות אדירה של איתני הטבע ופרק ההודייה המסיים מבוצע ברוח נבונה מרובה.

"הפסטורלית" זכתה לביצועי מופת מוקלטים אולי יותר מכל סימפוניה אחרת של בטהובן. די להזכיר את ההקלטות המשובחות עם טוסקניני, ברונו ולטר, קלמפרר, מאזל, סאבאליש, מוטי, אשכנזי, ברנשטיין, ביהם, יוכום ואחרים. הפילהרמונית הוינאית הקליטה את היצירה, בשלושים השנים האחרונות, שבע פעמים עם מנצחים שונים. ההקלטה החדשה שלה (תקליט, קלטת ותקליטור), עם אבאדו, היא הישג אמנותי וטכני.

מימד הגיגי מיוחד תורם השילוב הבלתי שגרתי של שתי יצירות נוספות מאת בטהובן: "שלוות הים ומסע צלח" למילים משיריו של גתה, יצירה מקהלתית יפהפיה מ-1815 ומחנות משום מה וכן הפנטסיה הכוראלית בדו מג'ור לפסנתר, מקהלה ותזמורת, לפתאם מלאת רעיונות טובים המיוחסת לכריסטיאן קופנר – המנגן להרמוניה ולאושר שמעניקה המוסיקה. מקהלת האופרה הממלכתית הוינאית מצטרפת בשירה אדירה לנגינתו הדרמטית המלהיבה של הפסנתרן מאוריציו פוליני. לסיכום – ציזוף נדיר של מוסיקה גדולה ומבצעים גדולים בהקלטה מעולה.

ישראל דליות

פירסומי ארץ ישראל

– לפני שלוש שנים הופיע קובץ המחקרים "לפני אפרים ובנימין ומנשה", בעריכת זאב ארליך, בהוצאת בית ספר שדה עפרה והמועצה האזורית מטה בנימין. בימים אלה הופיע קובץ המחקרים בגיאוגרפיה היסטורית "שומרון בנימין", אף הוא בעריכת ארליך, מטעם אותם גופים, בתוספת המדרשה בארץ בנימין, בהוצאת החברה להגנת הטבע. בספר כלולים למעלה מעשרים מאמרים, העוסקים בגיאוגרפיה-ההיסטורית של בנימין ושומרון, ובכלל זה עיוני מקרא, זיהוי אתרים, עניני הלכה ולשון. תחום הזמנים בהם עוסקים המחקרים נרחב – מימי המקרא ועד ימינו אלה. נעשה נסיון לשוות לספר גם צורה נאה, על ידי שילוב צילומים (מהם בצבע), מפות ושרטוטים. הספר מהווה נדבך נוסף במחקר איזור שהחוקר הישראלי שב אליו לפני עשרים שנה.

– "מורשת דרך", בטאון אגודת מורי הדרך, הוציא את גליונו ה-21 בנמין ובו מאמרים על תל זן, מנזר א-דיר במדבר יהודה, עכו, צמחי רפואה ותועלת בכפרי דרום הר חברון ועוד. העורך, ידין רומן, כותב מאמר כללי על התיאטרון הרומי והביזאנטי, ולחוברת נספח עמוד שירוטיסים המסביר את נושא המאמר. במדור ביקורת הספרים דן מיכאל שפר, המתמחה בסקירת ספרי יהדות וארץ ישראל, בספרים חדשים אודות בתי כנסת עתיקים.

– בהוצאה לאור של משרד הבטחון הופיעו הספרים הבאים: יצחק אייזנשטיין, "על פרפרים וצמחים בארץ ישראל" הדן ביחסי גומלין בין הפרפר לצמח ופרק על פרפרים בעבודה המעשית בהוראת הביולוגיה. בספר הרבה מאוד צילומי צבע ושחור לבן ושרטוטים. בסדרה "סנונית" הופיע ספרו של משה מולדבסקי, "על הסוס" מיומנו של שוטר עברי בקרב הבדווים, ובכלל זה על הווי באר שבע, חוות רוחמה ומושבות הדרום בשנות העשרים. ספר נוסף, בשיתוף יד טבנקין-מכון ישראל גלילי לחקר כוח המגן, הוא של דוד קורן, איש בית הערבה לשעבר, ממקימי גשר הזיו, הגליל המערבי במלחמת העצמאות, תוך פירוט עמידת היישובים במהלכה. ואחרון – הספר "דרך לא סלולה", זכרונותיו של ישראל עמיר (זבלודובסקי), איש הגנה ותיק, המפקד הראשון של הרצליה והשרון הדרומי, המנהל הראשון של תע"ש, מנהל ראשון לשירות הידיעות של ההגנה, מפקד חטיבת "עציוני", מפקד מחוז ירושלים, מפקד ראשון של חיל האויר.

צבי אילן

שלטי חוצות באמנות

"אילו היה משמש אותו קסן משלטי החוצות להצגת אמנות ישראלית מקורית אפשר היה לשפר את פני נוף ערי ישראל ולהביא אמנות זו לקהל הרחב", טוען דורון קלינגהופר, מתכנן סביבתי המפיק את הפרוייקט "40 פנים לישראל" במסגרת תערוכת הארבעים למדינה. וחברת "קודאק", החליטה לעמוד לו. היא תתן חסות לתערוכת צילום שטשאה, כמתבקש, 40 פנים לישראל. אם כן, צלמים מקצועיים וחובבים מוזמנים לשלוח מעבודותיהם ל"קודאק". מתוכם ייבחר צוות שופטים 40 צילומים אשר יגדלו ויוצגו במתכונת שלטי החוצות בתערוכה. לאחר שא העגל יהפכו הצילומים למוזיאון נייד ויוצגו בחוצות הערים השונות.

רדיו וטלוויזיה בחג

חיים שכאלה

יומיים וחצי חג. שידורים מיוחדים, מוסיקה, בידור, קולנוע ותיאטרון מוקלט.

ערב חג, יום חמישי, אפשר להתיישב ליד המרקע כבר בשש בערב. תוכנית בידור מיוחדת עם גילברטו ג'יל. סמבה, ושוב סמבה.

ניסי חג הפסח הם הקשר לתוכנית מיוחדת על תופעות על-טבעיות. "מעשי נסים ונפלאות". חוקרים וקוסמים בתוכנית שינחה ירון לונדון בנוכחות קהל.

"חיים שכאלה" עם רות דיין יוצג בערב החג וימשכו למחרת. כמעט שלוש שעות. תולדות חייה משולבים בתולדות המדינה. נהלל ואנשיה, שנות הנישואין למשה דיין, מלחמת העולם השנייה ומלחמת השחרור, תחילתה של "משכית", שליו, מסעות בעולם בעקבות הפולקלור ועוד.

למחרת, יום שישי בארבע אחה"צ, פיסת הוליווד, משנות השלושים עד היום. "כוכבי המסך". מהלך הקריירה של כוכבים כמו קלרק גייבל, גרי קופר, בריגיט ברדו, מרילין מונרו, פרנק סינטרה, מרלון ברנדו ועוד.

מהוליווד לישראל עם עדית גלרון. מופע מצולם של התוכניות "משהו בלבבה". וחזרה להוליווד עם וודי אלן. "אהבה ומלחמה" משנת 1975.

בשבת חוזרים לתוכניות הקבועות להוציא את המימונה שלה תוקדש כמחצית השעה ולהוציא האפיזודה שבה מככב דני קיי ב"משפחת קוסבי".

בערוץ השני אפשר לצפות ביום שישי בשבע בערב בלהקת הבלט קירוב המבצעת את "היפהפיה הנרדמת". שלוש שעות.

ברדיו. קונצרט ליל חג (יום חמישי, 20.08, קול המוסיקה). הקלטת קונצרט חגיגת החמישים לתזמורת הפילהרמונית. שעתיים עם מאיר אריאל וידידים בין עשר לחצות ברשת ב'. שלום חנוך, דורי בן-זאב

נסים ונפלאות

אהבה ומלחמה

ותהן יובל והקלטות נדירות מהופעות עם להקת "משמרוף" ובפני חיילים. בחג עצמו, יום שישי, במלאת 100 שנה להולדת ש"י עגנון הקליטה רשת א' את "הכנסת כלה" ב"הבימה" (15:05). ולמחרת, "ליל העשרים" מאת יהושע סובול בקול המוסיקה בשש אחר הצהרים. ברשת ב' בשעה 15:05, יום שישי, הקלטת המופע של אריק לביא "כל החלומות". שירים ישנים-בעיבודים חדשים ושירים חדשים (עיבודים יפים במיוחד ל"עמק" ול"שיר הקטר"). ובבוקר יום שישי ארבע שעות עם שיריו של יהורם גאון ברשת ג'. משפחת בנאי לענפיה השונים מתארחת ברשת ג' בשבת ב-15:05. מאיר, אהוד, יובל ויוסי בנאי. ארבע שעות עם שירים מוכרים וחדשים.

שימו לב: עוברים לשעון קיץ. במוצאי שבת מזיזים את השעון שעה אחת קדימה.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
09.05 שעת כושר.
09.15 רכבת ההפתעות: סרטי הנפשה מדובבים.
09.25 ציפיטפוט, הבצלת המוכרת.
09.55 הרפתקאות בגן חיות (פרק 25).
10.20 ספורט לגן.
10.25 סוכן השאי מג.ל – C.A.B (פרק אחרון) עולם הפוך: כל החשודים מגיעים לחנות של אמא מוסוף לגלות את הרמז האחרון שיוביל אותם אל האוצר. לפתע, מגיעה אמא מוסוף עצמה ומתברר שהיא עצמה תכננה את כל הפרשה. בחיקו של מי יפול האוצר?
10.45 קשר משפחתי.
11.30 רפאל (פרק 3) – המשך הביוגרפיה של רפאל. שילוב מעניין של עובדות אודות חייו וצפייה ביצירותיו.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 האוניברסיטה הפתוחה: מוסיקה: כיתות אמן, שורי דרוך; אוקינוגרפיה, לידתו של אי.
15.00 טוב טוב הגמד – אבא ציפור בשבי – צייד ציפורים לוקח בשבי את צופצוף שיצא לחפש מזון לגוזליו. טובטוב מגיע לעיר לחוזה של הצייד ומשחרר את כל הציפורים הכלואות.
15.35 שעת כושר.
15.45 גברת פלפלת.
15.55 שביל באמצע שביל בצד, טיול השבוע: הגליל התחתון. תוכנית מיוחדת לרגל כנס החברה להגנת הטבע שמערך היום למרגלות הר תבור; מסע ג'יפים היוצא מבית ספר "אלון תבור" ועובר, בין השאר, בהורבות עין-דור, נחל תבור ומגיע למצפה על בקעת הירדן. בהמשך מגיעים המטיילים לסיול רכיבה שיוצא מכפר חיטים מגיע לחר הארבל והצפיותיו לעבר הכנרת, ומסתיים בעתיקות בית הכנסת של הישוב הקדום ארבל (כ).
16.15 פיצוחים – והפעם תוכנית מיוחדת שעוסקת בצמחי הארץ.
16.50 – 40 – עד כאן, מגזין טלטקסט יומי כולל מידע הסטורי, סיפורי רקע ומושגים מ-40 שנות מדינת ישראל.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 שניים על גג בודד – צילום לטלוויזיה של הצגה איטלקית שמעלה התיאטרון לילדים ולנוער. מה קורה כאשר אסון מביא שני דיירים אל גגו של בית, השוקע כולו במים, והם חסרי כל, עוינים זה את זה ואינם מסוגלים להידבר? כך נפתחת ההצגה "שניים על גג בודד", שמעלה התיאטרון לילדים ולנוער. בהמשך מגלים שני הדיירים את החובה שבקיצת קשר, של לימוד שפתו של האחר, המצאת התגבולות וגילוי תשיה במלחמה להשרדות והחיפוש הדרך להצלה. שני אמנים איטלקים – ניני דיטורנה וגיאקומו ראוויקיו כתבו, ביימו ושיחקו במקור. השחקנים הישראלים הם יואל דרורי וטוני שמשובר.
18.30 קיצור החדשות.
18.32 על ספרות ותרבות – על סופרים וספרי ילדים: 1. השר גד יעקובי, על ספר שיריו 2. המתכנת ג'יהאד עראקי משוחחת על ספרים לילדים ונוער ועל חינוך לספרות. 3. הרס מישאל מספרת על ספרו של הסופר [illegible]
19.00 בקר הבריאות – עניני רפואה ובריאות. הפעם על השמנת יתר והרגלי תזונה נכונה. מהו הנזק שגורם שומן עודף, מהן השיטות המקובלות כיום להרזיה, נוסף על הדיאטה הרפואית המבוקרת.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 מדור לדור – תכנית מיוחדת לחג הפסח. בתכנית מתארחים שלושה אחים: הרב שמואל הכהן-אבידור, הפרופ' פנחס פלאי, ח"כ הרב מנחם הכהן. הם יספרו על המורשת המשפחתית, שקיבלו מאביהם הרב מרדכי הכהן ז"ל. לרגל חג הפסח – ידברו האחים גם על החג הזה.
20.30 תצפית – עניני מדע, טבע ורפואה.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 השדירי שירות.
21.35 מוקד.
22.05 בורסלינו ושות' – סרט קולנוע צרפתי. עלילת הסרט ממשיכה מן הנקודה שבה הסתיים הסיפור בסרט הקודם (בורסלינו) אלן דלון, בתפקיד הגנגסטר רוק זיפרדי, נשבע לנקום את הירצחו של חברו הטוב. את הרוצח הוא רואה בגיזונבי וולפנה, דמות חדשה בעיר, איטלקי במוצאו, אשר בא למרסיי לדחוק את רגליו של רוק משליטתו בעיר. את התפקיד מגלם השחקן ריקרדו קוציולה. הסרט נסב על מאבק הכוחות, המתנהל בין השניים: פעם ידו של האחד על העליונה ופעם – ידו של האחר. קטרין רובל מופיעה גם בסרט הזה.
23.45 פסוקו של יומן; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 "שישאר בינינו" – תכנית ילדים לחג האביב. שירים ומערכונים מפרי עטם של ילדים. עם דוריק כספי ונאור סוויסה.
18.55 "מבחר סרטי דיסני" הפעם: "פינוקיו", גפטו מגלה שפינוקיו מדבר. "דונאלד דאק", דונאלד וגופי צדים לויתן.
19.00 "אודיסאה חדשה", איי אלמוגים מרהיבים חבויים במימיו הכחולים של ים סוף. על פי המסורת הבדואית, אלמוגים אלה הם משכן לאלה "חוריה" היפה ורבת העוצמה, השומרת על הבדואים מפני פגעי הטבע הקשים של המדבר.
19.30 תכנית בידור עם תיאודור ביקל המארח זמרים בשירי עם אמריקאיים. משתתפים: בין ריצ'י, דוק ווטסון, דייב ון רונק, ג'ון מקיו, מרי מקסוין וליים ריינגר.
20.30 "התשבץ האנושי" (פרק חמישי) "להתהלך עם אלוהים". הפרק מתמקד בתופעת העלייה הדתית לרגל המהווה חלק חשוב מן הפולחן הדתי בכל הזמנים. ריי גוסלינג מצטרף אל עלייה לרגל דתית בת שמונה ימים אל מרפולק, אנגליה ומשווה אותה עם עליות לרגל הודיות בפרו ובסרי לנקה.
21.00 תכנית מיוחדת עם להקת ה"סמוקס". בתכנית משולבים קטעי ראיונות עם חברי הלהקה.
21.30 "אריס". פוליטיקאי מקומי חשוד בנטילת שוחד, אולם אין הליכים משטרתיים מקובלים מצליחים לחשוף אותו.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי התרבות (מצויר); 15.30 סופר-בוק (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט "סחנת הרוח השחורה" עם מייקל קיין; 18.00 חץ וקשת (סידרה); 18.30 משפחת קמבל (סידרה); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 רצח במשיכת קולמוס; 21.00 מלך הכיפות (סידרה); 21.30 ניו-הארט (תכנית קומית); 22.00 המשחה (בלש); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

14.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 15.55 מדע ודעת (אנגלית, ער' 1); 16.15 אישכורה (סידרה ברזילאית באנגלית, ער' 1); 18.00 חדשות בצרפתית; 18.15 ירדן היום (בצרפתית); 18.30 חדשות בעברית; 19.30 כניסה מתוקה (קומדיה אמריקאית); 20.00 סידרה דוקומנטרית חדשה; 20.35 סיפורים על הבלתי צפוי (סידרת מתח); 21.00 חדשות באנגלית; 21.10 אש בשדות (סידרה אוסטרלית); 21.10 האבקות הופעות מיטב התחרויות הבריטיות (ער' 1)

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – בטהובן: הפתיחה "לאונורה" מס. 2; מנדלסון: הסימפוניה ה"סקוטית", מס. 3; מוצרט: קונצ'רטו לכנור ותז' "הטורקי"; סיבליוס: "פליאס ומליסנדה".
09.00 קונצרט בוקר – הנדל: קונצ'רטו גרוסו אופ. 6 מס. 1; באך: סוויטה מס. 3 לתז; חיידן: סימפוניה מס. 85; מנדלסון: האורטוריה "אליהו".
11.57 פינת השיר – משירי אבא קובנר.
12.00 אמנים באולפן – ריימון זויא, סטרי, אלדד ניטרק, פסנתר; שוברט: "שירת הברבור".
13.05 בהאזנה נינוחה – פייר מונטו, ברטון; שאקונה; 17 וריאציות אופ. 22; דנקו: שירת הצפרים; דביסי: קטעים מתוך "פינת הילדים"; ראבל: קברו של קופרן; רוסל: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת; פולנק: שישיה לפסנתר וכלי נשיפה.
15.00 מוסיקה ויחוד.
16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפ. ירס – רשות השידור סטרווינסקי: סוויטה מס. 2 לתז' קטנה; פרוקופייב: "הברווזון המכוער" – קנטטה; צ'ייקובסקי: פנטסיה קונצרטית לפסנתר ותז. אופ. 56; שוסטקוביץ': סימפוניה מס. 8.
18.00 שעת עם.
19.00 מוסיקה אהובה עליכם – מגישה בחיל, נגאת איגור סטרבינסקי בהשתתפות: אודי פיאנסקה, כנגר, סליה מגאת, קונטרבס, ריצ'רד לסק, קלרינט, [illegible]
20.05 איבטרלוד.
20.30 פלסטוריה. "שיר השירים".
23.00 מחאורי יצירות – מוצרט: מוסיקה קאמרית עם כלי נשיפה; שוברט: סימפוניות.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה המשודרת – "הציונות בארצות-הברית", והפעם: "הפעילות הפוליטית של ציוני ארצות-הברית".
16.05 מושגים – והפעם: "האביב מתעורר" (ש.ש).
17.10 צבעי הקשת – והפעם: "שיר עמים".
22.05 חבר מאותו כוכב – תכנית היכרויות רדיופונית בשידור חי.

רשת ב'

09.05 בראש צעיר – לילדים ולנוער בימי חופשת הפסח.
18.06 יש שאלות.
19.35 עניני צבא ובטחון.
20.05 צמוקים ושקדים – מבחר שירים ביידיש והפעם: "נוסע יהודי לארץ-ישראל" שירי געגועים לציון.
22.05 מחפשים את המטמון.
00.15 בין ועוד.

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה.
20.05 כסוב בארוניכם – שירי הפסח לשיפוטכם.
21.05 צליל מכוון.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

10.55 לא סמים – פינה יומית מהחזית על המלחמה בסמים.
18.05 עד משודר – עניני צבא ובטחון.
18.45 מעבר לגבול – עניני ערבים.

צה"ל 1

19.05 לאן הנוער – אנשים, ארועים, חדשות וישנות מארבעים שנות עצמאותנו.
20.05 בעיקר מוסיקה – המכללה המוסיקלית המשודרת "קול בדה".
21.30 אוניברסיטה משודרת – הערכה מלחמת העצמאות – הבחירה לאסיפה המכוננת.
22.55 לא סמים – פינה יומית מהחזית על המלחמה בסמים. (ש.ת).
23.55 שירת חצות – עם הארכיבלגון אורנה הס.

צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן.
20.05 מצעד הפזמונים הלועזי המחודש.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיל הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על התוכנית.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 הגנה.
14.06 בראש צעיר.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.04 סקירות מאמרי המערכת.
06.10 התעמלות בוקר.
6.20 הודעות.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 עושים עניין.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.10 אא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בהצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 בת צחוק.
16.05 יומן כלכלה.
16.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 גימלים.
10.05 דברים טובים.
11.05 שבעים מי יודע.
12.05 אהבה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.05 לי ולך שיר הברכה.
15.05 חדש חדיש ומחודש.
16.05 הצגה יומית.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פיוט של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שעה עם אורלי יניב.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 זו רק זמני.
14.05 פגישה יומית.
15.05 שירים לתע.
16.05 ארבע אחר הצהריים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.55 הודעות לחיילים.
19.00 מבזק ידיעות.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שעות.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

קולנוע בטלוויזיה

"חבורת בורסלינו". טלוויזיה כללית. הערב, 22:05

המשך לסרט שהוצג על המרקע לפני שבוע. שוב, הבמאי הוא ז'אק דריי והשחקן הראשי אלן דילון. בלמונדו, בן זוגו של דילון בסרט הקודם נהרג כזכור (והוא מופיע רק על גבי צילום שהונח על קברו) ושותפו סיפרדי נשבע לנקום את מותו. אלא שהתכנית הנקמה לפחות בראשיתה אינה עולה יפה. הרוצח השכיר שסיפרדי הטיל עליו את משימת הנקם, כשל ונהרג במילוי תפקידו ואחיו המורשע מגיע לדרוש את דמו כשעמו גם תוכניות לדחוק את סיפרדי ולהשתלט על עולם הפשע של מארסיי. אין מה לעשות, חסרונו של בלמונדו מורגש בפרק ההמשך. בהשוואה לראשון הסרט קצת צולע. אבל גם כאן נעשה מאמץ ראוי להערכה לשחזר את אווירת שנות השלושים העליזות והרצחניות. ריקרדו קוציולה מופיע בתפקיד הגאנגסטר האיטלקי אויבו המושבע של סיפרדי.

דני ורט

קולנוע

תל-אביב

אסתר: הסיציליאני 9.45, 7.00, 4.15
אלנבי: מוכת ירח 9.30, 7.15 5
בית ליסין: בית תחיות 23.15
בן יהודה: חיזור גורלי 9.30, 7, 4.30
גורדון: בצילו של הלם קרב
9.30, 7.15, 4.30
11 בבוקר בארץ הצעצועים
גת: שאלה של שפיות
9.40, 7.30, 5, 2.30
דיזנגוף 1: דובוני "כפת לי" בארץ הפלאות 5, 3.30, 2, 12.30, 11
מאמן 9.45, 7.15
דיזנגוף 2: תקוה ותהילה
9.45, 7.15 4.30, 1.30, 11
דיזנגוף 3: ז'אן דה פלורט 4.30, 1.30, 11
מוריס 9.45, 7.15,
הוד: חשוד 9.30, 7.00
11 דובוני "כפת לי" + קרוקודיל דנדי
הייבדאיף: הבטלנים 9.30, 7.15
הוד: עבודה בעיניים 9.30, 7.15, 5, 11
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): סגור
חן 1: אימפריית השמש 9.40,
מעקב צמוד 7.25, 5
המצילים הקטנים 10.30, 12.30, 2.30
חן 2: מעקב צמוד 9.50
אימפריית השמש 6.30
מתנה קיץ בחלל 4.30, 2.30,
12.30, 10.30
חן 3: הקיסר האחרון 9.35, 6.30
הכלב בעל לב הזהב
4.30, 2.30, 12.30, 10.30
חן 4: תרגילים בחיזור 9.50, 7.25
יום במלכודת 5, 2.40, 12.30, 10.30
חן 5: אי אפשר לקנות אהבה
9.50, 7.25, 5, 2.30
הנער שידע לעוף 12.30, 10.30
לב 1: התפשה בכפר
9.55, 7.40, 5, 2, 11.30
לב 2: מכולנת – בכורה ארצית
9.50, 7.30, 5, 2, 11.30
לב 3: מלאכים בשמי ברלין
9.45, 7.15, 4.45, 2, 11.30
לב 4: שובו של מרטין גר
9.50, 7.30, 5, 11.30
לימור: עשבי פרא 9.15, 6.45, 4.00
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7, 4.30
מוגרבי: סגור לרגל שיפוצים
התוויה הישראלית: 4.00 אבא גנוב
בן השיש של קפולה 22
מקסים: אבא גנוב 9.30, 7.30, 4.30
פאר (לשעבר אלנבי): ויתנ'ייל ואני
9.40, 7.30, 5
פילת 1 – הפתיחה ב-7.4.88
פילת 2 – הפתיחה ב-7.4.88
פילת 3 – הפתיחה ב-7.4.88
פנורמה: סגור
פאר: דוד פופו – תל-אביב לוס אנג'לס
9.30, 7.15, 5
פריז: יהושע יהושע 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 למרגלות הר געש
צפון: להתראות ילדים 9.30, 7.00
שוקי: מוכת ירח 9.30, 7.15
תבורת הזבל 5, 12.45, 10.45
תמוז – רמת-אביב: קן הקוקיה
9.30, 7
תכלת: החולמים 9.45, 7.30, 5
תל-אביב: הנרדף 9.30, 7.15, 5
תבורת הזבל 2.45, 12.45, 10.15
הסינמטק הישראלי:
5 א. אוחז – ויד הפלישתים של אליעזר לוטשטיין
ב. גלוריה
7 בעל זבוב
9.30 ילד חיל

ירושלים

אוריון: הנרדף 9.30, 7, 4.30
אורנע: 12, 10.30 הכלב בעל לב הזהב,
עיניים שחורות 9.15, 6.45, 4.30
אוריין 1: עשבי פרא 9.45, 6.45
4.30 ריקוד מושתת
אור 2: תל-אביב לוס אנג'לס
9.15, 7.00, 4.30
מתנה קיץ בחלל 10.30
ריקוד מושתת 12.30
אור 3: הקיסר האחרון 8.30, 5.30,
3.45 החולמים
23.15 לא שם זין
10.30 מתנה קיץ בחלל
12.30 ריקוד מושתת
אלדין המנורת הקסמים 12.30
אור 4: הלם קרב 8.45, 6.45, 4.30,
23.15 עד כלות הנשימה
במבי 10.30,
אלדין המנורת הקסמים 12.30
אור 5: החולמים 6.45,
מעקב צמוד 8.45, 4.30, 23.15 זעקת הנשרים
10.30 האינטסלטור,
12.30 מתנה קיץ בחלל
בית אגרון: 10 הקוסם מארץ עוץ
12.00 המלך הציפור
13.45 עשרת הדיברות
17.15 יום במלכודת
20.00 יום במלכודת
22.00 אהבה בשוקים
24.00 בשליחות קטלנית
אורנבל: אימפריית השמש 8.30, 5.30
המצילים הקטנים 4, 12.30, 10.30
בסיר: מוכת ירח 9.30, 7,
תבורת הזבל 4.30, 12.30, 10.30
מיקשל: חיזור גורלי 9.15, 7
סמדר: התפשה בכפר 9.15, 7
עדן: עבודה בעיניים 9, 7,
4.30, 12.30, 10.30
רון: תבורת הזבל 4.30, 12.30, 10.30
חשוד 9.15, 7
הסינמטק ירושלים: תקוה ותהילה
9.30, 7
להתראות ילדים 9.30, 7
4.30, 11 דובוני "כפת לי"

חיפה

אורה: הנרדף 9.15, 7, 5
10.30 בבוקר ז'אן דה פלורט
12.30 מאמן
אורלי: יופיו של החטא 9.15, 7,
4.30 11 מהרהרים באהבה
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
שביט: בצילו של הלם קרב 9.00, 7
חן: החולמים 9.15, 7
אי אפשר לקנות אהבה 5.30, 3.45
עצמון 1: עבודה בעיניים 9.30, 7.15
11 בבוקר אבא גנוב
עצמון 2: חיזור גורלי 9.00, 6.45
דובוני "כפת לי" 4.30, 11
עצמון 3: ריקוד מושתת
9.15, 7, 4.30, 11
פאר: סיציליאני 9.15, 6.30
קריאור: תל-אביב לוס אנג'לס
9.15, 7, 4.30
רון: מוכת ירח 9.15, 7
תבורת הזבל 4.30, 12.30, 10.30
רב גת 1: שאלה של שפיות 9.15, 6.50
המצילים הקטנים 4.30, 12.30, 11
רב גת 2: אימפריית השמש 9, 6
הכלב בעל לב הזהב 4.15, 12.45, 11
רב אור 1: מעקב צמוד 9.15, 6.50,
הברווז שזה מיליון 4.30, 2.30, 12.30,
10.30
רב אור 2: הנער שידע לעוף 2.30,
12.30, 10.30
הקיסר האחרון 8.15, 5
רב אור 3: שירת הדרום 4.25, 2.30,
12.30, 10.30
החשוד 9.15, 6.45

קריות חיפה

כפיר: אבא רד מגני 9.15, 7
סביון: שאלה של שפיות 9.15, 7
אורות: הנרדף 9.15, 7
בית העם: חיזור גורלי 9.15, 7
היובל: תל אביב לוס אנג'לס 9.15, 7
ציון: עבודה בעיניים 9.15, 7

אשדוד

צפורה: עבודה בעיניים 9.30, 7.15
אשדוד: הלם קרב 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: עבודה בעיניים 9.30, 7.30
מאור: תל-אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
רחל: לילה מגניב 9.30, 7.30

באר-שבע

חן: עבודה בעיניים 9.15, 7, 5
תבורת הזבל 11
היכל התרבות: פרן וקרית הקסמים 11
ללא מוצא 4.30

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: עבודה בעיניים 9.30, 7.15, 5
תבורת הזבל 12.30, 10.30
מלון דניאל: בכורה ארצית – עשבי פרא
9.30, 6.45
4.15, 11 דמבו הפיל המעופף
כוכב: 7 הנסיכה מבברלי הילס 9.30
ללא מוצא

עפולה

מגדל העמק [?]: עבודה בעיניים 9, 5.00

חולון ■ בת-ים

ארמון: תל-אביב לוס אנג'לס
9.30, 7.30, 5
11 בבוקר המתיחה הגדולה
מגדל: שאלה של שפיות 9.30, 7.30
עצמאות: הנרדף 9.30, 7.15, תבורת הזבל 4.30, 12.30, 10.30
מתנים קרית שרת: סגור
אורנים: עבודה בעיניים 9.30, 7.30
סביון: חיזור גורלי 9.30, 7, תבורת הזבל
4.30, 12.30, 10.30
רינה: עבודה בעיניים 9.30, 7.30

חדרה

חדרה: חיזור גורלי 9.15, 7
5 קרוקודיל דנדי

כפר-סבא ■ רעננה

עמל: עבודה בעיניים 9.15, 7
3.45, 11 תבורת הזבל
חן: חיזור גורלי 9.15, 7
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
היכל התרבות: הסיפור שלא נגמר 11.00
גת זית: ללא מוצא 9.15, 7.15
אורן: ריקוד מושתת 9.30, 7.30

נהריה ■ עכו

הוד: תל אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
רון: סגור
אודיטוריום: סגור
דור: ללא מוצא 9.30, 7.15

נתניה

סמדריה: התפשה בכפר 9.15, 7
דובוני "כפת לי" 5; 11
אסתר: עבודה בעיניים 9.30, 7.30
שרון: ריקוד מושתת 9.15, 7, 11, 5
דובוני "כפת לי" בארץ הפלאות

קרית אונו

מתנים: 11 אי. טי.
אבא גנוב 9.15, 7, 4.30

פתח-תקוה

שלום: תל-אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
היכל 1: עבודה בעיניים 9.30, 7.15, 5,
12.30, 10.30
היכל 2: חיזור גורלי 9.30, 7, תבורת הזבל 4.30, 12.30, 10.30
היכל 3: הנרדף 10, 8, 6, 4, אלדין
12.30, 10.30

קרית שמונה

שנית: בייבי אריזונה 9.30, 7.30

ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: עבודה בעיניים 10, 8, 6,
4.30, 12.30, 10.30
ג.ג. רון 2: מוכת ירח 10, 8, 6,
תבורת הזבל 4.30, 12.30, 10.30
נגבה: תל-אביב לוס אנג'לס 9.30, 7.30
ראשון: סגור
בית העם: קרוקודיל דנדי 7.15, עשבי פרא 9.15
הדר: חיזור גורלי 9.30, 7
חן: עבודה בעיניים 9.15, 7.15

רמת-גן וגבעתיים

ארמון: שאלה של שפיות 9.45, 7.25, 5
ארמון: סגור
לילי: תל-אביב לוס אנג'לס
9.30, 7.15, 4.30
הדר: מוכת ירח 9.30, 7.15
תבורת הזבל 4.30, 12.30, 10.30
רב גן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.30
המצילים הקטנים 4.45, 2.30, 12.30,
10.30
רב גן 2: אימפריית השמש 9.30, 6.30
הכלב בעל לב הזהב 4.40, 2.30, 12.30,
10.30
רב גן 3: ללא מוצא 9.50, 7.30
מתנה קיץ בחלל 4.45, 2.30, 12.30,
10.30
רב גן 4: הקיסר האחרון 9.15, 6.15
דובוני "כפת לי" בארץ הפלאות 4.40
2.30, 12.30, 10.30
שביט: חיזור גורלי 9.30, 7
4.30 קרוקודיל דנדי